

Aerodrom Ljubljana

Aerodrom Ljubljana, d. d.
LETNO POROČILO 2012

Marec 2013

KAZALO

IZJAVA UPRAVE.....	4
POSLOVNO POROČILO	5
1 UVOD.....	5
1.1 POUDARKI IZ POSLOVANJA	5
1.2 POMEMBNI DOGODKI.....	6
1.3 PISMO UPRAVE.....	7
1.4 POROČILO NADZORNEGA SVETA.....	9
1.5 PREDSTAVITEV DRUŽBE AERODROM LJUBLJANA, D. D.....	13
2 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE.....	17
2.1 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB	17
2.2 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA DRUŽB S KAPITALSKIMI NALOŽBAMI DRŽAVE.....	19
2.3 SMERNICE POROČANJA DRUŽB S KAPITALSKIMI NALOŽBAMI DRŽAVE	20
2.4 PRIPOROČILA AGENCIJE ZA UPRAVLJANJE KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE.....	20
2.5 GLAVNE ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJNH KONTROL IN UPRAVLJANJ TVEGANJ V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA	21
2.6 PODATKI PO ŠESTEM Odstavku 70. Člena ZGD-1	22
2.7 SKUPŠČINA DELNIČARJEV.....	24
2.8 SESTAVA IN DELOVANJE ORGANOV VODENJA IN NADZORA	25
3 POSLOVANJE DRUŽBE LETA 2012 IN NAČRTI ZA LETO 2013.....	27
3.1 GOSPODARSKE RAZMERE.....	27
3.2 TRŽNI POLOŽAJ IN TRŽENJSKE AKTIVNOSTI	29
3.3 PROMET.....	32
3.4 ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA	38
3.5 ZAPOSLENI	50
3.6 NALOŽBE V NEOPREDMETENA SREDSTVA, OBJEKTE IN OPREMO	54
4 DELNICA AELG IN LASTNIŠTVO DRUŽBE	56
5 UPRAVLJANJE TVEGANJ	60
5.1 STRATEŠKA TVEGANJA.....	60
5.2 POSLOVNA TVEGANJA	61
5.3 FINANČNA TVEGANJA.....	64
5.4 VARNOSTNA TVEGANJA IN TVEGANJA VAROVANJA.....	65
5.5 OKOLJSKA TVEGANJA	66

5.6	SPLOŠNA TVEGANJA	66
6	TRAJNOSTNI RAZVOJ	67
6.1	ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH	67
6.2	ODGOVORNOST DO UPORABNIKOV LETALIŠČA IN SPLOŠNE JAVNOSTI	69
6.3	ODGOVORNOST DO DRUŽBENEGA OKOLJA	70
6.4	ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA	70
6.5	ODGOVORNOST DO ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI	75
6.6	ODGOVORNOST DO ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI	78
	RAČUNOVODSKO POROČILO	81
1	IZJAVA UPRAVE	81
2	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA	82
3	RAČUNOVODSKI IZKAZI	84
3.1	BILANCA STANJA	84
3.2	IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA IN DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA	85
3.3	IZKAZ DENARNIH TOKOV	86
3.4	IZKAZ GIBANJA KAPITALA	87
4	POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE	88
4.1	POROČAJOČA DRUŽBA	88
4.2	PODLAGA ZA SESTAVITEV IZKAZOV	88
4.3	POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE	89
5	POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	101
5.1	POJASNILA K BILANCI STANJA	101
5.2	POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA	117
5.3	POJASNILA K IZKAZU DENARNIH TOKOV	123
5.4	FINANČNA TVEGANJA	123
5.5	DRUGA POJASNILA	125

Letališča so strateška podjetja za vsako državo ali regijo, kjer delujejo, in so pod neposrednim vplivom gospodarskih dogajanj v svoji okolici. Zaradi obsežne infrastrukture, ki jo upravlja vsako letališko podjetje, fiksni stroški predstavljajo visok delež vseh stroškov. Za poslovanje letališč so značilni visoki kapitalski stroški oziroma naložbe v razvoj. Po drugi strani pa je prihodek letališč odvisen med drugim tudi od števila prevoznikov in letalskih povezav. Evropska letališča delujejo v konkurenčnem okolju in si med seboj konkurirajo za potnike. Letališča lahko izgubljajo potnike, izguba potnikov pa pomeni manj letaliških in komercialnih prihodkov. Zato si mora vsako letališče prizadevati za čim več potnikov in čim boljše povezave.

Leto 2012 je bilo v evropskem letališkem okolju zaznamovano z intenzivnimi pripravami na spremembe evropske zakonodaje o letališčih, varovanju civilnega letalstva, sistemu državnih pomoči in številnih drugih področjih. Zakonodaja ima lahko bistven vpliv na stroške poslovanja letališč, ki na koncu bremenijo potnika in s tem vplivajo na obseg trga. Zato so potekala številna usklajevanja med letališči in evropskimi institucijami, predlagatelji zakonodajnih sprememb, ki se bodo nadaljevala tudi leta 2013.

Letališča torej po eni strani poslujejo v konkurenčnem okolju, po drugi strani pa so odvisna od obsežnih zakonodajnih omejitev. Le uravnoteženo razmerje med zakonodajo in prosto konkurenco lahko omogoči nemoten razvoj letališč in doseganje zastavljenih ciljev Evropske unije.

V takem poslovnem okolju deluje tudi Aerodrom Ljubljana, d. d. Splošna gospodarska kriza v Sloveniji ima neprijetne posledice tudi za družbo. Težavam domačega prevoznika sta se pridružila še padec življenjskega standarda in zmanjšana gospodarska aktivnost. Poslovno leto končujemo z manj potniki in manj prepeljanega tovora kot leto prej. Kljub temu nam je z dodatnimi komercialnimi dejavnostmi uspelo obdržati prihodek in zagotoviti dobiček delničarjem. Aktivno tržimo letališče in poskušamo izkoristiti svoje konkurenčne prednosti: položaj v regiji, kakovost storitev in tudi našo majhnost. H koncu gredo priprave za začetek naše največje naložbe v zadnjih petintridesetih letih. Ob koncu leta smo pridobili novega nizkostroškovnega prevoznika. Morda pa je prihod Wizz Aira znanilec sprememb na bolje.

IZJAVA UPRAVE

Člana uprave družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., ki jo sestavlja Zmago Skobir (predsednik uprave) in Bernarda Trebušak (članica uprave), zagotavlja, da je letno poročilo družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., vključno z izjavo o upravljanju, sestavljeno in objavljeno v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, Zakonom o trgu finančnih instrumentov ter Mednarodnimi računovodskimi standardi. Pri tem ravnava v skladu s pristojnostmi, skrbnostjo in odgovornostmi, kakor jih za delniško družbo določa Zakon o gospodarskih družbah.

Predsednik in članica uprave v skladu s 110. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov izjavljata, da je po najinem najboljšem vedenju:

- računovodsko poročilo družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za leto 2012 sestavljeno v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in da je resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja, poslovnega izida in vseobsegajočega donosa družbe Aerodrom Ljubljana, d. d.,
- v poslovno poročilo vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganja, ki jim je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., izpostavljena.

Kot uprava potrjujeva svojo odgovornost za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev, za ohranjanje vrednosti premoženja, za preprečevanje in odkrivanje prevar ter drugih nepravilnosti. Potrjujeva tudi, da so računovodski izkazi družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe, da so bile pri njihovi izdelavi dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve ter da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja.

Predsednik in članica uprave družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., izjavljata, da sva seznanjena z vsebino vseh sestavnih delov letnega poročila, se z njo strinjata in to potrjujeva s svojim podpisom.

Bernarda Trebušak,
članica uprave

Zmago Skobir,
predsednik uprave

Zg. Brnik, 14. marca 2013

POSLOVNO POROČILO

1 UVOD

1.1 POUDARKI IZ POSLOVANJA

	1-12/12	1-12/11
Potniki	1.198.911	1.369.485
Premiki letal	35.019	39.267
Tovor (v tonah)	17.031	19.659
Poslovni prihodki - v tisoč evrih	30.846	34.001
Prihodki od prodaje - v tisoč evrih	30.676	33.230
Poslovni odhodki - v tisoč evrih	25.621	26.413
EBITDA - dobiček pred obrestmi, davki in amortizacijo - v tisoč evrih	10.535	14.295
EBIT - dobiček iz poslovanja - v tisoč evrih	5.225	7.587
Neto finančni prihodki / odhodki - v tisoč evrih	1.393	-1.103
Dobiček pred obdavčitvijo - v tisoč evrih	6.618	6.484
Čisti dobiček - v tisoč evrih	5.193	5.257
Celotni vseobsegajoči donos v obdobju - v tisoč evrih	4.333	3.275
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih	0,34	0,42
Delež EBIT v poslovnih prihodkih	0,17	0,22
Dodana vrednost - v tisoč evrih (kosmati donos iz poslovanja - stroški materiala in storitev - drugi poslovni odhodki brez prevrednotovalnih poslovnih odhodkov in rezervacij)	22.845	26.500
Dodana vrednost na zaposlenega - v evrih (dodana vrednost / povprečno št. zaposlenih na podlagi opravljenih ur)	56.582	65.795
Čisti dobiček na zaposlenega - v evrih (čisti dobiček / povprečno št. zaposlenih na podlagi opravljenih ur)	12.862	13.053
Število zaposlenih na dan 31. 12.	400	410
Povprečno število zaposlenih iz opravljenih ur	404	403
Sredstva na dan 31. 12. - v tisoč evrih	130.284	128.797
Kapital na dan 31. 12. - v tisoč evrih	124.433	122.726
Naložbe v neopredmetena sredstva, objekte in opremo - v tisoč evrih	2.209	2.416
Čista dobičkonosnost kapitala - ROE (čisti dobiček / povprečni kapital brez čistega dobička proučevanega obdobja) v %	4,25%	4,36%
Dobičkonosnost sredstev - ROA (čisti dobiček + dane obresti) / povprečno stanje sredstev) v %	4,03%	4,13%
Osnovni čisti dobiček na delnico - v evrih (čisti poslovni izid navadnih delničarjev / povprečno število navadnih delničarjev)	2,17	2,20
Popravljeni čisti dobiček na delnico - v evrih (čisti dobiček / povprečno število vseh delnic)	1,37	1,38
Tržna cena delnice na dan 31. 12. v evrih	12,00	10,30
Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. v evrih (kapital / število vseh izdanih delnic)	32,78	32,33
Razmerje med tržno ceno in knjigovodsko vrednostjo delnice (P / B)	0,37	0,32

1.2 POMEMBNI DOGODKI

1.2.1 POMEMBNI DOGODKI LETA 2012

- Marca 2012 je easyJet prenehal leteti v Pariz, povečal pa je število letov v London Stansted (namesto štirikrat leti sedemkrat tedensko).
- Letalski prevoznik Finnair je v obdobju poletnega voznega reda štirikrat tedensko povezoval naše letališče s finsko prestolnico Helsinki.
- 18. junija 2012 je prenehal leteti Job Air, ki je za ČSA Czech Airlines opravljal lete med Ljubljano in Prago.
- Na redni letni skupščini, ki je bila 22. junija 2012, so delničarji odločali o uporabi bilančnega dobička za leto 2011, podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu, imenovali revizorja za poslovno leto 2012 in potrdili spremembe glede plačil nadzornemu svetu.
- 26. junija 2012 je nadzorni svet obravnaval in sprejel Poslovni načrt družbe za obdobje 2012–2017.
- Aerodrom Ljubljana, d. d., je sprejel odločitev, da bo likvidnostne težave Adrie Airways Tehnika, d. d., reševal s kratkoročnim posojilom v skupni višini 1,6 milijona evrov. Posojilo je bilo nakazano v treh mesečnih obrokih.
- 3. septembra 2012 je bilo objavljeno javno naročilo za zbiranje ponudb za gradbeno-obrtniška dela za Terminal 2, ki bo osrednja investicija Aerodroma Ljubljana, d. d., v prihodnjih letih.
- Z zimskim voznim redom, ki je začel veljati 29. oktobra 2012, je nizkstroškovni prevoznik Wizz Air vzpostavil povezavi z Brusljem in Londonom.
- 18. decembra 2012 je Evropska komisija izdala odločbo o dodelitvi evropskih sredstev za gradnjo novega potniškega terminala T2.
- 13. decembra 2012 je ATVP izdala odločbo, s katero je zaradi kršitve določb Zakona o prevzemih (ZPre-1) v ciljni družbi Aerodrom Ljubljana, d. d., prepovedala uresničevati glasovalne pravice Slovenski odškodninski družbi, d. d., Kapitalski družbi pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., Zavarovalnici Triglav, d. d., in Republiki Sloveniji.

1.2.2 POMEMBNI DOGODKI PO KONCU LETA 2012

Pomembni dogodki po koncu leta 2012 so navedeni v točki 5.5.1 Računovodskega poročila.

1.3 PISMO UPRAVE

V letu, ki je za nami, se je rast letalskega prometa potnikov v Evropi upočasnila. Potniški promet je v primerjavi z letom 2011, ko je bila rast še zmerna, pridobil le 1,8 odstotka, medtem ko je teža oskrbljenega tovora v tovrstnem prometu upadla za 2,8 odstotka. Še bolj kot leta 2011 je po podatkih ACI očiten razkorak v rasti med prometom na letališčih v Evropski uniji, kjer je bila rast potniškega prometa komaj dve desetinki odstotka, in na letališčih drugih evropskih držav, kjer je bila 8,8-odstotna. Za manjša letališča so razmere težje tudi zaradi nižjega tržnega potenciala, kar je njihova velika ovira pri pridobivanju novih prevoznikov. Bistveno bolj so tudi odvisna od posameznih prevoznikov, zato so tudi najprej prizadeta pri konsolidiranju mrež in opuščanju manj donosnih letov.

V takem konkurenčno zelo ostrem okolju delujemo tudi v Aerodromu Ljubljana. Leta 2012 smo občutili posledice nadaljnjega ohlajanja gospodarstva doma in v Evropi. Zaradi strategije domačega prevoznika smo se srečali s padcem prometa in posledično prihodkov na domačem trgu. Ker delujemo v panogi z visokim deležem fiksnih stroškov zaradi zagotavljanja infrastrukture in njenega nemotenega obratovanja in izpolnjevanja standardov za zagotavljanje varnosti in kakovosti storitev, so naše zmožnosti prilagajanja stroškov nihajočemu prometu omejene. Leto 2012 nam je kljub neugodnim razmeram in številnim zahtevnim izzivom, na katere smo naleteli, uspelo končati s čistim dobičkom, ki le malo zaostaja za ustvarjenim leta 2011.

Upad prometa domačega prevoznika je bil večji od napovedanega, kar se je odrazilo v upadu poslovnih prihodkov, medtem ko nam je na tujih trgih uspelo realizirane prihodke ohraniti na ravni leta 2011. Do nekaterih sprememb v prometu posameznih prevoznikov je sicer prišlo, smo jih pa v prihodkovnem smislu nadomestili s povečanjem pri drugih tujih prevoznikih. Obrestovala so se tudi naša intenzivna večletna prizadevanja za povečanje prometa nizkstroškovnih prevoznikov; tako smo v zadnjem kvartalu s pridobitvijo prevoznika Wizz Air razširili ponudbo cenovno najdostopnejših letov z našega letališča in se tako približali uresničitvi ciljev, začrtanih v strategiji, ki predvidevajo povečanje prisotnosti nizkstroškovnih prevoznikov na našem letališču. Iščemo tudi priložnosti zunaj naše osnovne dejavnosti, leta 2012 smo sodelovali z dvema svetovno uglednima partnerjema, ki sta na letališču organizirala dva odmevna dogodka. Čeprav smo se upadu poslovnih prihodkov pretežno prilagajali z optimizacijo na stroškovni strani, pa kakovost naših storitev ohranjamo na visoki ravni, kar ostaja ena od prioritet družbe. S prenovo in razširitvijo poslovnega salona smo izboljšali standard za potnike, ki potujejo v višjem razredu, in razširili trgovinsko ponudbo v mednarodnem prostoru potniškega terminala.

Obseg prometa je v primerjavi z letom 2011 upadel (oskrbeli smo za 12,5 odstotka manj potnikov in imeli za 10,8 odstotka manj premikov letal), tudi za letnim načrtom zaostajamo (pri potnikih je dosežen 90,9-odstotno, pri premikih letal pa 91,6-odstotno). Upad je bil od načrtovanega višji predvsem zaradi občutno manjšega prometa domačega prevoznika v primerjavi z njegovo napovedjo (namesto predvidenega 7-odstotnega zmanjšanja števila prepeljanih potnikov je bilo teh skoraj 17 odstotkov manj), realiziran promet tujih letalskih prevoznikov pa s 7,2 odstotka potniki manj kot leta 2011 prav tako ni dosegel načrtovane vrednosti (načrt je dosežen 92,2-odstotno, vendar se kaže pozitiven trend). Manjši upad prometa je bil tudi pri skupnem številu premikov letal, ki se je glede na načrt zmanjšalo za 8,4 odstotka, v primerjavi z letom 2011 za 10,8 odstotka, so pa bila letala prevoznikov večja, kar je s finančnega (prihodkovnega) vidika ugodno, saj je cena pomembnega dela naših storitev vezana na teža letala. Tudi v tovrstnem prometu skupaj ni bilo rasti (skupna količina oskrbljenega tovora leta 2012 je za 13,4 odstotka manjša v primerjavi z letom 2011, glede na načrt pa zaostaja za 2,8 odstotka), okreval je letalski tovor, v primerjavi z letom 2011 za 6,6 odstotka, letni načrt pa presega za 7,4 odstotka.

Na doseženi dobiček so letos ugodneje vplivali poslovni odhodki, ki za 3,0 odstotke zaostajajo za realiziranimi leta 2011, za 0,9 odstotka so nižji tudi v primerjavi z načrtovanimi. Poslovni izid iz poslovanja pred obrestmi, davki in amortizacijo je za 26,3 odstotka nižji od ustvarjenega leta 2011 in za 11,6 odstotka nižji v primerjavi z načrtovanim. Čisti dobiček v vrednosti 5.193 tisoč evrov je le za 1,2 odstotka nižji kot leta 2011 in za 11,6 odstotka nižji od načrtovanega.

Ker se število prepeljanih potnikov pri domačem prevozniku ne zmanjšuje več in ker se povečuje obseg prometa tujih letalskih prevoznikov v tem letu, lahko napovemo rahlo, skupaj 2,2-odstotno okrevanje prometa. Z aktivnim trženjem

naših storitev si bomo še posebej prizadevali za ohranjanje čim več linij domačega prevoznika, povečevanje števila letov in potnikov tujih prevoznikov, sledili bomo tudi postavljenemu cilju na področju prometa, ki ga na našem letališču opravijo nizkocenovni prevozniki – prizadevali si bomo za utrjevanje prepoznavnosti njihovih sedanjih linij in za uvajanje novih. Skupno število premikov letal bo po predvidevanjih leta 2013 upadlo le za 0,9 odstotka, nekoliko previdnejši smo zaradi zmanjševanja gospodarske aktivnosti v Sloveniji pri napovedi o skupni količini oskrbljenega tovora, kjer načrtujemo 3,7-odstotno zmanjšanje. Poslovni prihodki in odhodki bodo za letom 2012 nekoliko zaostajali, prav tako čisti dobiček iz poslovanja. Finančna politika družbe bo kot do zdaj ostala konservativna, z visokim deležem lastniškega kapitala, čeprav v prihodnjih letih lastna sredstva za financiranje velikega obsega načrtovanih naložb ne bodo zadostovala in bo treba načrtovane investicije delno financirati z zunanjimi viri.

Zaradi spremenjenega stanja na domačem in širšem evropskem letalskem trgu bomo leta 2013 nekoliko prilagodili lani sprejeti poslovni načrt družbe za obdobje 2012–2017. Strateški cilji družbe v tem obdobju bodo zaradi okoliščin previdnejši, a še vedno visoki in dosegljivi. Člana uprave sva prepričana, da je gradnja terminala še vedno nujna investicija, ki bo omogočila rast prometa, doseganje zadovoljivih standardov kakovosti pri oskrbi potnikov in letal ter boljše rezultate komercialnih dejavnosti. Skupaj z drugimi osrednjimi investicijami, ki jih načrtujemo v prihodnjih letih (celovita prenova obstoječega terminala, gradnja tovarnega terminala in skladiščno-logističnega objekta), bo omogočila utrjevanje naše konkurenčne prednosti pred tekmeci v regiji – infrastrukturne dovršenosti. O namenski razvojnega projekta je prepričana tudi Evropska komisija, ki je na podlagi investicijskega programa z ustrežno donosnostjo in vračilom vloženih sredstev odobrila nepovratna denarna sredstva zanj.

Poslovanje v zahtevnih gospodarskih razmerah lahko pričakujemo tudi leta 2013. A kot kažejo izkušnje, je obdobju recesije v letalskem prometu vedno sledil hiter razcvet. Nanj moramo biti pripravljeni, saj bomo le tako uresničili svojo vizijo in družbo dolgoročno ohranjali zdravo in dobičkonosno.

Bernarda Trebušak,
članica uprave

Zmago Skobir,
predsednik uprave

1.4 POROČILO NADZORNEGA SVETA

Delovanje nadzornega sveta

Leta 2012 je nadzorni svet deloval v sestavi: mag. Anja Strojin Štampar (predsednica), Miran Kunst, Marko Mulej, Stanislav Boštjančič, Drago Čotar (namestnik predsednice) in Igor Domevščik. Sej nadzornega sveta se iz zdravstvenih razlogov ni udeleževal g. Miran Kunst.

Leta 2012 se je nadzorni svet sestel na dvanajstih sejah. Člani nadzornega sveta so pri svojem odločanju v nadzornem svetu delovali neodvisno. Na obravnavane teme na posameznih sejah so se ustrezno pripravili, podajali so konstruktivne predloge in pripombe ter sprejemali odločitve v skladu s svojimi pristojnostmi. Člani nadzornega sveta so delovali v skladu s pravili o varovanju poslovne skrivnosti ter ravnanju v primeru nasprotnih interesov. Nadzor poslovanja družbe se je izvajal v skladu s pooblastili in pristojnostmi, ki jih temeljno opredeljuje Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), dodatno pa jih določata Statut družbe in Poslovnik o delu nadzornega sveta. Pri izvajanju svoje funkcije so člani nadzornega sveta v največji meri upoštevali priporočila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb in Združenja članov nadzornih svetov ter priporočil Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije (AUKNRS). V družbo so vpeljevali dobre prakse nadzorništva in jih izvajali. O izpolnjevanju priporočil sta se uprava in nadzorni svet izrekla v izjavi o upravljanju družbe.

V okviru pristojnosti je nadzorni svet leta 2012 svoje naloge izvajal na naslednjih najpomembnejših področjih:

- Nadzorni svet je v skladu z ZGD-1 obravnaval in sprejel revidirano letno poročilo družbe za leto 2011, poročilo o preveritvi Letnega poročila 2011, izjavo o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb za leto 2011 ter obravnaval priporočilo AUKNRS o denarnem nadomestilu za opravljanje funkcije v nadzornem svetu. Soglašal je tudi s predlogom uprave za uporabo bilančnega dobička. Na podlagi predloga revizijske komisije je za revizorja za leto 2012 predlagal družbo Deloitte revizija, d. o. o. Vse navedeno (razen delitve dobička – skupščina je po nasprotnem predlogu izglasovala višjo dividendo) so delničarji potrdili na 16. redni seji skupščine družbe, na kateri so upravi in nadzornemu svetu podelili tudi razrešnico za njuno delo leta 2011.
- Nadzorni svet je v skladu z Zakonom o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah (ZPPOGD) in na podlagi Akta o določitvi kriterijev za spremenljivi del prejemka uprave, upošteva kvalitativne in kvantitativne kriterije, ocenil delo uprave leta 2011 in članoma uprave odobril izplačilo spremenljivega prejemka. Sprejel je tudi nove kvalitativne in kvantitativne kriterije za spremljanje dela uprave in določitev spremenljivega prejemka za poslovno leto 2013.
- Nadzorni svet si je tudi kar najbolj prizadeval za izpolnjevanje priporočil Kodeksa o upravljanju javnih delniških družb ter priporočil AUKNRS. V mesecu marcu 2012 je obravnaval posebno poročilo uprave o izpolnjevanju navedenih priporočil.
- Nadzorni svet je sprejel okvirni program dela in aktivnosti leta 2012, v katerega je med drugim vključil aktivno spremljanje postopkov investicije v novi potniški terminal in za to 30. 1. 2012 imenoval investicijsko komisijo nadzornega sveta. V komisijo sta bila poleg treh članov nadzornega sveta imenovana tudi dva neodvisna zunanja strokovnjaka, in sicer za gradbeništvo in finance. Ob podpori komisije je nadzorni svet oblikoval več priporočil v zvezi s sklepanjem pogodbenih razmerij z zunanjimi izvajalci in z izvedbo razpisa za oddajo gradbenih in drugih obrtniških del za izgradnjo novega potniškega terminala.
- Aktivno se je vključil v nadaljnji razvoj funkcije notranje revizije, program izobraževanja, izvedbo ocene dela nadzornega sveta, spremljanje uresničevanja priporočil kodeksov in priporočil AUKNRS ter v sistematično spremljanje gospodarskih družb, povezanih z družbo.
- Seznanil se je s poročilom notranje revizorke o opravljenih notranjih revizijah družbe leta 2011, načrtom notranjih revizij za leto 2012 in s poročilom o delu v prvi polovici leta 2012.

- Posebno pozornost je nadzorni svet posvetil delovanju revizijske komisije, ki je pozorno spremljala izvajanje priporočil notranje revizije in upravljanje tveganj. V družbi je bil vzpostavljen sistem celostnega obvladovanja tveganj.
- Nadzorni svet je tekoče spremljal poslovanje družbe in obravnaval četrtletna poročila o poslovanju družbe. Na podlagi poročila o poslovanju družbe v prvem trimesečju, nerevidiranih računovodskih izkazov družbe za prvo polletje in devetmesečnega poročila o poslovanju družbe je spremljal uresničevanje postavljenih ciljev za leto 2012. Posebno pozornost je posvetil optimizaciji stroškov in podpiral tovrstna prizadevanja uprave. Prav tako je podpiral in spodbujal upravo pri aktivnostih za pridobivanje novih prevoznikov ter zmanjševanju odvisnosti od domačega letalskega prevoznika. Spremljanje rezultatov poslovanja poteka tudi na primerjavi z rezultati konkurenčnih letališč.
- Nadzorni svet je oblikoval sistem celostnega spremljanja poslovanja družbe na podlagi poročil, ki jih periodično pripravlja uprava po področjih, pomembnih za družbo (poleg finančnih in poslovnih poročil): trženje, upravljanje človeških virov, sodne in upravne zadeve, pomembnejše investicije, odnosi z javnostmi in deležniki, upravljanje tveganj, postopki javnih naročil, donacije in sponzorstva.
- Nadzorni svet je aktivno spremljal poslovanje družbe Adria Airways Tehnika, d. d., v kateri ima družba Aerodrom Ljubljana, d. d., 47,67-odstotni poslovni delež, in družbe Aerodrom Portorož, d. o. o., v kateri ima 30,46-odstotni poslovni delež.
- Nadzorni svet je spodbujal upravo k aktivnemu komuniciranju z vsemi deležniki družbe.
- Nadzorni svet je obravnaval poslovni načrt družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje 2012 do 2017 in z njim soglašal.
- Ob koncu poslovnega leta se je nadzorni svet s poslovnim načrtom družbe za leto 2013. Potrdil je finančni koledar družbe za leto 2013, v katerem so načrtovane pomembnejše javne objave družbe.
- Nadzorni svet je v mesecu januarju 2012 izvedel samooceno in na tej podlagi sprejel načrt aktivnosti nadzornega sveta za leto 2012.

Nadzorni svet družbe je sestavljen tako, da ima vse potrebne strokovne in izkustvene kompetence za učinkovit nadzor nad poslovanjem družbe. V nadzornem svetu sodelujejo osebe z večletnimi izkušnjami za upravljanje družb, finančnih poslov, finančnega in pravnega svetovanja, zavarovalništva, bančništva, financiranja investicij, vodenja in nadzora gradbenih objektov, prometne in gradbene stroke. Zastopane so različne strokovne – praktične in teoretične – kompetence. Zelo pomemben je tudi prispevek predstavnikov zaposlenih, ki s svojimi izkušnjami in poznavanjem panoge in družbe prispevajo k učinkovitemu nadzoru poslovanja. Dodatne kompetence in znanja si nadzorni svet zagotavlja prek sodelovanja zunanjih članov komisij nadzornega sveta.

Nadzorni svet ugotavlja, da se je uprava v danih okoliščinah poslovanja ustrezno odzivala na gospodarske razmere in uspešno vodila družbo.

Nadzorni svet na podlagi celovitega spremljanja in nadziranja poslovanja družbe ugotavlja, da je družba leta 2012 kljub neugodnim gospodarskim razmeram poslovala v načrtovanih okvirih.

Sodelovanje z upravo

Nadzorni svet je vse leto aktivno sodeloval z upravo. Predsednica nadzornega sveta je z upravo sodelovala v okviru svojih pristojnosti tudi pri pripravah na seje nadzornega sveta.

Člani nadzornega sveta so pravočasno prejeli strokovno izdelana gradiva za seje. Na voljo so imeli vsa zahtevana in ustrezna poročila, informacije in podatke, ki jih je uprava na posameznih sejah nadzornega sveta po potrebi tudi dodatno

pojasnila, kar je omogočalo članom nadzornega sveta odgovorno spremljanje in nadziranje poslovanja družbe ter sprejemanje odločitev. V svojih poročilih je uprava izčrpno prikazovala najpomembnejše ekonomske kategorije in poskrbela za njihovo ustrezno razlago ter primerjavo s preteklimi obdobji. Prav tako je uprava poskrbela za ustrezno reševanje najtežjih poslovnih odločitev v zvezi z likvidnostnimi težavami in poslovanjem največjega poslovnega partnerja Adrie Airways Tehnika, d. d., in nadzorni svet tekoče in strokovno korektno obveščala o poteku navedenih dogodkov. To je nadzornemu svetu omogočilo tekoče spremljanje uspešnosti poslovanja družbe in ustrezno opravljanje nadzorne funkcije.

Nadzorni svet ocenjuje, da je delo uprave uspešno.

Komisije nadzornega sveta

Leta 2012 so delovale tri komisije, ki so o svojem delu poročale nadzornemu svetu:

- Revizijska komisija v sestavi Marko Mulej (predsednik revizijske komisije), Miran Kunst, Drago Čotar, Anica Nemec (zunanja članica revizijske komisije) se je leta 2012 sestala desetkrat. Pregledala je letno poročilo za leto 2012 in se seznaniła z nerevidiranim poročilom o poslovanju družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v prvem polletju leta 2012, obravnavala je poslovni načrt družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje 2012 do 2017 in redno spremljala delovanje zunanje in notranje revizije. Komisija je na podlagi dosedanjega dela in izkušenj nadzornemu svetu priporočila, da se skupščini za zunanjega revizorja za leto 2012 predlaga Deloitte revizija, d. o. o. Na podlagi samoocene je revizijska komisija ugotovila, da večinoma izpolnjuje pričakovano raven delovanja.
- Komisija za imenovanja in kadrovske zadeve v sestavi mag. Anja Stojin Štampar (predsednica kadrovske komisije), Stanislav Boštjančič (član kadrovske komisije), Igor Domevščik (član kadrovske komisije) se je leta 2012 sestala na dveh sejah. Sodelovala je pri pripravi kriterijev za spremenljivi del prejemka uprave za uspešnost poslovanja družbe za leto 2013 in pripravila oceno izpolnjevanja kvalitativnih in kvantitativnih kriterijev za izplačilo spremenljivega prejemka za leto 2011. Pripravila je podlage za vrednotenje učinkovitosti dela nadzornega sveta. Preučila je tudi ustreznost veljavnega nagrajevanja članov nadzornega sveta in predlagala uskladitev s priporočili AUKNRS.
- V začetku leta 2012 je nadzorni svet oblikoval tudi Investicijsko komisijo. Komisija se je sestala na petih sejah. V komisijo sta bila poleg treh članov nadzornega sveta: Anje Stojin Štampar (predsednica investicijske komisije), Marka Muleja (član investicijske komisije), Igorja Domevščika (član investicijske komisije) imenovana še dva zunanja člana: Borut Grabec in Darko Torkar. Komisija je spremljala delo projektnega sveta za vodenje in spremljanje projekta druge faze izgradnje novega potniškega terminala T2 na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana, se seznaniła z razpisno dokumentacijo za izvedbo GOI del za izgradnjo novega potniškega terminala T2 in z revizijsko komisijo nadzornega sveta obravnavala poslovni načrt družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje 2012 do 2017. Komisija je oblikovala več predlogov priporočil v zvezi s sklepanjem pogodbenih razmerij in z izvedbo razpisa za oddajo gradbeno-obrtniških del za izgradnjo novega potniškega terminala ter razpravljala o preveritvi sistema projektnega vodenja v družbi.

Stališče nadzornega sveta do revizijskega poročila 2012

Seje nadzornega sveta, na kateri se je obravnavalo letno poročilo družbe, sta se udeležila tudi revizorja revizijske družbe Deloitte revizija, d. o. o., ki je opravila revizijo računovodskih izkazov družbe za leto 2012. Nadzorni svet se je seznanił s poročilom neodvisnega revizorja in ugotovil, da je bilo izdano pritrdilno mnenje. Nadzorni svet ugotavlja, da je revizor opravil revizijo v skladu z zakonom in s pravili o revidiranju. Nadzorni svet na poročilo neodvisnega revizorja ni imel pripomb.

Potrditev Letnega poročila 2012 in predlog za uporabo bilančnega dobička

Uprava družbe je v zakonitem roku predložila nadzornemu svetu v preveritev letno poročilo, skupaj z revizijskim poročilom. Revizijska komisija nadzornega sveta je podrobno preverila letno poročilo, vključno z revizijskim poročilom, in podala svoje mnenje in stališča. Na podlagi tekočega spremljanja poslovanja družbe in podrobne preveritve letnega poročila nadzorni svet ugotavlja, da je poročilo za leto 2012 sestavljeno jasno in pregledno ter izkazuje resničen in pošten prikaz premoženja, obveznosti, finančnega položaja, poslovnega izida in vseobsegajočega donosa družbe. V poslovno poročilo je tudi vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganja, ki jim je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., izpostavljena. Letno poročilo je sestavljeno v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah in veljavnimi mednarodnimi računovodskimi standardi. Nadzorni svet po opravljeni preveritvi na letno poročilo družbe za leto 2012 ni imel pripomb in ga je na 40. seji dne 11. 4. 2013 soglasno sprejel.

Nadzorni svet je soglašal s predlogom uprave, po katerem naj bi iz bilančnega dobička v višini 2.598.729,03 evra za izplačilo dividend delničarjem namenili 1.829.145,01 evra, v druge rezerve pa odvedli 769.584,02 evra. Predlagana dividenda za leto 2012 znaša 0,43 evra bruto na navadno kosovno delnico. Dividenda za prednostno participativno kosovno delnico je izračunana v skladu z 8. členom Statuta družbe. Sestavljena je iz fiksnega in variabilnega dela ter znaša skupaj 0,54 evra na delnico. Predlagana višina dividende je po mnenju nadzornega sveta v skladu s strateškimi cilji in investicijskimi načrti družbe, prilagojena pa je tudi trenutnim gospodarskim razmeram.

Predlog skupščini o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu

Na podlagi zgoraj navedenega in na podlagi 294. člena Zakona o gospodarskih družbah nadzorni svet predlaga skupščini delničarjev, da upravi in nadzornemu svetu podeli razrešnico za poslovanje leta 2012.

Mag. Anja Stojin Štampar,
predsednica nadzornega sveta

Zg. Brnik, 11. aprila 2013

1.5 PREDSTAVITEV DRUŽBE AERODROM LJUBLJANA, D. D.

1.5.1 POMEMBNI PODATKI

Firma:	Aerodrom Ljubljana, d. d.	
Sedež:	Zg. Brnik 130a, 4210 Brnik-aerodrom, Slovenija	
	Tel.: +386 (0)4 2061000, Faks: +386 (0)4 2021220	
	e-naslov: info@lju-airport.si , http://www.lju-airport.si	
Šifra dejavnosti:	52.230 – Spremljajoče storitvene dejavnosti v zračnem prometu	
Velikost:	velika družba po Zakonu o gospodarskih družbah	
Predsednik uprave:	Zmago Skobir	
Članica uprave:	Bernarda Trebušak	
Predsednica nadzornega sveta:	mag. Anja Strojín Štampar	
Številka in datum vpisa preoblikovanja v delniško družbo v sodni register:	96/01184, 28. 1. 1997	
Matična številka:	5142768000	
ID za DDV:	SI12574856	
Osnovni kapital na dan 31. 12. 2012:	15.842.626 evrov	
Število delnic na dan 31. 12. 2012:	3.796.527 kosovnih delnic, od tega 1.936.229 navadnih prosto prenosljivih kosovnih delnic in 1.860.298 prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico	
Kotacija navadnih kosovnih delnic:	Ljubljanska borza, d. d., borzna kotacija	
Oznaka navadnih kosovnih delnic:	AELG	
Transakcijski računi:	A banka d. d.	05100-8013262220
	Nova Ljubljanska banka, d. d.	02921-0014174945
Poslovno leto:	koledarsko	
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2012	400	

1.5.2 DEJAVNOST

Naše osnovne dejavnosti obsegajo:

- upravljanje letališča z zagotavljanjem pristankov in vzletov letal, uporabo infrastrukture in potniškega terminala,
- izvajanje zemeljske oskrbe letal, potnikov in tovora,
- komercialne dejavnosti: zagotavljanje ustrezne trgovinske, gostinske in druge ponudbe ter parkiranje osebnih vozil potnikov in obiskovalcev letališča, oddajanje poslovnih in oglasnih prostorov v najem in izvajanje skladiščno-logističnih storitev.

1.5.3 POSLANSTVO, VIZIJA IN STRATEŠKI CILJI

Poslanstvo

Aerodrom Ljubljana, d. d., zagotavlja uporabnikom letališča varno, točno in visokokakovostno izvajanje letaliških in drugih komercialnih storitev. Hkrati skrbi za razvoj letališča v skladu z zahtevami prevoznikov, potnikov, vrsto prometa in zahtevami Evropske unije.

Vizija

V prihodnjem desetletju želi Aerodrom Ljubljana, d. d., s širitvijo infrastrukture in večanjem prometa postati vodilni ponudnik letalskih povezav in storitev v svoji regiji za potniški in tovorni promet.

Našo vizijo dodatno podpirajo naslednja dejstva:

- ugodna geografska lega letališča, ki je dobro izhodišče za lete v srednjo, vzhodno in jugovzhodno Evropo in za povezave z zahodnoevropskimi državami,
- neizkoriščen potencial v turizmu,
- dimenzije obstoječe vzletno-pristajalne steze,
- cenovna konkurenčnost naših storitev,
- razpoložljiv prostor za razvoj in širitev.

Strateški cilji

Junija 2012 je bil sprejet Poslovni načrt družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje 2012–2017, v katerem je bilo do konca tega obdobja predvideno povečanje prometa na 1,7 milijona potnikov, 43 tisoč premikov letal in 23 tisoč ton oskrbljenega tovora letno. Predvidene so bile tudi naložbe v objekte in opremo v skupni vrednosti 121,2 milijona evrov.

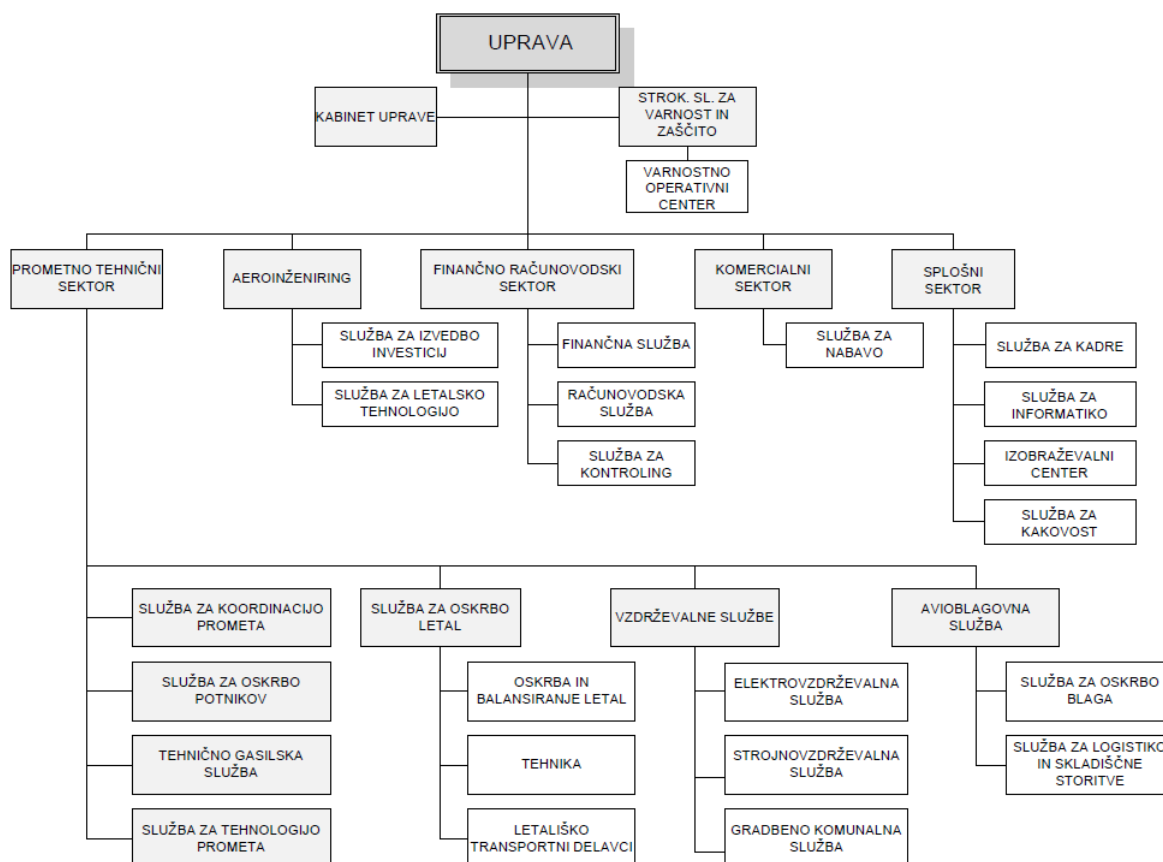
Ker so se leta 2012 spremenile okoliščine, bo nadzornemu svetu v kratkem v obravnavo predložena revidirana verzija tega dokumenta.

1.5.4 ORGANIZIRANOST

Delniško družbo vodi dvočlanska uprava. Izvajanje dejavnosti družbe je organizirano v petih sektorjih: prometno-tehničnem, aeroinženiringu, finančno-računovodskem, komercialnem in splošnem. Sektorje vodijo direktorji,

posamezni sektorji pa so razdeljeni še na strokovne oziroma operativne službe. Upravo pri njenem delovanju poleg svetovalcev in drugih strokovnjakov, združenih v kabinetu uprave, podpira še strokovna služba za varnost in zaščito.

MAKRO ORGANIZACIJSKA SHEMA AERODROMA LJUBLJANA, D.D.

1.5.5 PODATKI O DRUŽBAH, KATERIH VEČJI LASTNIK JE DRUŽBA AERODROM LJUBLJANA, D. D.

Družba	Naslov	Lastniški delež v %	Knjigovodska vrednost naložbe v evrih	
			31. 12. 2012	31. 12. 2011
Aerodrom Portorož, d. o. o.*	Sečovelje 19, Sečovelje	30,46	0	0
Adria Airways Tehnika, d. d.**	Zg. Brnik 130 h, Brnik-aerodrom	47,67	3.147.369	3.147.369

* Nominalna vrednost naložbe je 1.251.878 evrov, leta 2009 smo naložbo v celoti slabili.

** Nominalna vrednost naložbe je 6.994.154 evrov, v letih 2010 in 2011 pa smo jih oslabili v višini 3.846.785 evrov.

Več o naložbah v navedeni družbi pojasnjujemo v točkah 4.3, 5.1.3 in 5.5.2 Računovodskega poročila.

1.5.6 MEDNARODNA DEJAVNOST

Leta 2012 smo nadaljevali svoje aktivnosti kot člani različnih strokovnih skupin, ki delujejo v okviru evropskega združenja letališč ACI Europe. Predsednik uprave naše družbe je še naprej dejaven v upravnem odboru združenja, ki vpliva na oblikovanje evropske letališke politike. Svetovalec uprave je predsednik Komiteja za politiko (Policy Committee), katerega naloga je priprava strateških usmeritev za vodstvo ACI Europe ter koordinacija in povezava med drugimi komiteji in delovnimi skupinami. Še naprej smo člani komiteja za varnost (Aviation Security Committee), ki se ukvarja s problematiko varnosti na letališčih in predlaga nove rešitve na tem področju, interesne skupine regionalnih letališč

(Regional Airport's Forum), ki pripravlja predloge v interesu malih in srednje velikih letališč, in ACI Communication Group, ki združuje strokovnjake za komuniciranje evropskih letališč.

Leta 2012 smo bili gostitelji treh mednarodnih dogodkov, in sicer 5. konference regionalnih letališč, ki je potekala v Ljubljani od 2.–4. aprila 2012, pred tem smo 1. aprila 2012 organizirali tudi Forum regionalnih letališč (Regional Airports Forum), oktobra pa smo gostili še sestanek strokovnjakov evropskih letališč za komuniciranje ACI Communication Group. Konferenca regionalnih letališč, ki je bila med navedenimi dogodki najpomembnejša, je pritegnila čez 180 delegatov iz 26 držav in je obravnavala široko problematiko regionalnih letališč od zakonodaje do operativnih rešitev. Njeno osnovno sporočilo je bilo, da so regionalna letališča vitalnega pomena za povezanost in razvoj regij, da so varna in da potrebujejo podporo svojih skupnosti pri uresničevanju razvojnih načrtov.

2 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Na podlagi določil petega odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) uprava in nadzorni svet družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., podajata izjavo o upravljanju družbe za obdobje od 1. januarja 2012 do 31. decembra 2012.

2.1 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

S spoštovanjem načel priporočene poslovne prakse vodenja in upravljanja si Aerodrom Ljubljana, d. d., prizadeva za dvig ravni vodenja in upravljanja družbe, pri čemer je Kodeks upravljanja javnih delniških družb pomembno vodilo.

Aerodrom Ljubljana, d. d., podaja izjavo o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb, katerega spremembe in dopolnitve so bile sprejete 8. 12. 2009 in so začele veljati 1. 1. 2010. Kodeks je v slovenskem in angleškem jeziku objavljen na spletni strani Ljubljanske borze www.ljse.si. Izjava o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb je sestavni del Letnega poročila družbe za leto 2012 in je dostopna na spletnih straneh družbe www.lju-airport.si pet let od objave.

V tej izjavi o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb družba nakazuje tudi nameravane spremembe bodočega poslovanja, ki si bo prizadevalo, da bi družba leta 2013 še bolj spoštovala priporočila Kodeksa (predvsem točke 5.5, 5.6, 7, 7.1 in 7.3).

Uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da Aerodrom Ljubljana, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštuje Kodeks upravljanja javnih delniških družb (v nadaljnjem besedilu Kodeks), vendar pa obstajajo nekatera odstopanja, ki jih navajamo v nadaljevanju.

Okvir upravljanja družb

Določilo Kodeksa 1: Osnovni cilj delniške družbe, ki opravlja pridobitno dejavnost, je maksimiranje vrednosti družbe. Ta in drugi cilji, ki jih družba zasleduje pri opravljanju svoje dejavnosti, kot sta dolgoročno ustvarjanje vrednosti za delničarje in upoštevanje socialnih in okoljskih vidikov poslovanja z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe, se navedejo v statutu družbe.

Družba v statutu nima posebej zapisanih zgoraj navedenih ciljev, jih pa v praksi pri opravljanju svoje dejavnosti vsekakor zasleduje in jih je določila oziroma podrobneje opredelila v Politiki upravljanja družbe, ki je javno objavljen dokument.

Razmerje med družbo in delničarji

Določilo Kodeksa 5.2, drugi odstavek: Družba najkasneje na dan skupščine objavi tudi vse stroške, ki so v družbi nastali v povezavi z organiziranim zbiranjem pooblastil.

Družba bo to priporočilo uveljavila in po izvedbi skupščine leta 2013 v primeru zbiranja pooblastil tudi objavila stroške, ki bodo zaradi tega nastali.

Določilo Kodeksa 5.5: Če skupščina voli člane nadzornega sveta na predlog nadzornega sveta, nadzorni svet v utemeljitvi predlogov za sprejemanje sklepov poleg podatkov, ki jih zahteva zakon, za posameznega predlaganega kandidata navede vsaj še informacijo o članstvu v drugih organih vodenja ali nadzora ter oceno morebitnega nasprotja interesov kandidata skladno s kriteriji, navedenimi v prilogi C Kodeksa. Prav tako mora nadzorni svet razkriti informacijo o tem, ali je predlagani kandidat v odnosu do družbe neodvisen (ali je ekonomsko, osebno ali kako drugače tesneje povezan z družbo ali njeno upravo).

Družba leta 2012 navedenega priporočila ni upoštevala, ker ni bilo volitev članov nadzornega sveta.

Navedeno priporočilo družba že upošteva v postopkih priprave na skupščino leta 2013.

Določilo Kodeksa 5.6: Kadar je predlagatelj sklepov nadzorni svet, člane nadzornega sveta skupščina delničarjev voli posamično.

Družba leta 2012 navedenega priporočila ni upoštevala, ker ni bilo volitev članov nadzornega sveta.

Navedeno priporočilo družba že upošteva v postopkih priprave na skupščino leta 2013.

Določilo Kodeksa 5.7: Če delničarji odločajo o politiki plačil uprave, naj to sprejmejo na predlog nadzornega sveta in jo vsebinsko prilagodijo razmeram v družbi in na trgu. Politika plačil uprave naj vsebinsko sledi priporočilom Kodeksa, obsega pa naj:

- višino fiksni prejemkov članov uprave,
- možnost variabilnih prejemkov članov uprave,
- naravo meril za določanje variabilnega dela prejemkov po vrstah,
- morebitne omejitve variabilnega dela,
- letno dinamiko določanja meril za variabilni del,
- opredelitev plačil v delnicah, opcijah ali primerljivih finančnih instrumentih in omejitve teh plačil in
- letno vrednotenje izpolnjevanja meril in aktivnosti nadzornega sveta na tem področju.

Delničarji družbe ne odločajo o politiki plačil uprave, pač pa o tem, skladno s svojimi pristojnostmi, odloča nadzorni svet družbe, ki pa pri določanju meril in kriterijev glede politike plačil uprave upošteva zgoraj navedena priporočila Kodeksa, poleg tega pa spoštuje tudi veljavno zakonodajo na tem področju (Zakon o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti – ZPPOGD). Nadzorni svet je na podlagi ZPPOGD sprejel Pravila o določitvi pravic članov uprave, ki so bila predstavljena na 15. skupščini družbe. Poleg tega nadzorni svet vsako leto sprejme tudi kvalitativne in kvantitativne kriterije za določitev spremenljivega prejemka uprave. Delničarjem družbe so skladno z zahtevo ZGD-1 na vsakoletni skupščini ob sklepanju glede podelitve razrešnice podana vsa zakonsko zahtevana pojasnila.

Nadzorni svet

Določila Kodeksa 7 in 7.1: Postopek izbire kandidatov za člane nadzornega sveta in oblikovanje predloga skupščinskega sklepa o imenovanju članov nadzornega sveta je transparenten in vnaprej opredeljen.

Pri presoji ustreznosti kandidata za člana nadzornega sveta se poleg zakonskih čim bolj upošteva še izpolnjevanje naslednjih pogojev:

- ustrezna osebna integriteta in poslovna etičnost,
- dosežena najmanj višja, praviloma pa visoka strokovna izobrazba,
- obstoj ustreznih delovnih izkušenj s področja vodenja ali upravljanja podjetij ali opravljanja dejavnosti, s katerimi se ukvarja družba,
- celovito poslovno znanje in ustrezna strokovna znanja,
- sposobnost pri delovanju in odločanju upoštevati predvsem dolgoročni interes družbe in temu podrediti morebitne drugačne osebne ali posamične interese (tretjih oseb, zaposlenih, uprave, delničarjev, javnosti ali države),

- ne opravljajo funkcij vodenja, nadzora, zastopanja ali svetovalnih nalog za konkurenčne družbe in niso večji delničarji ali družbeniki konkurenčnih družb na področju temeljne dejavnosti družbe,
- so časovno razpoložljivi oziroma bodo časovno razložljivi v času opravljanja funkcije,
- so sposobni učinkovitega komuniciranja in timskega dela,
- so pripravljeni na nenehno izobraževanje in profesionalni razvoj,
- imajo listino, s katero se dokazuje specializirana strokovna usposobljenost za članstvo v nadzornem svetu kot so npr. Certifikat Združenja nadzornikov Slovenije ali drugo primerna listino.

Družba leta 2012 navedenega priporočila ni upoštevala, ker ni bilo volitev članov nadzornega sveta.

Navedeno priporočilo družba že upošteva v postopkih priprave na skupščino leta 2013.

Določilo Kodeksa 7.3: Pred presojo potencialnih kandidatov za člane nadzornega sveta nadzorni svet ali komisija za imenovanje oceni strokovno znanje, izkušnje in veščine, ki so potrebni za kvalitetno opravljanje funkcije člana nadzornega sveta v konkretni družbi. Nadzorni svet za namene takšnega ocenjevanja vnaprej pripravi opis vloge in strokovnega znanja, izkušenj in veščin, ki so potrebni za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta (profil člana nadzornega sveta), ki služi kot eno glavnih meril za presojo primernosti kandidatov. Profil za presojo kandidatov za člane nadzornega sveta se oblikuje glede na velikost, dejavnost ter druge značilnosti in potrebe družbe.

Družba leta 2012 navedenega priporočila ni upoštevala, ker ni bilo volitev članov nadzornega sveta.

Navedeno priporočilo družba že upošteva v postopkih priprave na skupščino leta 2013.

Transparentnost poslovanja

Določilo Kodeksa 20.3: Družba predpiše pravila o omejitvah trgovanja z delnicami družbe, s katerimi ureja pravila o omejitvah trgovanja, časovno obdobje omejitve trgovanja (zaprta trgovalna okna) in razkritje trgovanja z delnicami družbe ter delnicami povezanih družb za člane organov družbe, z njimi povezane fizične in pravne osebe ter druge osebe, ki so jim notranje informacije dostopne.

Poročanje članov uprave in nadzornega sveta o trgovanju z delnicami družbe ureja Sklep o informacijah o pomembnih deležih v skladu z Zakonom o trgu finančnih instrumentov. Družba nima akta, s katerim bi omejila trgovanje z delnicami družbe. Družba ima seznam oseb, ki so jim dostopne notranje informacije.

2.2 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA DRUŽB S KAPITALSKIMI NALOŽBAMI DRŽAVE

Aerodrom Ljubljana, d. d., je bil kot javna delniška družba, katere večinski delničar je Republika Slovenija, poleg spoštovanja Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, leta 2012 do 28. 12. 2012 zavezan k upoštevanju Kodeksa upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države. Ker Aerodrom Ljubljana, d. d., upravlja infrastrukturo na osrednjem letališču v državi, poleg upoštevanja interesov delničarjev, kar je njegova osnovna naloga, upošteva tudi priporočila navedenega kodeksa, ki na urejen in transparenten način dvigujejo raven delovanja delniških družb, katerih deležnik je Republika Slovenija.

Aerodrom Ljubljana, d. d., podaja izjavo o skladnosti s Kodeksom upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države, ki ga je dne 13. 1. 2011 sprejela Agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije. Kodeks v drugem delu (določila 52 do 93) določa Pričakovanja od družb, v katerih je Republika Slovenija delničarka ali družbenica.

Kodeks je bil javno objavljen na spletnih straneh Agencije <http://www.auknrs.si>. Izjava o skladnosti s Kodeksom upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države je sestavni del Letnega poročila družbe za leto 2012 in je dostopna na spletnih straneh družbe www.lju-airport.si pet let od objave.

Uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da je Aerodrom Ljubljana, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštoval Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države v delu, ki se nanaša na javne delniške družbe. Na področjih, ki jih Kodeks upravljanja javnih delniških družb in Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države urejata različno, Aerodrom Ljubljana, d. d., zaradi zagotavljanja enakopravnosti delničarjev (zasebnih na eni strani in države na drugi strani) in zaradi statusa javne delniške družbe, katere vrednostni papirji kotirajo na borzi, primarno upošteva Kodeks upravljanja javnih delniških družb.

V skladu z določbami Zakona o slovenskem državnem holdingu, Uradni list RS, št. 105/12, bo pristojnosti AUKNRS prevzel Slovenski državni holding, do ustanovitve Holdinga pa kapitalske naložbe upravlja Slovenska odškodninska družba, d. d., ki je dejansko prevzela pristojnosti 28. 12. 2012.

Odstopanja od priporočil Kodeksa upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države so navedena in obrazložena v nadaljevanju:

Določilo kodeksa št. 66: Družbe s kapitalskimi naložbami države naj konsistentno poročajo o svojem poslovanju ter o uresničitvi postavljenih ciljev skladno s smernicami poročanja, ki jih oblikuje agencija v skladu z veljavnimi predpisi.

Družba v zvezi s poročanjem upošteva določila ZGD-1, ZTFI (predvsem prvi odstavek 130. člena) in Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Priporočila kodeksa 75 do 80: Izbira kandidatov za člane organov nadzora in oblikovanje predlogov za skupščino.

Družba navedenih priporočil kodeksa ne upošteva v celoti, ker je nominacijski postopek za člane nadzornega sveta urejen v statutu družbe, pri pripravi skupščine za leto 2013 pa se glede nominacije članov nadzornega sveta upoštevajo priporočila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Priporočilo kodeksa št. 89: Prejemki temeljijo na fiksnih in variabilnih prejemkih, ki so ustrezno oblikovani glede na raven prejemkov v konkurenčnih družbah. Prejemki članov uprave ne smejo biti vodilni na trgu, morajo pa biti konkurenčni. Ne glede na to, ali je družba v popolni lasti države ali večinski delničar ali celo le manjšinski, se mora posvečati posebna pozornost zagotavljanju, da so prejemki organov vodenja in najbolj odgovornih oseb kot tudi vseh zaposlenih v družbi takšni, da prispevajo k zagotavljanju in izboljševanju družbinih poslovnih priložnosti in konkurenčnosti.

Družba priporočila kodeksa ne upošteva, ker je zavezana z omejitvami Zakona o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnostih (ZPPOGD).

2.3 SMERNICE POROČANJA DRUŽB S KAPITALSKIMI NALOŽBAMI DRŽAVE

Družba v zvezi s poročanjem upošteva določila ZGD-1, ZTFI in Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

2.4 PRIPOROČILA AGENCIJE ZA UPRAVLJANJE KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE

Družba je upoštevala priporočila Agencije za upravljanje kapitalskih naložb države (v skladu z določbami Zakona o slovenskem državnem holdingu, Uradni list RS, št. 105/12, bo pristojnosti AUKNRS prevzel Slovenski državni holding, do ustanovitve Holdinga pa kapitalske naložbe upravlja Slovenska odškodninska družba, d. d., ki je dejansko prevzela pristojnosti 28. 12. 2012).

Odstopanja od Priporočil Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije so navedena in obrazložena v nadaljevanju.

Priporočilo št. 4: Kvartalno poročanje o poslovanju družbe

Priporočilo ne zavezuje javnih delniških družb.

Ker je družba javna delniška družba, ki kotira na borzi, družba poroča o poslovanju v skladu z določbami ZGD-1 za javne delniške družbe, ki kotirajo na borzi, v skladu z ZTFI in v skladu z določili Kodeksa upravljanja javnih delniških družb – javno objavlja kvartalno, polletno in letno poročilo.

Priporočilo št. 13:

Priporočilo ne zavezuje Aerodroma Ljubljana, d. d.

Priporočilo št. 14: Doseganje kakovosti in odličnosti poslovanja družb/skupin

Priporočilo je delno upoštevano.

Družba se še ne samoocenuje po evropskem modelu odličnosti EFQM, vendar pa v poslovanje vpeljuje zahteve standarda ISO 9001. Z ugotavljanjem zadovoljstva uporabnikov, upravljanjem poslovnih procesov ter obvladovanjem dokumentacije družba stremi k izboljšanju delovanja na področju kakovosti. Družba bo leta 2013 začela delovati tudi po modelu EFQM ter v prihodnjem letu pripravila poročilo za preteklo leto in z njim seznanila nadzorni svet in skupščino družbe.

2.5 GLAVNE ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJ TVEGANJ V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Družba Aerodrom Ljubljana, d. d., ima v okviru svojega poslovanja razvejan mehanizem notranjih kontrol in upravljanja tveganj v povezavi s postopkom računovodskega poročanja. Cilj sistema notranjih kontrol je usklajenost z veljavno zakonodajo in predpisi, točnost, popolnost in zanesljivost finančnega poročanja, zniževanje tveganj v zvezi s poslovanjem družbe, doseganje strateških ciljev družbe ter uresničevanje strategije družbe.

V sklopu notranjih kontrol imamo opredeljene cilje po posameznih področjih delovanja, identificirana so tveganja in način njihovega obvladovanja. Upravljanje tveganj je podrobneje opisano v točki 5 Poslovnega poročila. Postavljeni so ustrezni kontrolni postopki delovanja notranjih kontrol, računovodskega poročanja in skladnosti s pravili. Računovodsko poročanje temelji na sistemu evidentiranja poslovnih dogodkov, ki ima vgrajene notranje računovodske kontrole, katerih učinkovitost delovanja sproti spremljamo. Izoblikovan je sistem poročanja o prepoznanih tveganjih in postopkih, izvaja se nadzor postopkov notranje kontrole.

Notranja revizija

Notranja revizija, ki je kot podporna funkcija uprave umeščena v njen kabinet, se izvaja že od leta 2000 naprej. Temeljno področje delovanja so notranje kontrole z vidika obvladovanja vseh poslovnih in drugih tveganj, ki jim je družba izpostavljena. Pri oceni ustreznosti in zadostnosti notranjih kontrol se preverjata tudi stalnost in zanesljivost njihovega delovanja.

Notranja revizija temelji na notranjih revizijskih standardih in revidira posamezne poslovne procese in postopke, ki vplivajo na zagotavljanje doseganja ciljev poslovanja, predlaga izboljšave v poslovnih procesih ter s tem pomembno prispeva k povečanju uspešnosti poslovanja, preglednosti in zanesljivosti informacij. O svojem delu poroča upravi in nadzornemu svetu družbe.

Zunanja revizija

Na podlagi sklepa skupščine, ki je bil sprejet na njeni 16. seji 22. junija 2012, je računovodske izkaze družbe za leto 2012 (kar je šesto leto zapored) revidirala revizijska družba Deloitte revizija, d. o. o., Ljubljana.

2.6 PODATKI PO ŠESTEM ODSTAVKU 70. ČLENA ZGD-1

Aerodrom Ljubljana, d. d., kot družba, zavezana uporabi zakona, ki ureja prevzeme, v skladu z določilom šestega odstavka 70. člena ZGD-1 navaja podatke po stanju na zadnji dan poslovnega leta in vsa potrebna pojasnila:

Struktura osnovnega kapitala družbe in omejitve prenosa delnic

Osnovni kapital družbe je razdeljen na 3.796.527 kosovnih delnic, izdanih v nematerializirani obliki, ki so v celoti vplačane; 49 odstotkov vseh delnic (1.860.298 delnic) je prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico in se v skladu s 7. členom Statuta družbe glasijo na ime Republike Slovenije, 51 odstotkov (1.936.229 delnic) je navadnih, prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic, s katerimi se od leta 1997 naprej trguje na organiziranem trgu Ljubljanske borze (AELG).

Prednostne participativne delnice imajo v skladu s statutom polno glasovalno pravico pri odločanju o naslednjih zadevah:

- spremembe statuta,
- povečanje in zmanjšanje osnovnega kapitala,
- imenovanje in odpoklic članov nadzornega sveta,
- prenehanje družbe in statusno preoblikovanje,
- imenovanje revizorja,
- sprememba prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico v imenske navadne kosovne delnice.

Prednostnim participativnim kosovnim delnicam z omejeno glasovalno pravico pripada dividenda, ki je sestavljena iz fiksnega in gibljivega dela.

Pomembno neposredno in posredno imetništvo vrednostnih papirjev družbe, v smislu doseganja kvalificiranega deleža, kot ga določa Zakon o prevzemih (ZPre-1)

Na dan 31. 12. 2012 dosegajo kvalificirani delež naslednji imetniki delnic družbe:

- Republika Slovenija (1.923.853 kosovnih delnic; 50,67-odstotni delež v kapitalu izdajatelja, od tega je 49 odstotkov oziroma 1.860.298 prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico, ki ne kotirajo na borzi),
- Kapitalska družba, d. d. (279.561 kosovnih delnic; 7,36-odstotni delež v kapitalu izdajatelja), in
- Slovenska odškodninska družba, d. d. (258.958 kosovnih delnic; 6,82-odstotni delež v kapitalu izdajatelja).

Imetniki vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice

Družba nima vrednostnih papirjev, ki bi zagotavljali posebne kontrolne pravice.

Omejitve glasovalnih pravic v skladu s Statutom

Prednostne participativne kosovne delnice z omejeno glasovalno pravico imajo polno glasovalno pravico, kadar so opredeljene z zakonom in s statutom. Po statutu imajo prednostne participativne kosovne delnice polno glasovalno pravico pri odločanju o naslednjih zadevah: spremembah statuta, povečanju in zmanjšanju osnovnega kapitala družbe, imenovanju in odpoklicu članov nadzornega sveta, prenehanju družbe in statusnem preoblikovanju, imenovanju revizorja ter pri spremembi prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico v imenske navadne kosovne delnice.

Omejitev glasovalnih pravic v skladu z odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev z dne 13. 12. 2012

Na podlagi odločbe Agencije za trg vrednostnih papirjev imajo zaradi usklajenega delovanja in doseganja ter preseganja prevzemnega praga v ciljni družbi Aerodrom Ljubljana, d. d., prepoved uresničevanja glasovalnih pravic v družbi Aerodrom Ljubljana, d. d., naslednje osebe:

- Zavarovalnici Triglav, d. d., Miklošičeva cesta 19, Ljubljana, s 161.909 delnicami z oznako AELG (151.085 delnic AELG ima Zavarovalnica Triglav, 10.824 delnic oznake AELG pa Zavarovalnica Triglav – kritni sklad ž. z.) oziroma 4,2647-odstotnega skupnega deleža vseh delnic izdajatelja Aerodrom Ljubljana, d. d.,
- Slovenska odškodninska družba, d. d., Mala ulica 5, Ljubljana, z 258.958 delnicami z oznako AELG oziroma 6,8209-odstotnega skupnega deleža vseh delnic izdajatelja Aerodrom Ljubljana, d. d.,
- Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., Dunajska cesta 119, Ljubljana, z 279.561 delnicami z oznako AELG oziroma 7,3636-odstotnega skupnega deleža vseh delnic izdajatelja Aerodrom Ljubljana, d. d.,
- Republika Slovenija, Gregorčičeva ulica 20, Ljubljana, s 63.555 delnicami z oznako AELG in 1.860.298 delnicami z oznako AELP oziroma 50,6740-odstotnega skupnega deleža vseh delnic izdajatelja Aerodrom Ljubljana, d. d.

Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in o spremembah statuta

Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora ter o spremembi statuta so opredeljena v statutu družbe.

Upravo družbe sestavljajo največ trije člani, od katerih je eden predsednik uprave (direktor), preostala dva pa člana uprave – namestnika direktorja, pristojna za posamezna področja. Člane uprave in predsednika imenuje nadzorni svet za dobo pet let z možnostjo za ponovno imenovanje. Nadzorni svet lahko odpokliče predsednika in člana uprave, če huje kršita obveznosti, če nista sposobna voditi poslov, če jima skupščina izreče nezaupnico, razen če je nezaupnico izrekla iz očitno neutemeljenih razlogov ali iz drugih ekonomsko poslovnih razlogov (pomembnejše spremembe v strukturi delničarjev, reorganizacija, uvajanje novih storitev, večja sprememba dejavnosti ipd.). Za sklepčnost nadzornega sveta pri imenovanju in odpoklicu članov uprave oziroma predsednika je potrebna navzočnost vsaj dveh tretjin članov nadzornega sveta.

Nadzorni svet sestavlja šest članov, od katerih štiri izvolijo delničarji, dva člana pa imenuje svet delavcev v skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Nadzorni svet družbe ob sodelovanju Komisije za imenovanja in kadrovske zadeve izvede postopek zbiranja kandidatur za člane nadzornega sveta, pri čemer nadzorni svet oblikuje in nato tudi upošteva kriterije, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za člana nadzornega sveta. Predstavnike delničarjev, ki jih voli skupščina z navadno večino glasov za štiri leta, predlagajo Republika Slovenija (dva člana), Kapitalska družba, d. d., in Slovenska odškodninska družba, d. d. (skupaj enega člana), in drugi delničarji (enega člana). Člani nadzornega sveta

med seboj izvolijo predsednika in njegovega namestnika. Člane nadzornega sveta lahko pred potekom mandata odpokliče skupščina s tričetrtinsko večino oddanih glasov.

Za vsako spremembo statuta je potreben sklep skupščine. Predlog sprememb statuta mora biti javno objavljen. Če se predlog javno ne objavi, je potrebna javna objava kraja, kjer je dostopno besedilo predlaganih sprememb. Če zakon ne določa drugače, je za veljavnost skupščinskega sklepa o spremembi statuta potrebna večina pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala, kadar je pri sklepanju zastopana najmanj polovica osnovnega kapitala.

Pooblastila članov posloводства, zlasti pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic

Pooblastila članov posloводства so določena v statutu družbe, kjer pa niso opredeljena posebna pravila za izdajo ali nakup lastnih delnic.

Uprava nima posebnega pooblastila za povečanje odobrenega kapitala niti pooblastila za pridobivanje lastnih delnic.

2.7 SKUPŠČINA DELNIČARJEV

Delničarji družbe uresničujejo svoje pravice, ki izhajajo iz lastništva družbe, na skupščini delničarjev. Skupščina je najvišji organ družbe in deluje skladno z določili statuta družbe in Zakona o gospodarskih družbah. Statut družbe je objavljen na spletni strani družbe www.lju-airport.si.

Skupščino delničarjev sklicuje uprava družbe, kakor določata zakon in statut in kadar to koristi družbi. Skliče jo lahko tudi nadzorni svet. Skupščina se skliče na pisno zahtevo delničarjev družbe, katerih skupni deleži dosegajo dvajsetino osnovnega kapitala družbe. Delničar, ki zahteva sklic skupščine, mora ob zahtevi v pisni obliki priložiti dnevni red, predlog sklepa za vsako predlagano točko dnevnega reda, o katerem naj skupščina odloča, ali, če skupščina pri posamezni točki dnevnega reda ne sprejme sklepa, obrazložitev točke dnevnega reda.

Sklic skupščine z vsebino, ki jo zahtevajo predpisi, se mora objaviti vsaj 30 dni pred dnem zasedanja skupščine v Uradnem listu Republike Slovenije, na spletni strani družbe in v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, d. d., SEOnetu in v sistemu za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij Info hramba. Ne glede na določila prejšnjega stavka se lahko skupščina družbe z vsebino, ki jo zahteva zakon, skliče s priporočenim pismom vsem delničarjem, če se lahko njihova imena in naslovi ugotovijo iz veljavne delniške knjige. V tem primeru velja dan, ko je bila pošta odposlana, kot dan objave skupščine.

Delničarji, katerih skupni deleži dosegajo dvajsetino osnovnega kapitala, lahko po objavi sklica skupščine pisno zahtevajo dodatno točko dnevnega reda. Zahtevi morajo v pisni obliki priložiti predlog sklepa, o katerem naj skupščina odloča, če skupščina pri posamezni točki dnevnega reda ne sprejme sklepa, pa obrazložitev točke dnevnega reda. Zahtevo morajo delničarji poslati družbi najpozneje sedem dni po objavi sklica skupščine, uprava družbe pa ga mora nemudoma objaviti. Dodatna točka dnevnega reda se lahko obravnava na skupščini le, če je bila objavljena skladno z zakonom vsaj 14 dni pred skupščino, sicer se obravnava na naslednji skupščini.

O sklicu skupščine, spremembah dnevnega reda, predlogih delničarjev k točkam dnevnega reda oziroma njihovih volilnih predlogih, skupaj z utemeljitvami ter drugimi informacijami v zvezi z njimi, mora uprava najpozneje štirinajsti dan pred zasedanjem skupščine pisno (priporočeno s povratnico) obvestiti finančne organizacije, združenje delničarjev in druge osebe, ki jih določa zakon, in tiste delničarje, katerih delež v celotnem osnovnem kapitalu družbe znaša najmanj pet odstotkov. Če ima družba te podatke objavljene na spletni strani družbe, zadostuje, da v pisnem obvestilu navede samo spletno stran, na kateri so ti podatki dostopni.

Skupščine se lahko udeležijo in na njej uresničujejo glasovalne pravice samo tisti delničarji, ki družbi prijavijo svojo udeležbo najpozneje ob koncu četrtega dne pred skupščino in so kot imetniki delnic vpisani v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev ob koncu četrtega dne pred zasedanjem skupščine. Zastopniki delničarjev lahko

uresničujejo pravico do udeležbe in glasovalno pravico na podlagi pisnega pooblastila, ki ga morajo delničarji shraniti pri upravi družbe vsaj na dan skupščine in ostane shranjeno pri družbi.

Družba aktivno spodbuja delničarje k izvrševanju njihovih pravic z organiziranim zbiranjem pooblastil, na podlagi katerih lahko delničarji tudi brez osebne udeležbe na skupščini uveljavljajo svojo pravico do glasovanja, pri čemer pooblaščenec ni član nadzornega sveta oziroma član uprave.

Delničarji lahko imenujejo pooblaščenca za zastopanje na skupščini tudi z uporabo elektronskih sredstev. Obrazec pooblastila za uresničevanje glasovalne pravice po pooblaščenju je dostopen na spletni strani družbe. Pooblastilo je lahko poslano družbi po elektronski pošti na naslov, ki ga bo družba določila v vsakokratnem sklicu skupščine, in sicer v skenirani obliki kot priponka, vsebovati pa mora lastnoročni podpis fizične osebe, če ga uporablja. Družba ima pravico do preveritve identitete delničarja oziroma pooblastitelja, ki posreduje pooblastilo po elektronski pošti, ter avtentičnosti njegovega podpisa. Prav tako in v enaki obliki lahko delničarji pošiljajo družbi tudi zahtevo za dodatno točko dnevnega reda ter predloge sklepov k točkam dnevnega reda, vključno z volilnimi predlogi. Družba ima pravico do preveritve identitete delničarja oziroma pooblastitelja, ki posreduje zahtevo oziroma predlog po elektronski pošti, in avtentičnosti njegovega podpisa.

Skladno s statutom družbe o uporabi bilančnega dobička in podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu glasujejo lastniki navadnih kosovnih delnic. O imenovanju revizorja ter spremembah in dopolnitvah statuta družbe pa glasujejo lastniki prednostnih participativnih in navadnih kosovnih delnic. Vsaka kosovna delnica daje delničarju en glas. Za sprejem sklepov skupščine je potrebna navadna večina oddanih glasov delničarjev, razen kadar zakon ne določa višje večine ali drugih zahtev.

Na 16. redni seji skupščine delničarjev, ki je bila 22. junija 2012, so se delničarji seznanili s poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila za poslovno leto 2011, izglasovana je bila podelitev razrešnice upravi in nadzornemu svetu, odločeno je bilo o uporabi bilančnega dobička za poslovno leto 2011, imenovan je bil revizor za poslovno leto 2012 in potrjene so bile spremembe nagrajevanja nadzornega sveta in njegovih komisij.

2.8 SESTAVA IN DELOVANJE ORGANOV VODENJA IN NADZORA

Vodenje in upravljanje družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., temelji na zakonskih določilih, določbah statuta družbe in politike upravljanja družbe. Poteka po dvotirnem sistemu, po katerem družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet.

2.8.1 NADZORNI SVET DRUŽBE

Pristojnosti nadzornega sveta so določene v statutu družbe. Način njegovega dela ureja Poslovnik o delu nadzornega sveta, ki je objavljen na spletni strani družbe. Dejavnosti in način delovanja nadzornega sveta leta 2012 so navedeni v Poročilu nadzornega sveta (točka 1.4 Poslovnega poročila).

Sestava nadzornega sveta

Šestčlanski nadzorni svet sestavljajo:

- predstavnika delničarjev, ki sta bila v skladu z drugim odstavkom 18. člena Statuta izvoljena na predlog Republike Slovenije: mag. Anja Strojín Štampar (predsednica) in Miran Kunst,
- predstavnik delničarjev, ki je bil v skladu z drugim odstavkom 18. člena Statuta izvoljen na predlog Kapitalske družbe in Odškodninske družbe: Marko Mulej,

- predstavnik delničarjev, ki je bil v skladu z drugim odstavkom 18. člena Statuta izvoljen na predlog drugih delničarjev: Stanislav Boštjančič,
- predstavnika zaposlenih: Drago Čotar (namestnik predsednice) in Igor Domevščik.

V obravnavanem obdobju ni bilo sprememb v sestavi nadzornega sveta.

Nadzorni svet je bil imenovan dne 9. julija 2009 za obdobje štirih let.

Komisije nadzornega sveta

Leta 2012 so delovale tri komisije nadzornega sveta.

- Komisija za imenovanja in kadrovske zadeve (sestala se je dvakrat), ki ima tri člane (mag. Anja Štampar Stroj in – predsednica, Stanislav Boštjančič in Igor Domevščik). Sodelovala je pri pripravi kriterijev za spremenljivi del prejemka uprave za uspešnost poslovanja družbe za leto 2013. Seznanila se je z gradivom za vrednotenje učinkovitosti dela nadzornega sveta ter preučila ustreznost obstoječega nagrajevanja članov nadzornega sveta in predlagala uskladitev s priporočili AUKNRS ter obravnavala preostala vprašanja o kriterijih oziroma merilih uspešnosti, od katerih je odvisen spremenljivi prejemek uprave.
- Revizijska komisija (sestala se je desetkrat), ki ima štiri člane (trije člani so člani nadzornega sveta, in sicer Marko Mulej – predsednik, Miran Kunst, Drago Čotar in zunanja članica Anica Nemec). Opravila je pregled letnega poročila za leto 2012 in se seznanila z nerevidiranim poročilom o poslovanju družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v prvem polletju leta 2012, obravnavala je poslovni načrt družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje 2012 do 2017 ter redno spremljala delovanje zunanje in notranje revizije.
- Komisija za spremljanje investicije v T2 (sestala se je petkrat), ki ima pet članov (trije člani so člani nadzornega sveta, in sicer Anja Stroj in Štampar – predsednica investicijske komisije, Marko Mulej, Igor Domevščik ter zunanja člana, in sicer Borut Grabec, strokovnjak za gradbeništvo, in Darko Torkar, strokovnjak za bančništvo). Komisija je spremljala delo projektnega sveta za vodenje in spremljanje projekta II. faze gradnje novega potniškega terminala T2 na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana in se seznanila z razpisno dokumentacijo za izvedbo GOI del za gradnjo novega potniškega terminala T2. Prav tako je skupaj z revizijsko komisijo nadzornega sveta obravnavala poslovni načrt družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje od 2012 do 2017.

2.8.2 UPRAVA DRUŽBE

Skladno s statutom družbe ima uprava največ tri člane, od katerih je eden predsednik uprave. Člane uprave in predsednika imenuje nadzorni svet za dobo pet let z možnostjo za ponovno imenovanje. Sedanja uprava je dvočlanska. Predsednik uprave Zmago Skobir je petletni mandat nastopil 5. julija 2007, članica uprave Bernarda Trebušak pa 1. septembra 2010. Predsedniku uprave g. Skobirju je bil dne 24. avgusta 2011 podeljen nov mandat za predsednika uprave, ki se začne 5. julija 2012 in traja do 5. julija 2017.

Uprava vodi družbo v dobro družbe samostojno in na lastno odgovornost, razen kadar se s statutom zahteva soglasje nadzornega sveta. Družbo zastopa in predstavlja predsednik uprave, skupno s članom uprave. Član uprave zastopa družbo le skupaj s predsednikom uprave. Uprava družbe lahko neomejeno sklepa posle do vrednosti enega milijona evrov, nad to vrednostjo pa po predhodnem soglasju nadzornega sveta.

Uprava družbe je tudi leta 2012 svoje pristojnosti izvrševala skladno s Poslovníkom o delu uprave, redno je poročala nadzornemu svetu skladno s statutom družbe in Poslovníkom o delu nadzornega sveta ter izvrševala obveznosti do lastnikov, kot jih opredeljuje Zakon o gospodarskih družbah. Uprava je, upošteva zakonska določila, sodelovala tudi s svetom delavcev in z reprezentativnim sindikatom družbe.

3 POSLOVANJE DRUŽBE LETA 2012 IN NAČRTI ZA LETO 2013

3.1 GOSPODARSKE RAZMERE

Leta 2012 se je v Sloveniji nadaljevalo krčenje gospodarske aktivnosti, ki je na letni ravni upadla za 2,3 odstotka. Cene življenjskih potrebščin so se (zaradi dražjih energentov, zlasti tekočih goriv, in višjih cen hrane ter storitev) zvišale za 2,7 odstotka, kar je več kot v evrskem območju (2,2-odstotno zvišanje) in na svetovni ravni (2-odstotno zvišanje). Primanjkljaj proračuna Republike Slovenije je po prvih ocenah Ministrstva za finance po metodologiji denarnega toka na letni ravni znašal 3,1 odstotka BDP, kar je za dobro odstotno točko manj kot leto prej. Stopnja brezposelnosti je bila v zadnjem četrtletju leta 2012 9,6-odstotna. Nadaljevalo se je izboljševanje cenovne in stroškovne konkurenčnosti našega gospodarstva, ki pa je bilo predvsem zaradi strukture naše zunanjetrgovinske menjave med najnižjimi v evrskem območju. Prav tako se nadaljuje upadanje financiranja gospodinjstev s potrošniškimi posojili, kar je odraz poslabševanja njihovega ekonomskega položaja in zmanjšane potrošnje. V bankah pa se nadaljuje proces zniževanja kreditiranja nebančnega sektorja in razdolževanja bank do tujine.

V evrskem območju se je gospodarska aktivnost leta 2012 znižala za 0,5 odstotka, skromna so tudi pričakovanja za naprej. Evropska centralna banka je za leto 2013 napovedala 1,6-odstotno inflacijo in 0,3-odstotni upad gospodarske aktivnosti. Za Slovenijo je napovedala 2,0-odstotni padec gospodarske aktivnosti, kar nas uvršča med države z največjim predvidenim zmanjšanjem aktivnosti, medtem ko naj bi javnofinančni primanjkljaj znašal kar 5,1 odstotka BDP. Na finančne trge se postopno vrača zaupanje, zaradi predčasnih vračil posojil pa si evropski medbančni trg obeta presežno likvidnost. Če bi se vračila prelila v realni sektor v obliki ugodnih posojil podjetjem, bi to pomenilo zagon investicij. Evrsko območje naj bi imelo leta 2013 12,2-odstotno stopnjo brezposelnosti, v Sloveniji naj bi bila 9,8-odstotna.

Kljub nekaterim pozitivnim signalom in pričakovanjem razpoložljivi kratkoročni kazalniki še ne kažejo občutnejšega okrevanja svetovne trgovine ali industrijske proizvodnje. IMF je za leto 2013 napovedal 0,2-odstotno krčenje gospodarske aktivnosti v evrskem območju, medtem ko naj bi bila svetovna rast predvsem zaradi hitrorastočih azijskih gospodarstev nekoliko višja kot leta 2012. Tveganja, da bo rast v evrskem območju še nižja od napovedane, ostajajo visoka, povezana pa so predvsem z nadaljnjim reševanjem krize v evrskem območju. Veliko tveganje za rast so tudi ZDA, ki so se sicer izognile fiskalnemu prepadu, urediti pa morajo vprašanje zgornje meje dolga in zagotoviti srednjeročno fiskalno konsolidacijo.

V ACI Europe poročajo o nadaljnji upočasnitvi rasti potniškega prometa in recesiji v tovarnem prometu leta 2012. V primerjavi z letom 2011 se je število prepeljanih potnikov povečalo za 1,8 odstotka, število premikov letal se je znižalo za 2,1 odstotka, teža oskrbljenega tovora pa za 2,8 odstotka. Primerjava letališč v Evropski uniji in zunaj nje kaže, da je rast prometa letališč v Evropski uniji samo 0,2-odstotna, medtem ko se je pri drugih evropskih letališčih povečala kar za 8,8 odstotka. Razkorak med navedenimi letališči se nadaljuje že od leta 2008, saj se je promet na prvih v obdobju 2008–2012 povečal za 2,5 odstotka, na slednjih pa kar za 38 odstotkov. Evropska ekonomija sicer že kaže znake stabilizacije, vendar se to v panogi letalskih prevozov še ne odraža zaradi nizkega poslovnega zaupanja, visoke stopnje brezposelnosti in ukrepov letalskih prevoznikov za racionalizacijo poslovanja.

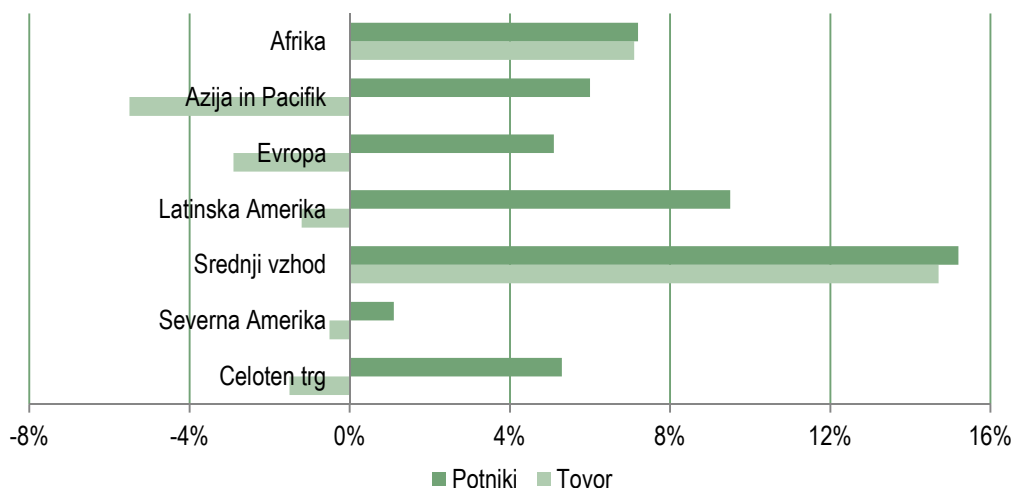
Nekoliko višja rast prometa je bila leta 2012 dosežena v svetovnem merilu. Po podatkih mednarodnega združenja letalskih prevoznikov IATA je bilo prepeljanih za 5,3 odstotka več potnikov kot leta 2011. V primerjavi z letom 2011 se je rast nekoliko znižala (leta 2011 je bila 5,9-odstotna), hkrati pa je nad povprečjem stopnje rasti zadnjih 20 let, ki znaša 5 odstotkov. Mednarodni promet je zrasel za 6 odstotkov, domači promet pa za 4 odstotke (rast je bila največja v državah v razvoju). Povprečna zasedenost letal s potniki se je povišala za 1 odstotno točko (na 79,1 odstotne točke), kar odraža prizadevanja letalskih prevoznikov za zapolnitev njihovih zmogljivosti. Teža oskrbljenega tovora je v primerjavi z letom 2011 upadla za 1,5 odstotka (upad leta 2011 je znašal 0,6 odstotka) zaradi padca svetovne trgovine in delno povečanja

trgovine z razsutim tovorom, za katerega se uporablja ladijski promet. Zasedenost tovornih letal se je znižala za 0,7 odstotne točke (na 45,2 odstotne točke).

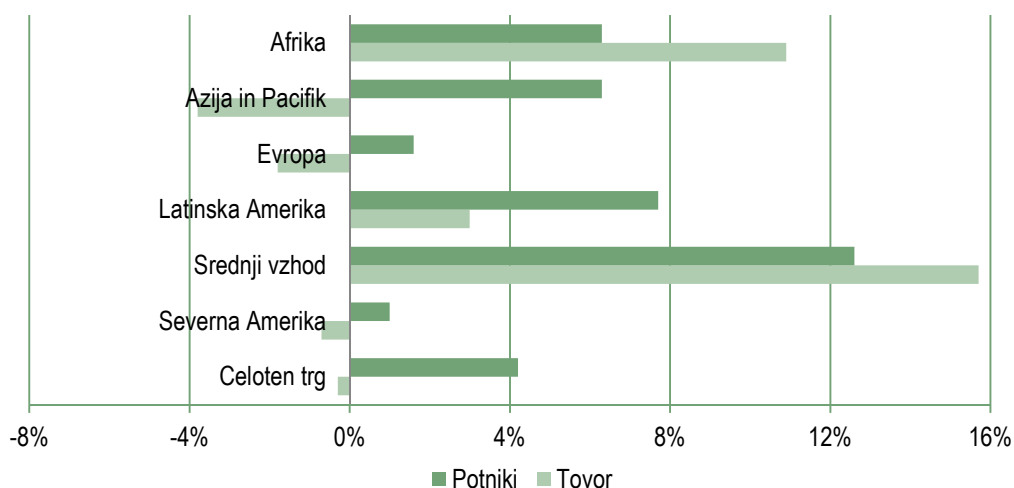
Podatki v naslednjih treh grafih prikazujejo gibanje števila prepeljanih potnikov in oskrbljenega tovora v svetovnem merilu (vključen je mednarodni in domači promet) ter strukturo svetovnega potniškega in tovornega prometa (vir: IATA).

Stopnje rasti števila potnikov in tovora v letu 2012

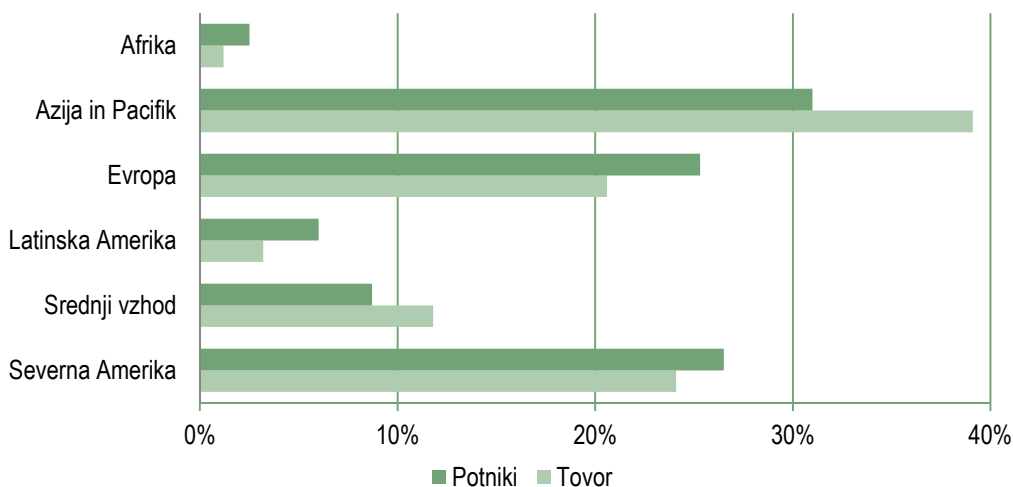
Decembra 2012 zasledimo v svetovnem merilu 0,3-odstotno znižanje oskrbljenega tovora (kar je manj kot 1,5-odstotni upad na letni ravni), medtem ko se je mesečna stopnja rasti števila prepeljanih potnikov v primerjavi z letno stopnjo rasti nekoliko znižala (s 5,3 na 4,2 odstotka).

Stopnje rasti števila potnikov in tovora v decembru 2012

Iz pregleda strukture potniškega in tovornega prometa je razvidno, da več kot 80 odstotkov svetovnega potniškega in tovornega prometa odpade na Azijo in Pacifik, Severno Ameriko in Evropo.

Struktura svetovnega potniškega in tovornega prometa v letu 2012

ACI Europe napoveduje za leto 2013 0,5-odstotno rast števila prepeljanih potnikov, pri čemer bodo večjo rast tako kot v preteklih letih dosegala letališča zunaj Evropske unije. Ker panoga letalskih prevozov temelji na dinamični rasti prometa kot osnovi za velika infrastrukturna vlaganja in pokrivanje visokega deleža fiksnih stroškov, so letališča, ki se spopadajo z nizkimi stopnjami rasti prometa, pred velikim izzivom.

V skladu z napovedmi IATA se leto 2013 ne bo bistveno razlikovalo od leta 2012. Gonilne sile rasti panoge letalskega prevoza so stopnja rasti BDP, potniki, tovor in cene nafte. BDP naj bi se (v skladu z uporabljenimi izhodišči za napoved) povečal za 2,3 odstotka, cena nafte pa naj bi se nekoliko umirila. Povpraševanje po prevozu potnikov naj bi se povečalo za 4,5 odstotka (kar je za 5,3 odstotka nižje od napovedi iz leta 2012), povpraševanje po prevozih tovora pa za 1,4 odstotka (kar pa ne bo nadomestilo padca leta 2012). Nižja rast oskrbljenega tovora v primerjavi z rastjo števila prepeljanih potnikov je posledica presežka zmogljivosti za prevoz tovora nad povpraševanjem in znižanja donosnosti za 1,5 odstotka.

Evropska organizacija za nadzor zračnega prometa (EUROCONTROL) je pripravila sedemletno napoved prometa za Evropo (2013–2019), ki upošteva trenutne ekonomske obete za Evropo, visoke cene nafte, počasnejše od pričakovanega okrevanja po arabski pomladi, ter finančne težave v panogi letalskih prevozov. Za leto 2013 je napovedala 1,3-odstotno rast števila premikov letal v primerjavi z letom 2012, v naslednjih letih pa se pričakuje povprečna 3-odstotna rast. Predvidene povprečne stopnje rasti med posameznimi evropskimi državami se zelo razlikujejo in se gibljejo med 1,4 odstotka za Španijo in 7 odstotkov za Turčijo. Število premikov letal, ki je svoj višek doseglo leta 2008, bo ponovno preseženo predvidoma šele leta 2016, leta 2019 pa se pričakuje na evropski ravni 11,9 milijonov premikov letal, kar je za 17 odstotkov več kot leta 2012.

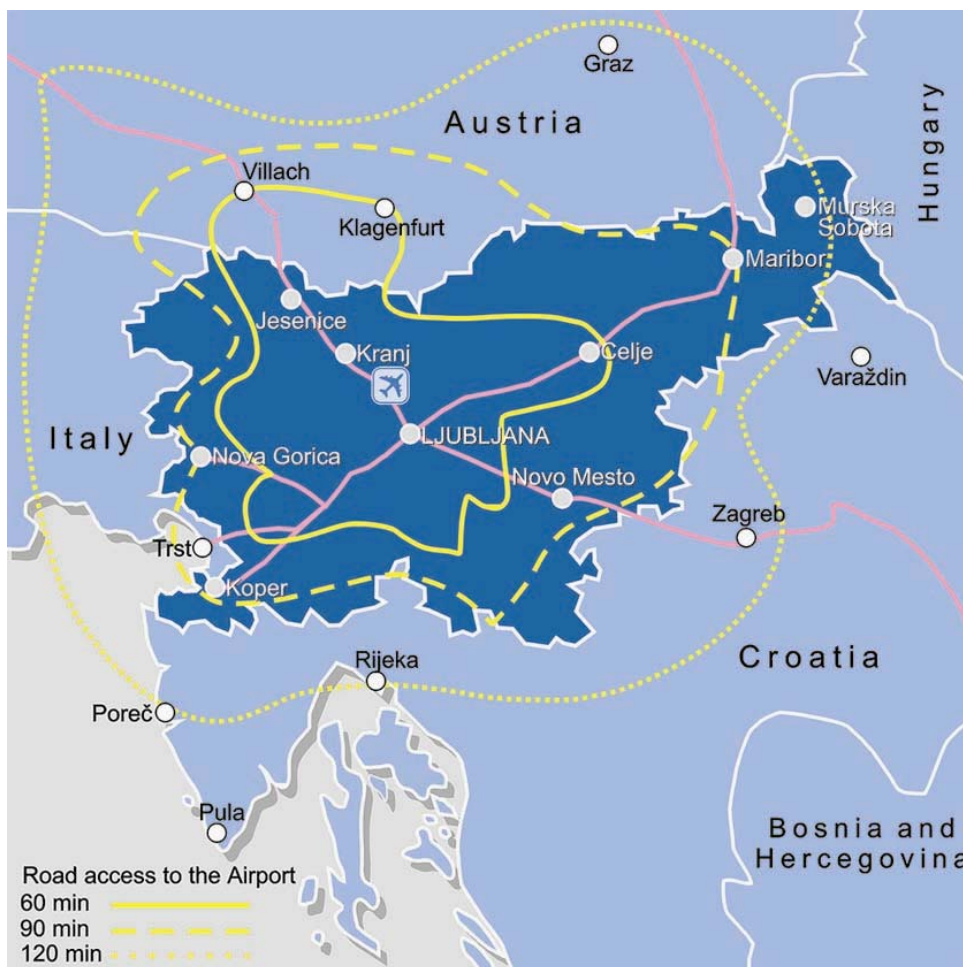
3.2 TRŽNI POLOŽAJ IN TRŽENJSKE AKTIVNOSTI

Tržni položaj

Nadaljnje poglobljanje gospodarske krize in dodatno ohlajanje gospodarske aktivnosti v Evropi je močno zaznamovalo panogo letalskih prevozov, ki se je pred tem kar desetletja razvijala z visokimi stopnjami rasti. Da bi letalski prevozniki optimizirali svoje poslovanje v krizi, konsolidirajo mreže in zmanjšujejo število linij, hkrati pa dosegajo višjo zasedenost letal. V tem močno konkurenčnem okolju imajo, predvsem z vidika ohranjanja prometa, še bolj pa vzpostavljanja novih linij, vsekakor prednost večja letališča z velikim številom prevoznikov in razvejano mrežo letov, medtem ko so razmere bistveno težje za manjša letališča z nižjim tržnim potencialom. Naše sicer nacionalno letališče po obsegu prometa spada

med manjša letališča, pokriva Slovenijo, južni del Avstrije, severovzhodni del Italije in del Hrvaške ter zajema približno štiri milijone prebivalcev tega območja. To območje je naš ciljni trg in sega do 250 kilometrov zračne razdalje od letališča. Neposredni konkurenti v tem območju so letališča Benetke, Zagreb, Trst, Gradec, Celovec in Treviso. Navedena letališča so največja konkurenca našemu letališču predvsem za potovanja v dežele, s katerimi iz Ljubljane nimamo direktnih povezav. Ob tem pa ne gre zanemariti dejstva, da se ob povečani mobilnosti za potnike iz naše regije potegujejo tudi bolj oddaljena letališča, kot sta Dunaj in Muenchen, ki konkurirata predvsem s ponudbo čezoceanskih letov in pestrim izborom čarterskih destinacij.

Trženjske aktivnosti leta 2012

V skladu s sprejeto trženjsko strategijo naše družbe je bil poudarek na povečanju prometa nizkstroškovnih prevoznikov, ki v Sloveniji dosegajo enega izmed najnižjih tržnih deležev med evropskimi državami. Rezultat leta 2012 in tudi že v preteklih letih sistematično izvajanih aktivnosti sta liniji Wizz Air med Ljubljano in Charleroiem ter Ljubljano in Londonom, ki pomembno povečujeta ponudbo nizkstroškovnih letov z ljubljanskega letališča. Vzporedno smo na trženjskem področju nadaljevali z aktivnostmi za pridobitev novih letalskih prevoznikov, predvsem tistih, ki so v preteklosti že pokazali interes za vključitev našega letališča v njihovo mrežo letov. Glede na odzive pričakujemo, da bi do izvedbe nekaterih projektov lahko prišlo leta 2013. Seveda pa posebno pozornost posvečamo sodelovanju s tujimi letalskimi prevozniki, da bi ohranili sedanji obseg prometa, povečali število letov in vzpostavili nove povezave.

Poleg aktivnosti, usmerjenih na letalske prevoznike, smo se osredotočali tudi na krepitev tržnega položaja v regiji. Na zamejskih trgih smo komunicirali prek lokalnih medijev, velik del trženja naših storitev pa je potekal z neposrednim stikom z našimi sedanji in potencialnimi poslovnimi partnerji. Skupaj z domačim prevoznikom Adrio Airways smo

izvedli več oglaševalskih akcij. Povečali smo sodelovanje s ponudniki prevoznih storitev, ki so nujno potrebni za povezavo zamejskega trga z našim letališčem.

Pomemben del aktivnosti usmerjamo v komercialne storitve, ki postajajo vse pomembnejši element ustvarjanja prihodkov in zagotavljanja prihodnjega razvoja letališča. Prizadevamo si pritegniti podjetja in posle, ki niso strogo povezana z dejavnostjo letališča, lahko pa izkoristijo našo ugodno lokacijo in infrastrukturo. Tako smo leta 2012 uspešno izpeljali projekt predstavitve novega modela osebnega vozila na svetovni ravni in ljubljansko letališče postavili na zemljevid lokacij, primernih za izvedbo podobnih zahtevnih projektov.

Na področju najemnin smo nadaljevali cenovno politiko, prilagojeno lokaciji, in zagotavljali dobro zasedenost poslovnih prostorov. V sodelovanju z najemniki naših trgovskih in gostinskih prostorov smo še naprej prilagajali ponudbe potrebam naših potnikov. Leta 2012 smo povečali in preuredili trgovino v mednarodnem prostoru. Gre za modernizacijo trgovinske zasnove, ki potniku omogoča prijetno in udobno nakupovalno izkušnjo takoj po opravljeni varnostni kontroli. Za prijetno počutje naših najmlajših potnikov smo uredili konceptualni otroški kotic ob gostinskih in trgovinskih točkah. Vse te aktivnosti se pozitivno odražajo na prihodkih od najemnin gostinskih in trgovinskih prostorov, ki smo jih kljub manjšemu številu potnikov ohranili na ravni leta 2011 oziroma jih celo povečali.

V lanskem letu smo prenovili poslovni salon in ga s tem približali željam poslovnih potnikov. Povečan obisk in višji realizirani prihodki potrjujejo, da je bila prenova uspešna.

Pri trženju oglasnih prostorov smo se leta 2012 srečevali z zaostrenimi razmerami zaradi oteženih gospodarskih razmer, v katerih delujejo naši poslovni partnerji. Pričakovanja, da se bodo proračuni za oglaševanje leta 2012 še naprej zmanjševali, so se uresničila, zato si prizadevamo, da bi zajezili upad oglaševanja. Osredotočili smo se na partnersko sodelovanje s kupci, iskanje novih in bolj inovativnih oblik promocije ter oblikovanje primerne cenovne politike.

Čeprav smo se tako kot preostala Evropa srečali z zmanjšanjem prepeljanega blaga v zračnem prometu, smo z dejavno politiko trženja skladiščnih storitev izkazali svoje konkurenčne prednosti in presegli začrtane cilje. Uspeh na trgu smo si zagotovili s stimulatивно cenovno politiko, kakovostnim izvajanjem skladiščnih storitev in sodelovanjem s špediterskimi podjetji.

Novost leta 2012 je tudi blagovna znamka flyljubljana. Gre za program zvestobe potnikov, s katerim našim potnikom zagotavljamo ugodnosti, povezane z letenjem z našega letališča. Program predstavlja tudi učinkovito sredstvo za komuniciranje s potniki, ki ga bomo uporabili za merjenje preferenc potrošnikov.

Že uveljavljene komunikacijske kanale, kot so neposredna pošta, osebni pristop do partnerjev, oglaševanje v medijih in katalogih turističnih organizacij, dopolnjujemo tudi z oglaševanjem na spletnih straneh, s katerim lahko dosežemo ciljne kupce. Naše ciljne kupce pa nagovarjamo tudi s komuniciranjem prek medijev, s katerimi sami upravljamo.

Načrti za leto 2013

Na trženjskem področju kljub manj ugodnim gospodarskim razmeram vztrajamo pri postavljenih ciljih:

- povečanje obsega prometa,
- pritegnitev novih letalskih prevoznikov,
- vzpostavitev novih neposrednih letalskih povezav in
- ohranjanje sodelovanja z obstoječimi poslovnimi partnerji.

Domači letalski prevoznik ima med našimi načrtovanimi trženjskimi aktivnostmi za leto 2013 posebno mesto. Želimo namreč ohraniti čim več obstoječih linij, zato bomo v sodelovanju z njim nadaljevali prodajno politiko, ki spodbuja število prepeljanih potnikov. Marketinške aktivnosti bomo usmerili k izboljšanju prepoznavnosti in krepitvi konkurenčnega položaja naše družbe. Z domačim prevoznikom načrtujemo skupne trženjske aktivnosti na trgih okoliških držav (Italija,

Avstrija, Hrvaška). Ohranili bomo obseg tržnega komuniciranja prek lokalnih medijev, velik del trženja naših storitev pa bo potekal z neposrednim stikom z našimi sedanjimi in potencialnimi poslovnimi partnerji.

Nadaljevali bomo tudi trženjske aktivnosti, usmerjene k tujim letalskim prevoznikom, pri katerih si prizadevamo za povečanje števila letov in potnikov. Posebno pozornost bomo posvetili nizkstroškovnim prevoznikom, kjer bomo aktivnosti usmerjali v doseganje našega primarnega cilja, to je uspešno razvijanje obstoječih linij in nadaljevanje širitve prisotnosti nizkstroškovnih povezav z ljubljanskega letališča. Prav tako bomo nadaljevali s trženjskimi aktivnostmi, povezanimi s povečanjem oskrbljenega tovora na našem letališču in razvoju lokalnega vozlišča za hitro pošto.

V segmentu turističnih potovanj bomo dejavno sodelovali z organizatorji potovanj in oglaševali v njihovih katalogih ter tako krepili sinergije za prepoznavnost ljubljanskega letališča.

Na področju komercialnih storitev bomo nadaljevali obstoječo prodajno strategijo in cenovno politiko, prilagojeno lokaciji ter storitvam, ki jih izvajamo. Ker se leta 2013 še ne pričakuje izboljšanje gospodarskih razmer v okolju, kjer deluje naša družba, smo si za izpolnitev načrtanih ciljev postavili proaktiven pristop v iskanju tržnih priložnosti.

3.3 PROMET

Leto 2012 je bilo z vidika obsega prometa manj ugodno, kot smo načrtovali. Poglobljanje krize in ohlajanje gospodarske aktivnosti je močno zaznamovalo panogo letalskih prevozov, ki je pred letom 2008 dosegala visoke stopnje rasti. Prizadevanja letalskih prevoznikov so bolj kot kdaj koli usmerjena v donosnost linij in konsolidiranje letalskih povezav. V tem močno konkurenčnem okolju imajo vsekakor prednost večja letališča z velikim številom prevoznikov in razvejano mrežo letov. Za manjša letališča so razmere z vidika ohranjanja prometa, še bolj pa vzpostavljanja novih linij, bistveno težje, saj gre navadno za trge z manjšim potencialom, hkrati pa so ta letališča v glavnem odvisna od posameznih letalskih prevoznikov in tako bistveno bolj občutljiva za spremembe v njihovem obsegu prometa.

Neugodna gospodarska situacija je botrovala tudi krčenju letov in zmanjševanju kapacitet domačega prevoznika Adria Airways, kar je pomembno zaznamovalo obseg prometa na našem letališču leta 2012. Adria Airways je v skladu s svojo poslovno strategijo leta 2012 izrazito zmanjšala število direktnih letov in povezav z evropskimi mesti. Nekoliko manj pa je upad prometa vezan tudi na prenehanje opravljanja letalskih prevozov češkega prevoznika Job Air meseca junija, ki je za ČSA letel na redni liniji v Prago.

V tako zaostrenih poslovnih razmerah, ko se srečujemo s krčenjem prometa domačega prevoznika, se prvenstveno osredotočamo na ohranjanje oziroma povečevanje sodelovanja z obstoječimi tujimi poslovnimi partnerji ter iskanje novih letalskih prevoznikov in povezav. Tako so kljub upadu prometa vidni pozitivni trendi v sodelovanju s tujimi prevozniki Turkish Airlines, easyJet na liniji za London in Air France. V poletni sezoni je bil na našem letališču spet prisoten Finnair, kot rezultat v preteklih obdobjih izvedenih trženjskih aktivnosti pa velja izpostaviti pridobitev nizkstroškovnega letalskega prevoznika Wizz Air, ki od konca oktobra naprej trikrat tedensko leti v London – Luton in dvakrat tedensko na bruseljsko letališče Charleroi.

Zaradi pomembnega deleža prometa, ki ga na našem letališču prepelje domači prevoznik, navedena povečanja pri posameznih tujih prevoznikih niso bila dovolj, da bi nadomestili izpad prometa. Tako smo leta 2012 oskrbeli 1.198.911 potnikov oziroma za 9,1 odstotka manj v primerjavi z letnim načrtom in za 12,5 odstotka manj kot leta 2011. V skladu z napovedjo domačega prevoznika smo v načrtu predvideli bistveno manjši upad prometa glede na leto 2011 (okvirno 7-odstotni), dejanski upad pa je bil bistveno višji (16,6-odstoten). Načrtovali smo, da bomo del izpada domačega prevoznika nadomestili z večjim prometom tujih letalskih prevoznikov, kar pa zaradi nenadnega prenehanja letenja na liniji za Prago ter manjšega povečanja prometa prevoznikov Turkish Airlines in Air France glede na njune napovedi ni bilo uresničeno. Tako je število potnikov tujih prevoznikov za 7,8 odstotka nižje od načrtovanega in za 7,2 odstotka nižje v primerjavi z letom 2011.

		Realizacija		Načrt	Indeksi		Deleži (v %)		
		1-12/12	1-12/11	N12	R12/R11	R12/N12	1-12/12	1-12/11	N12
1	POTNIKI	1.198.911	1.369.485	1.319.391	87,5	90,9	100,0	100,0	100,0
1.1	JAVNI PROMET	1.168.069	1.359.163	1.299.385	85,9	89,9	97,4	99,2	98,5
1.1.1	Domači prevozniki	832.674	997.827	935.701	83,4	89,0	69,5	72,9	70,9
1.1.2	Tuji prevozniki	335.395	361.336	363.684	92,8	92,2	28,0	26,4	27,6
1.2	SPLOŠNO LETALSTVO	3.966	5.357	5.606	74,0	70,7	0,3	0,4	0,4
1.3	OSTALI	26.876	4.965	14.400	541,3	186,6	2,2	0,4	1,1
2	PREMIKI LETAL	35.019	39.267	38.229	89,2	91,6	100,0	100,0	100,0
2.1	JAVNI PROMET	24.485	27.759	25.890	88,2	94,6	69,9	70,7	67,7
2.1.1	Domači prevozniki	18.292	20.653	18.996	88,6	96,3	52,2	52,6	49,7
2.1.2	Tuji prevozniki	6.193	7.106	6.894	87,2	89,8	17,7	18,1	18,0
2.2	SPLOŠNO LETALSTVO	8.942	10.056	10.707	88,9	83,5	25,5	25,6	28,0
2.3	OSTALI	1.592	1.452	1.632	109,6	97,5	4,5	3,7	4,3
3	TOVORNI PROMET (v tonah)	17.031	19.659	17.524	86,6	97,2	100,0	100,0	100,0
3.1	Letalo	7.907	7.416	7.361	106,6	107,4	46,4	37,7	42,0
3.2	Kamion	8.035	9.231	9.330	87,0	86,1	47,2	47,0	53,2
3.3	Pošta	814	842	833	96,6	97,7	4,8	4,3	4,8
3.4	Ladijski in cestni zbimi tovor	275	2.170	0	12,7	-	1,6	11,0	0,0

Prizadevanja prevoznikov za doseganje večje donosnosti linij se kažejo tudi v zmanjševanju števila premikov, ki jih je bilo leta 2012 35.019 (za 8,4 odstotka manj v primerjavi z načrtom oziroma za 10,8 odstotka manj glede na leto 2011). V javnem prometu je zaostajanje za načrtom nižje (le 5,4-odstotno), medtem ko je upad glede na leto 2011 malo nižji (11,8-odstoten) kot v kategoriji potnikov (14,1-odstoten). Tuji prevozniki nadaljujejo trend nadomeščanja manjših letal z večjimi (in težjimi), kar sicer pomeni nekoliko manjše število premikov letal, s finančnega vidika pa to ni nujno negativno, saj je prihodek od pomembnega dela naših storitev odvisen od teže letala. Nasprotno pri domačem prevozniku ne moremo govoriti o težjih letalih, saj je v povprečju več letal z manjšimi letali z nižjo težo, kar ima poleg manjšega števila premikov še dodaten negativen vpliv na realizirane prihodke.

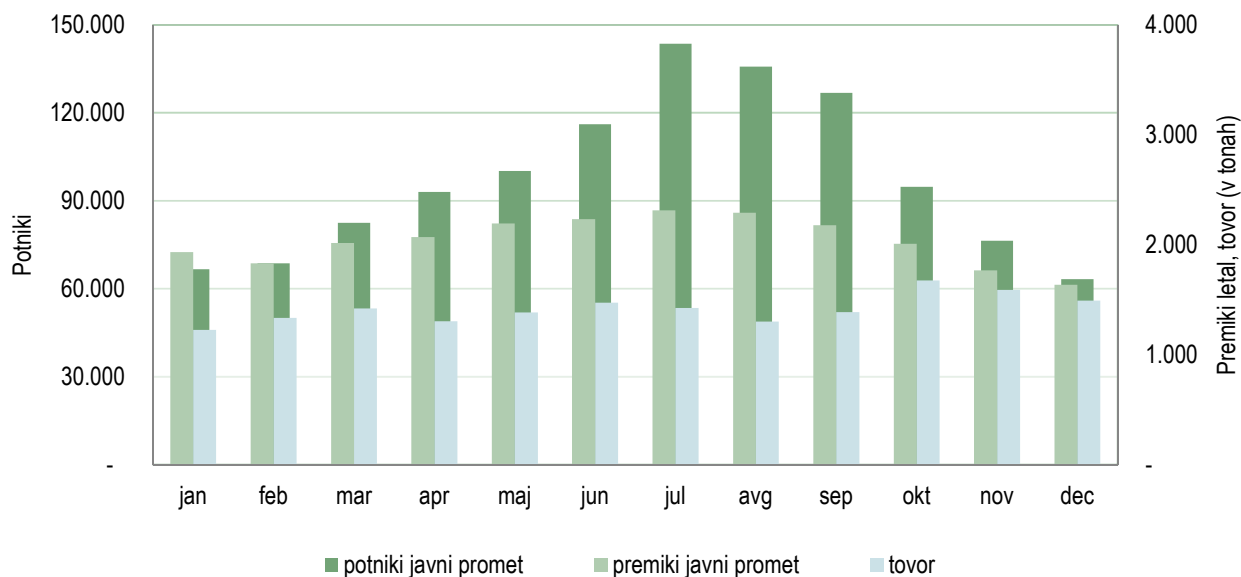
Čeprav je segment tovarnega prometa najbolj občutljiv za splošne gospodarske razmere, smo oskrbeli 17.031 ton tovara, kar je za 2,8 odstotka manj v primerjavi z načrtom (zaradi izpada cestnega in ladijskega tovara za količino tovara, oskrbljenega leta 2011, zaostajamo za 13,4 odstotka). Upad je izrazitejši v segmentu tovara, prepeljanega s kamioni, medtem ko je teža oskrbljene pošte nekoliko nižja od načrtovane oziroma oskrbljene leta 2011, v kategoriji letalskega tovara pa smo načrt in obseg tovara iz leta 2011 presegli.

Sezonska komponenta

V javnem potniškem prometu, ki po številu potnikov predstavlja glavnino (97,4 odstotka) vsega potniškega prometa na našem letališču, je prisotna sezonska komponenta z viškom v poletnih mesecih, tovorni promet pa je med letom bistveno enakomernejše porazdeljen.

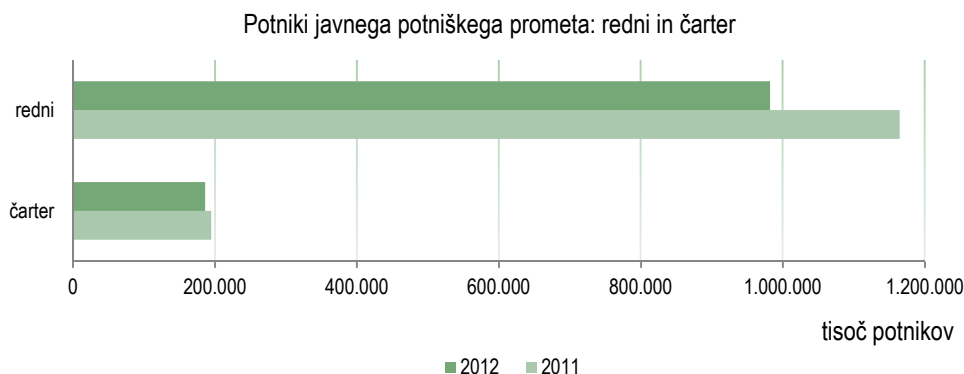

Pregled javnega potniškega prometa ter oskrbljenega tovora po mesecih

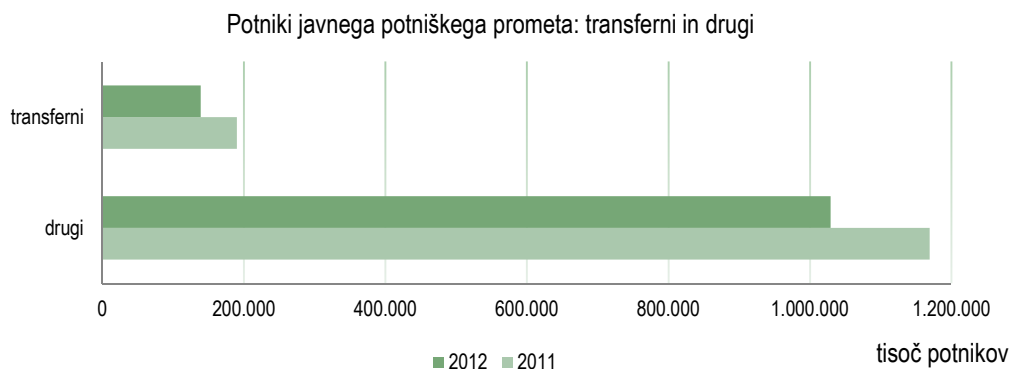
Redni in čarterski potniki javnega potniškega prometa

Na *rednih letih*, ki jih je leta 2012 opravljalo 8 letalskih prevoznikov, je bilo prepeljanih 982.025 potnikov oziroma za 15,7 odstotka manj kot leta 2011, preostalih 186.044 potnikov pa je bilo prepeljanih na *čarterskih letih*. Delež čarterskih potnikov v strukturi javnega potniškega prometa se je leta 2012 povečal za slabi dve odstotni točki in znaša 15,9 odstotka, nasprotno pa se je zmanjšal delež potnikov na rednih letih, ki predstavljajo 84,1 odstotka javnega potniškega prometa.

Transforni potniki v javnem potniškem prometu

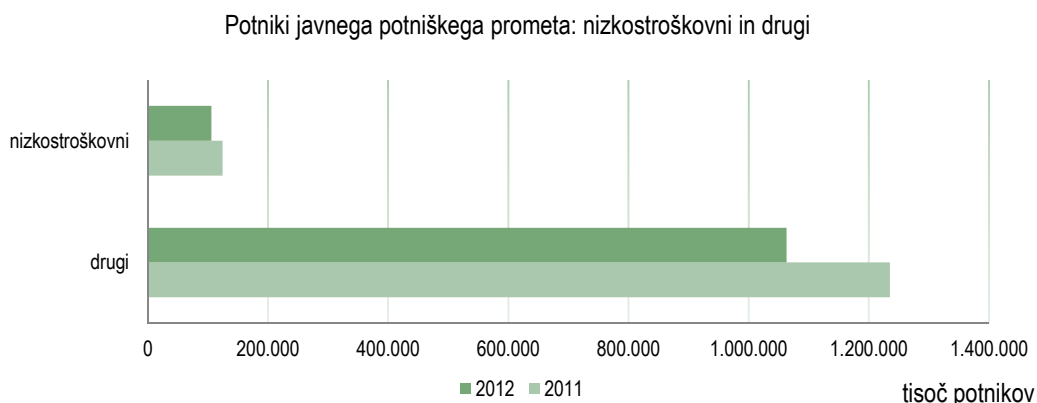
Število transfernih potnikov (138.850) se je leta 2012 v primerjavi z letom 2011 znižalo za dobro četrtno (za 26,9 odstotka) zaradi direktnih letov domačega prevoznika med Prištino in Frankfurtom oziroma Muenchnom in ukinitve nekaterih linij (Pariz, Stockholm in London Gatwick), na katerih so pomemben delež predstavljali transferni potniki. Nasprotno je bil manjši upad števila potnikov (12-odstotni) v kategoriji drugih potnikov javnega prometa (zaradi nižje potniške pristojbine za transferne potnike, ki blaži negativne učinke zmanjšanja števila potnikov na prihodke). Sicer pa transferni potniki predstavljajo 11,9 odstotka vseh potnikov javnega prometa (leta 2011 14 odstotkov).

Potniki nizkstroškovnih letalskih prevoznikov v javnem prometu

V javnem prometu so pomembna kategorija tudi potniki nizkstroškovnih prevoznikov; 105.612 prepeljanih potnikov predstavlja 9 odstotkov vseh potnikov javnega prometa. Večino (94.923 potnikov) je prepeljal easyJet, ki je do marca letel na liniji v Pariz, med letom pa v London Stansted.

Bolj kot število novih potnikov je pomembna razširitev ponudbe nizkstroškovnih letov, povezana s pridobitvijo nizkstroškovnega prevoznika Wizz Air z zimskim voznim redom 2012/13. V zadnjem kvartalu leta 2012 je prepeljal 10.689 potnikov in s tem smo delno nadomestili izpad potnikov easyJeta, ker je prenehal leteti na liniji v Pariz.

Javni potniški promet po prevoznikih in destinacijah

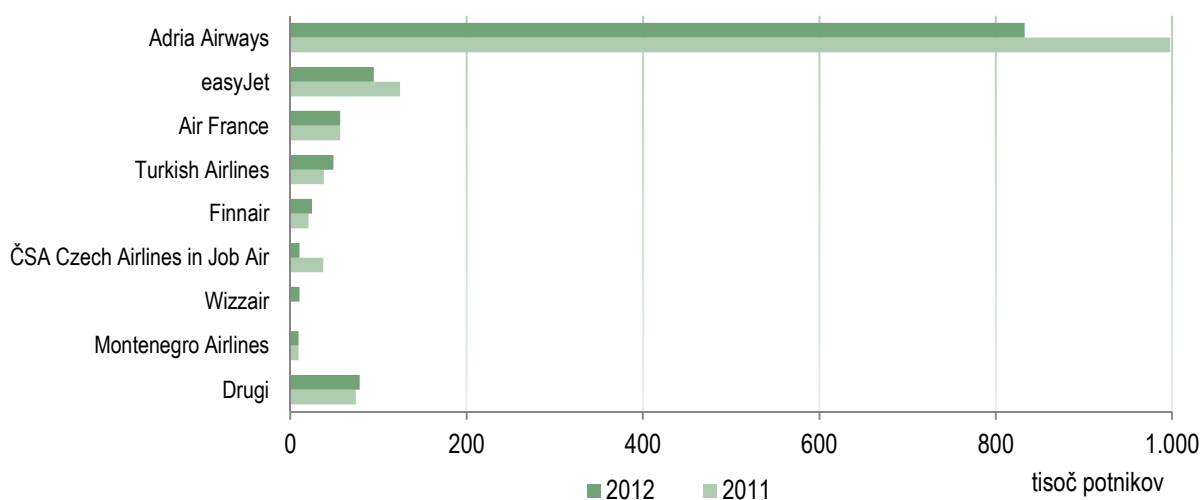
V javnem potniškem prometu prevladuje domači letalski prevoznik Adria Airways. Potniški promet, vezan na konsolidacijo mreže tega prevoznika in iz tega izhajajoče ukinitve manj donosnih linij, je leta 2012 močno skrčil obseg prometa; prepeljal je za 16,6 odstotka manj potnikov kot leto poprej (832.674 potnikov), število premikov letal pa je zmanjšal za 11,7 odstotka (17.783 premikov letal). Ker je bil večji upad potnikov pri domačem prevozniku, je upadel delež potnikov javnega prometa, ki jih je prepeljala Adria Airways (ta delež za leto 2012 znaša 71,3 odstotka in je v primerjavi z letom 2011 nižji za 2,1 odstotne točke).

Tuji prevozniki so leta 2012 prepeljali 335.395 potnikov, kar predstavlja 28,7 odstotka potnikov javnega prometa. Kljub 7,2-odstotnemu upadu števila potnikov v primerjavi z letom 2011 smo pri posameznih prevoznikih oziroma na posameznih destinacijah povečali obseg prometa. V primerjavi z letom 2011 je število potnikov pomembno povečal (za okvirno 30 odstotkov) turški prevoznik Turkish Airlines na liniji v Istanbul (povečal je tudi število letov in dosegal zelo dobro zasedenost letal), medtem ko je Air France na liniji v Pariz ohranil število potnikov na ravni leta 2011. Tudi nizkstroškovni prevoznik easyJet je na liniji v London Stansted povečal število potnikov in premikov letal, ker pa je

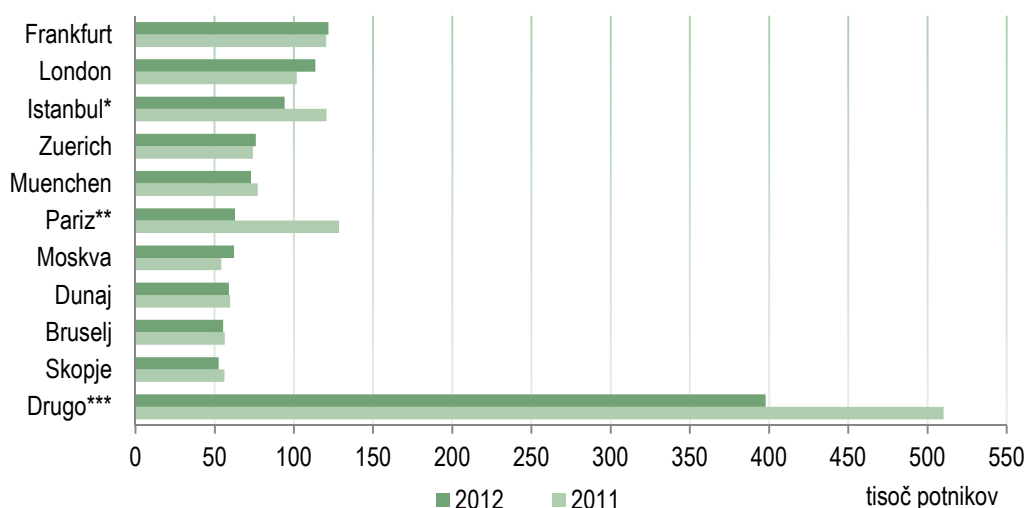
marca leta 2012 prenehal leteti v Pariz, je skupno prepeljal manj potnikov v primerjavi z letom 2011, ko je letel na obeh linijah. Predvsem z vidika širitve ponudbe nizkstroškovnih letov je pomemben začetek letenja Wizz Aira v zadnjem kvartalu leta 2012. Kljub prizadevanjem pa nam s češkim prevoznikom ČSA ni uspelo ponovno vzpostaviti redne linije v Prago, ki je bila ukinjena junija 2012. Na našem letališču pa sta leta 2012 prisotna še Finnair (v poletnem voznem redu je povezal Helsinke z Ljubljano) in Montenegro Airlines; oba sta povečala število potnikov v primerjavi z letom 2011.

Potniki javnega prometa po prevoznikih

V obravnavanem obdobju so potniki javnega prometa izbirali med 24 rednimi povezavami (32 leta 2011), s tem da je dobra polovica potnikov potovala v Frankfurt, London, Istanbul, Zuerich, Muenchen, Pariz in Moskvo. Zmanjšanje števila rednih povezav glede na enako obdobje lani je posledica ukinitve linij domačega prevoznika (leta 2012 je prenehal leteti v Stockholm, Atene, Dublin, London Gatwick, Banjaluko, Marsseilles, Pariz¹, Kijev, Toulon in Varšavo, na novo pa je vzpostavil linijo v London Luton).

Potniki javnega prometa po destinacijah

¹ V Pariz leti Air France.

*Zmanjšanje števila potnikov na liniji v Istanbul je vezano na zmanjšanje prometa domačega letalskega prevoznika, medtem ko je Turkish Airlines na tej liniji število potnikov povečal za 28,5 odstotka.

** Zmanjšanje števila potnikov na liniji v Pariz je posledica ukinitve te linije s strani domačega prevoznika in prenehanja letenja nizkstroškovnega prevoznika easyJet na tej liniji, medtem ko je Air France število potnikov na tej liniji ohranil na ravni leta 2011.

***Kategorija drugo vključuje preostale destinacije rednega potniškega prometa (Amsterdam, Barcelona, Beograd, Kopenhagen, Helsinki, Manchester, Praga, Priština, Sarajevo, Split, Podgorica in Tirana) ter čarterske destinacije (po število potnikov predstavlja čarterski promet 16 odstotkov javnega prometa).

Splošno letalstvo

V splošnem letalstvu, ki je izredno občutljivo za gospodarske razmere, vendar s prihodkovnega vidika za družbo marginalnega pomena, smo leta 2012 oskrbeli 8.942 premikov letal (za 11,1 odstotka manj kot leta 2011 oziroma za 16,5 odstotka manj v primerjavi z načrtom). Potnikov splošnega letalstva je bilo 3966; za 26,0 odstotka manj v primerjavi z letom 2011 in za 29,3 odstotka manj od načrta.

Tovorni promet

Čeprav je tovorni promet občutljiv za splošne gospodarske razmere, smo v kategoriji letalskega tovora za 7,4 odstotka presegli načrt za leto 2012, prav tako pa količina oskrbljenega letalskega tovora za 6,6 odstotka presega količino iz leta 2011. Teža oskrbljene pošte je malo nižja od načrtovane oziroma oskrbljene leta 2011, v segmentu kamionskega tovora pa predvsem zaradi upada količine farmacevtskih in drugih izdelkov zaostajamo za načrtom in realizacijo iz leta 2011.

V skupnem je teža oskrbljenega tovora (17.031 ton) za 2,8 odstotka nižja v primerjavi z načrtom, s tem da tudi zaradi izpada cestnega in ladijskega tovora za 13,4 odstotka zaostaja za oskrbljeno količino tovora leta 2011.

Količine letalskega tovora so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečali posamezni prevozniki, ki manjša letala nadomeščajo z večjimi (DHL). V obravnavanem obdobju so letalski tovorni promet z rednimi kamionskimi linijami izvajali prevozniki Air France in Lufthanse, z občasnimi prevozi pa tudi Korean Air, Cargolux, ČSA Czech Airlines, Adria Airways in drugi. Med prevozniki hitre pošte, ki so prisotni na našem letališču, sta poleg DHL pomembna UPS in TNT, ki naše letališče uporabljata tudi kot vozlišče za jugovzhodno Evropo.

Načrti za leto 2013

Načrt prometa za leto 2013 je izdelan upošteva objavljenе vozne rede prevoznikov za zimsko sezono 2012/2013 ter poletno sezono 2013, s tem da so bile opravljene korekcije za doseganje načrtovanega prometa v preteklih letih. Pri prevoznikih, za katere v času, ko je nastajal načrt, še ni bilo napovedi letenja v poletni sezoni, smo upoštevali podatke o njihovem letenju v preteklih letih oziroma njihove neuradne napovedi. Pri pripravi načrta smo upoštevali tudi gospodarske trende ter napovedi in trende v letalskem prometu za leto 2013.

V skladu z napovedmi leta 2013 še ne pričakujemo pomembnega izboljšanja splošne gospodarske situacije. Ob upoštevanju manjšega prometa Adria Airways leta 2012 in napovedi, da leta 2013 načrtuje ponovno vzpostavitev linije s Parizom, za leto 2013 načrtujemo minimalno povečanje potnikov domačega prevoznika. Pri tujih prevoznikih načrtujemo nekoliko višjo rast števila potnikov, kar je povezano z novo nizkstroškovno linijo in napovedanimi dodatnimi leti prevoznika Turkish Airlines.

Tako v kategoriji potnikov načrtujemo 2,2-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2012, število premikov letal pa bo predvidoma upadlo za 0,9 odstotka. Zaradi upada potrošnje in izvoza blaga v Sloveniji bo predvidoma upadla tudi količina oskrbljenega tovora; načrtujemo, da bo v primerjavi z letom 2012 nižja za 3,7 odstotka.

3.4 ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA

3.4.1 POSLOVNI IZID

	v evrih			Indeksi		Deleži		
	1-12.2012	1-12.2011	N2012	R12/R11	R12/N12	1-12.2012	1-12.2011	N2012
Poslovni prihodki	30.846.060	34.000.550	32.318.423	90,7	95,4	100,0	100,0	100,0
Prihodki od prodaje	30.675.759	33.229.615	32.181.365	92,3	95,3	99,4	97,7	99,6
Drugi poslovni prihodki	170.301	770.935	137.058	22,1	124,3	0,6	2,3	0,4
Poslovni odhodki	25.620.917	26.413.111	25.854.852	97,0	99,1	83,1	77,7	80,0
Stroški materiala in storitev	7.809.193	7.320.746	8.454.621	106,7	92,4	25,3	21,5	26,2
Nab. vred. prodanega blaga, stroški mat. in storitev	0	0	200.000	/	0,0	0,0	0,0	0,6
Stroški materiala	1.748.627	1.564.700	1.777.741	111,8	98,4	5,7	4,6	5,5
Stroški storitev	6.060.566	5.756.046	6.476.880	105,3	93,6	19,6	16,9	20,0
Stroški dela	11.533.862	11.560.563	11.555.000	99,8	99,8	37,4	34,0	35,8
Amortizacija	5.310.229	6.707.714	5.453.120	79,2	97,4	17,2	19,7	16,9
Drugi poslovni odhodki	967.633	824.088	392.111	117,4	246,8	3,1	2,4	1,2
Dobiček iz poslovanja pred obrestmi, davki in amortizacijo - EBITDA	10.535.372	14.295.153	11.916.691	73,7	88,4	34,2	42,0	36,9
Dobiček iz poslovanja - EBIT	5.225.143	7.587.439	6.463.571	68,9	80,8	16,9	22,3	20,0
Neto finančni prihodki / odhodki	1.393.142	-1.103.253	877.770	-126,3	158,7			
Finančni prihodki	1.501.420	1.368.681	919.370	109,7	163,3			
Finančni odhodki	108.278	2.471.934	41.600	4,4	260,3			
Dobiček pred obdavčitvijo	6.618.285	6.484.186	7.341.341	102,1	90,2			
Davek od dobička	992.238	1.611.985	1.468.268	61,6	67,6			
Odloženi davki	432.998	-385.039		-112,5	/			
Čisti dobiček	5.193.049	5.257.240	5.873.073	98,8	88,4			

Kljub manjšemu prometu v primerjavi z letom 2011 in načrtom smo leto 2012 končali s 5.193 tisoč evrov čistega dobička, kar je malo pod ravno ustvarjenega leta 2011, za načrtom pa zaostajamo za 11,6 odstotka. Upadu poslovnih prihodkov smo se s stalnimi varčevalnimi ukrepi delno prilagodili v segmentu poslovnih odhodkov, delno pa smo ga nadomestili tudi z višjimi finančnimi prihodki.

V skupnem smo leta 2012 ustvarili za 30.846 tisoč evrov poslovnih prihodkov, kar je za 9,3 odstotka manj kot leta 2011. Upad je posledica zmanjšanja prometa domačega prevoznika, kar je povzročilo upad prihodkov od letaliških storitev in zemeljske oskrbe na domačem trgu. Nasprotno smo prihodke od letaliških storitev in zemeljske oskrbe na tujem trgu obdržali na ravni, ustvarjeni leta 2011. Čeprav je pomemben del komercialnih storitev vezan na obseg prometa, smo prihodke v tem segmentu obdržali malo pod ravno, ustvarjeno leta 2011.

Nekoliko manjše (4,6-odstotno) je zaostajanje poslovnih prihodkov za načrtom. Kljub manjšemu prometu v primerjavi z letom 2011 in načrtom smo leto 2012 končali s 5.193 tisoč evrov čistega dobička, kar je malo pod ravno, ustvarjeno leta 2011, za načrtom pa zaostajamo za 11,6 odstotka. Upadu poslovnih prihodkov smo se z varčevalnimi ukrepi delno prilagodili v segmentu poslovnih odhodkov, delno pa smo ga nadomestili tudi z višjimi finančnimi prihodki.

Upadu prometa in prihodkov nam je uspelo delno slediti s prilagajanjem poslovnih odhodkov (25.621 tisoč evrov). V primerjavi z letom 2011 smo jih znižali za 3 odstotke in jih obdržali tudi slab odstotek pod načrtovanimi. Stalno izvajamo ukrepe za obvladovanje oziroma zniževanje odhodkov, pri tem imamo zaradi narave stroškov (večina stroškov namreč ni neposredno vezana na obseg prometa) kratkoročno omejene možnosti prilagajanja. Pri obratovalnih stroških objektov možnosti prilagajanja skoraj ni. Nekaj let časovno prestavljamo stroške (v preteklosti) nenujnega vzdrževanja, smo pa možnosti nadaljnjega zamikanja vzdrževalnih del že precej izčrpali, kajti nekatera dela je zaradi zagotavljanja normalnega obratovanja oziroma preprečevanja nastajanja škode treba opraviti ne glede na obseg prometa. Podobno smo, razen pri fleksibilnih oblikah zaposlovanja, precej omejeni tudi pri stroških delovne sile, saj se kljub zmanjševanju prometa srečujemo z zgoščevanjem prometa ob konicah, vse ostrejšimi zahtevami prevoznikov, vezanimi na izvedbo storitev, in vse bolj zapletenimi standardi za zagotavljanje varnosti v letalskem prometu. Kljub navedenemu so vse ključne kategorije poslovnih odhodkov pod načrtovanimi vrednostmi, odstopajo le drugi poslovni odhodki, ki so (zaradi večjih oblikovanj popravkov vrednosti terjatev) višji v primerjavi z letom 2011 in z načrtom. Na račun povišanja cen energentov, nabave uniform in delovnih oblek so višji stroški materiala, na račun nastanka novih stroškov, vezanih na delovanje oziroma na varnost letalskega prometa, pa stroški storitev, medtem ko so stroški dela in amortizacije nižji glede na realizirane leta 2011.

Dobiček iz poslovanja pred davki, obrestmi in amortizacijo znaša 10.535 tisoč evrov, dobiček iz poslovanja pa 5.225 tisoč evrov. Zaradi nižjih poslovnih prihodkov zaostajata za letom 2011 (za 26,3 oziroma 31,1 odstotka) in za načrtom (zaostajanje je nekoliko nižje pri dobičku iz poslovanja pred obrestmi, davki in amortizacijo za 11,6 odstotka, pri dobičku iz poslovanja pa 19,2 odstotka).

Neto finančni izid kot razlika med finančnimi prihodki in odhodki znaša 1.393 tisoč evrov. Načrtovanega presega za dobro polovico, kar je posledica višjih finančnih prihodkov v primerjavi z načrtovanimi. Ni pa primerljiv z letom 2011, ko je bil zaradi opravljene slabitve naložbe v pridruženo družbo negativen.

Dobiček pred obdavčitvijo v višini 6.618 tisoč evrov je za 2,1 odstotka višji glede na leto 2011, za načrtovanim pa zaostaja za 9,8 odstotka. V zvezi s preračunom terjatev za odloženi davek zaradi znižanja stopenj davka od dobička (podrobneje pojasnjujemo v nadaljevanju) je nekoliko višja skupna obremenitev iz naslova obračunanega davka od dobička in odloženih davkov, tako da znaša čisti dobiček 5.193 tisoč evrov in je za 1,2 odstotka nižji v primerjavi z ustvarjenim leta 2011, medtem ko za načrtom zaostaja za 11,6 odstotka.

Poslovni prihodki

Leta 2012 smo ustvarili za 30.846 tisoč evrov poslovnih prihodkov, kar je za 9,3 odstotka manj kot leta 2011 in za 4,6 odstotka manj, kot smo načrtovali.

Predvsem zato, ker je domači prevoznik zmanjšal promet, smo se leta 2012 osredotočali na ohranjanje oziroma širitev sodelovanja s tujimi letalskimi prevozniki, vzporedno pa smo intenzivno izvajali tudi aktivnosti za ohranitev oziroma povečevanje komercialnih prihodkov. Z *letališkimi storitvami in zemeljsko oskrbo na tujem trgu* smo ustvarili za 8.504 tisoč evrov prihodkov in jih kljub ukinitvi linije easyJet v Pariz ter nepričakovanemu prenehanju letenja v Prago ohranili le malo (0,9 odstotka) pod ravno, ustvarjeno leta 2011. Ključno pri tem je bilo precejšnje povečanje prometa tujega prevoznika na liniji v Istanbul in dejstvo, da so tuji prevozniki v povprečju leteli z večjimi in težjimi letali, s tem je (zaradi dejstva, da je pomemben del prihodkov od naših storitev odvisen od teže letala) delno ublažen negativen učinek zmanjšanja prometa na ustvarjene prihodke. Nasprotno je zaostajanje za sicer optimistično postavljenim načrtom večje (9,1-odstotno). Naša pričakovanja, da bomo pomembno povečali promet dveh tujih prevoznikov (ki sta ga tudi napovedala) in s tem v glavnem nadomestili izpad prometa na domačem trgu, se niso uresničila. Poleg dejstva, da napovedano povečanje prometa ni bilo v celoti realizirano, smo se junija srečali še z ukinitvijo redne linije v Prago.

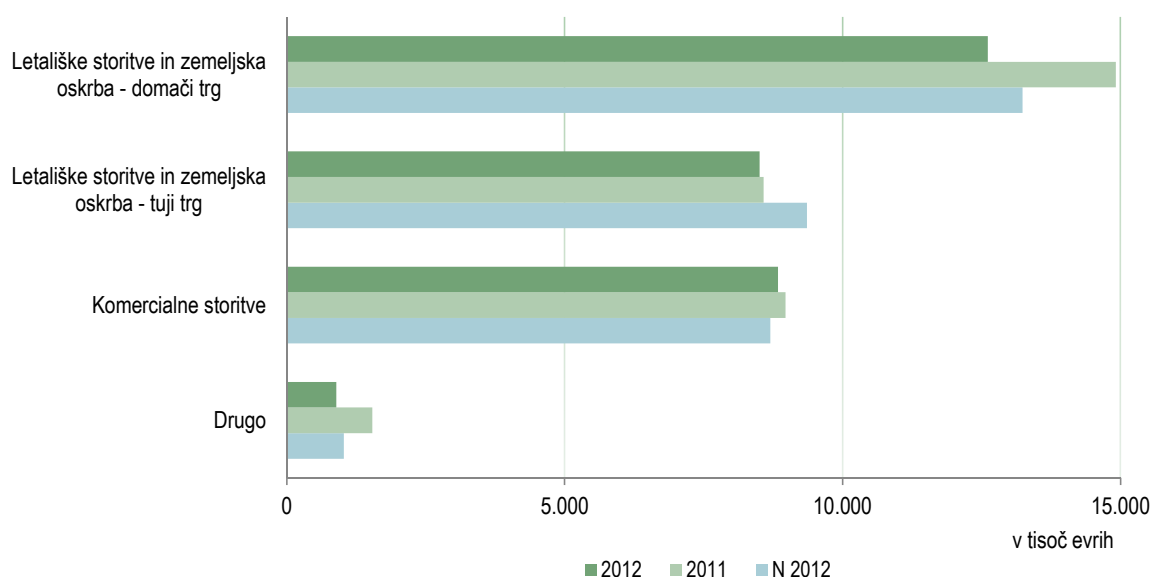
Navedli smo že, da je domači prevoznik v skladu s svojo strategijo skrčil obseg prometa bolj, kot smo predvideli v načrtu. V povprečju je letel z manjšimi in lažjimi letali, kar ima na ustvarjene prihodke negativen vpliv. Nekoliko je negativen

učinek zmanjšanja prometa in uporabe manjših letal ublažen zaradi dejstva, da se je število potnikov bistveno bolj znižalo v segmentu transfernih potnikov, za katere pa velja nižja cena potniške pristojbine. Na *domačem trgu* ustvarjeni prihodki od *letaliških storitev in zemeljske oskrbe* tako znašajo 12.609 tisoč evrov in so za 15,5 odstotka nižji v primerjavi z letom 2011, za 4,7 odstotka pa zaostajajo za načrtovanimi.

S povečanimi marketinškimi aktivnostmi, selektivnim pristopom h kupcem in organizacijo komercialnih dogodkov nam je na področju *komercialnih storitev* kljub zmanjšanju fizičnega obsega prometa uspelo realizirati za 8.839 tisoč evrov prihodkov, kar je malo pod ravno iz leta 2011 (zaostajamo za 1,5 odstotka), medtem ko smo načrtovane prihodke presegli za 1,6 odstotka.

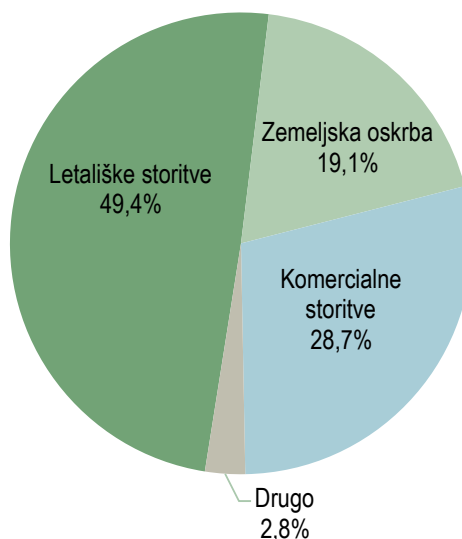
Poslovni prihodki po vrstah

Glavnino poslovnih prihodkov (99,4 odstotka od 30.845 tisoč evrov) predstavljajo *prihodki od prodaje*, ki znašajo 30.676 tisoč evrov; 70,1 odstotka oziroma 21.519 tisoč evrov smo ustvarili s prodajo storitev *na domačem trgu* (leta 2011 73,1 odstotka), preostalih 29,9 odstotka pa na *tujih trgih* (9.157 tisoč evrov, leta 2011 26,9 odstotka). Na domačem trgu ustvarjeni poslovni prihodki predvsem glede na občutno zmanjšanje prometa domačega prevoznika zaostajajo za načrtom za 4,4 odstotka, medtem ko je zaradi navedenih nepredvidenih dogodkov, povezanih s tujimi prevozniki, zaostajanje za načrtovanimi prihodki na tujih trgih 5,3-odstotno, s tem da je izpad prihodkov od letaliških storitev in zemeljske oskrbe na tujem trgu delno nadomeščen s preseganjem v kategoriji komercialnih storitev. V primerjavi z letom 2011 so prihodki, ustvarjeni na domačem trgu, nižji za 11,4 odstotka, nasprotno pa so na tujih trgih za 2,3 odstotka višji od ustvarjenih leta 2011.

Z vidika strukture poslovnih prihodkov ni bistvenih odstopanj v primerjavi z načrtom in letom 2011. Slabo polovico (49,4 odstotka) poslovnih prihodkov smo ustvarili s prodajo letaliških storitev, 19,1 odstotka predstavljajo prihodki od storitev zemeljske oskrbe, 28,7 odstotka pa prihodki od komercialnih storitev. V primerjavi z načrtom in letom 2011 so spremembe v strukturi minimalne; gre za malenkostno zmanjšanje deleža letaliških storitev na račun povečanja deleža komercialnih storitev.

Struktura poslovnih prihodkov leta 2012

V sklopu prihodkov od *letaliških storitev* (15.231 tisoč evrov) so pomembni prihodki od pristankov, potniških pristojbin, centraliziranih infrastruktur in varnostnih pregledov, ki zaostajajo za načrtovanimi na domačem in na tujih trgih, ker ne dosegajo načrtovanega obsega prometa. V kategoriji pristankov in centraliziranih infrastruktur na tujih trgih je bil trend v primerjavi z letom 2011 pozitiven, medtem ko so tovrstni prihodki leta 2012 na domačih trgih in prihodki, vezani na število potnikov (potniške in varnostne pristojbine) na domačem in tujem trgu, nižji od ustvarjenih leta 2011.

Med prihodki od storitev *zemeljske oskrbe* (5.883 tisoč evrov) pretežni delež (82 odstotkov) zavzemajo prihodki od redne oskrbe, ki znašajo 4.850 tisoč evrov. Na tujem trgu so nekoliko nad ravno iz leta 2011, zaostajajo pa za načrtovanimi, na domačem trgu pa so nižji glede na leto 2011 in glede na načrtovane. Kljub upadu prometa na domačem in tujem trgu smo povečali prihodke od uporabe poslovnega salona, ki so v skupnem za 6,6 odstotka višji od ustvarjenih leta 2011, za 20,2 odstotka pa presegajo načrtovane.

Leta 2012 ustvarjeni prihodki od komercialnih storitev (8.839 tisoč evrov) so za 1,6 odstotka višji od načrtovanih, malo (za 1,5 odstotka) pa zaostajajo za doseženimi leta 2011. Dobro tretjino predstavljajo najemnine, ki znašajo 3.074 tisoč evrov in so na ravni ustvarjenih leta 2011 oziroma na ravni načrtovanih. Izpostaviti velja najemnine za trgovske prostore, ki so s posodobitvijo dobili modernejšo zasnovo, ter partnerski odnos z najemnikom, s katerim prilagajamo ponudbo ciljnim kupcem, prihodki so se v primerjavi z letom 2011 povečali za 2,5 odstotkov, načrt pa za 5,5 odstotka. Ker je upadlo število potnikov, so bili prihodki od parkirnin nižji, s tem da je znižanje prihodkov v primerjavi z letom 2011 in načrtom (11 oziroma 8 odstotkov) nižje v primerjavi z upadom števila potnikov. Prihodki od storitev skladiščenja, ki so pretežno vezani na oskrbljeni tovor, so v primerjavi z letom 2011 prav tako upadli manj kot količina oskrbljenega tovara (za 4,6 odstotka), medtem ko so se glede na načrtovane povečali za 2 odstotka. Kljub splošnemu trendu omejevanja izdatkov za oglaševanje, kar je povezano s težkimi gospodarskimi razmerami, z ustvarjenimi prihodki od oglaševanja le za 2,6 odstotka zaostajamo za realiziranimi leta 2011, za 3,7 odstotka pa za načrtom.

Med drugimi prihodki (894 tisoč evrov) pretežni del predstavljajo prihodki od povračil stroškov (708 tisoč evrov), ki jih zaračunavamo najemnikom² in za 4,5 odstotka presegajo ustvarjene v enakem lanskem obdobju, za 5 odstotkov pa načrtovane.

² stroški elektrike, vode, telefona, ogrevanja in podobno;

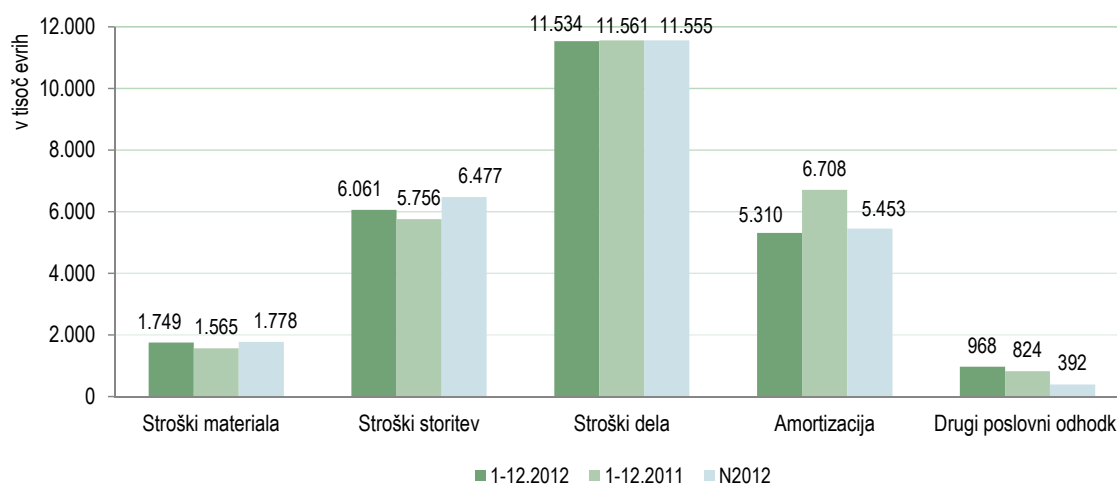
Poslovni odhodki

Leta 2012 smo ustvarili za 25.621 tisoč evrov poslovnih odhodkov, kar je za tri odstotke manj v primerjavi z letom 2011 in za 0,9 odstotka manj, kot smo načrtovali.

V primerjavi z načrtom nam je vse kategorije stroškov, razen drugih poslovnih odhodkov, uspelo zadržati pod načrtovanimi vrednostmi. Kljub novim stroškom za storitve, ki zagotavljajo varnost v letalskem prometu, in rastočim cenam energentov so stroški materiala in storitev nižji v primerjavi z načrtovanimi. Tudi amortizacija zaostaja za načrtom, ker je vezana na časovni zamik izvedbe nekaterih večjih načrtovanih naložb v objekte in opremo. V primerjavi z načrtovanimi so malo nižji tudi stroški dela, medtem ko so predvsem na račun popravkov vrednosti terjatev, oblikovanih v skladu z računovodskimi usmeritvami, drugi poslovni odhodki višji glede na načrtovane.

V primerjavi z letom 2011 so se iz razlogov, navedenih v prejšnjem odstavku (rast cen energentov, novi stroški storitev, vezani na zagotavljanje varnosti v letalskem prometu), leta 2012 povečali stroški materiala in storitev, medtem ko je bistveno nižji strošek amortizacije, v primerjavi z letom 2011 pa so malo nižji tudi stroški dela.

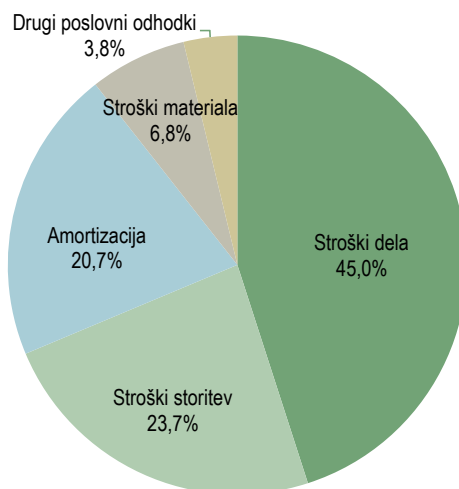
Poslovni odhodki po vrstah

V strukturi poslovnih odhodkov s 45-odstotnim deležem prevladujejo stroški dela, sledijo stroški storitev (23,7-odstotni delež), amortizacija z 20,7-odstotnim deležem, stroški materiala (6,8-odstotni delež) ter drugi poslovni odhodki, ki predstavljajo 3,8 odstotka vseh poslovnih odhodkov. V primerjavi z letom 2011 se je znižal delež stroškov amortizacije, kar je povezano z nižjimi stroški amortizacije, vzporedno pa so se za po eno odstotno točko povečali deleži drugih kategorij poslovnih odhodkov, medtem ko v primerjavi z načrtom v strukturi poslovnih odhodkov ni pomembnejših odstopanj.

Struktura poslovnih odhodkov

Stroški materiala so leta 2012 znašali 1.749 tisoč evrov. Za 1,6 odstotka zaostajajo za načrtovanimi, so pa za 11,8 odstotka višji v primerjavi z ustvarjenimi leta 2011 zaradi rasti cen energentov ter nabave uniform in delovnih oblek. Vsakih nekaj let nabavimo nove uniforme in delovne obleke, zadnja večja nabava je bila leta 2009.

Stroški materiala se z 61-odstotnim deležem nanašajo na stroške energentov (skupaj 1.062 tisoč evrov). V tem sklopu so pomembni stroški *električne energije* (543 tisoč evrov), ki so zaradi prihrankov, pridobljenih z varčevalnimi ukrepi, in ugodnejše razporeditve porabe tekom dneva (in s tem doseganja nižje povprečne cene) za slabih 5 odstotkov nižji v primerjavi z letom 2011 in načrtom. Povečanje stroškov *kuriva za ogrevanje* (308 tisoč evrov, za 18,8 odstotka več v primerjavi z letom 2011, načrt je presežen za 13,2 odstotka) in *pogonskega goriva* (211 tisoč evrov, za 15,8 odstotka več v primerjavi z letom 2011 in za 10,5 odstotka več glede na načrt) je posledica povečanja cen teh energentov, medtem ko porabljene količine ne odstopajo od načrta oziroma od porabe leta 2011.

V sklopu stroškov materiala so pomembni še stroški *potrošnega materiala* v višini 209 tisoč evrov³, stroški *drobnega inventarja* v višini 179 tisoč evrov⁴ ter *materiala za tekoče vzdrževanje* (156 tisoč evrov). Razen drobnega inventarja (v tej kategoriji je načrt presežen zaradi dejstva, da je bil del nabave uniform in delovnih oblek predviden že leta 2011, zaradi časovnega zamika pa izveden leta 2012) ter že navedenih rastočih cen energentov, kar je povzročilo povečanje stroškov goriva in kuriva, so vse druge kategorije stroškov materiala pod načrtovanimi.

V primerjavi z načrtom smo precej zaostali v kategoriji stroškov storitev, ki za leto 2012 znašajo 6.061 tisoč evrov. Zaradi varčevalnih ukrepov so za 6,9 odstotka nižji od načrtovanih, medtem ko predvsem zaradi novega stroška storitev, vezanega na našo dejavnost (stroški storitev Javne agencije za civilno letalstvo), stroške storitev iz leta 2011 presegamo za 5,3 odstotka. Tabelarično so stroški storitev razkriti v točki 5.2.3 Računovodskega poročila, v nadaljevanju pa podajamo vsebinsko obrazložitev pomembnejših postavk.

Dobro četrtno stroškov storitev predstavljajo stroški *storitev varovanja*, ki znašajo 1.610 tisoč evrov. Zaradi racionalizacijskih ukrepov pri organizaciji varovanja so za 6,9 odstotka nižji od načrtovanih, za 0,7 odstotka pa zaostajajo za ustvarjenimi leta 2011.

Za *storitve vzdrževanja* smo leta 2012 namenili 911 tisoč evrov, kar je za 2,9 odstotka več kot leto poprej, vendar za 10 odstotkov manj, kot smo načrtovali. Zaostajanje za načrtom je delno odraz zamika nekaterih vzdrževalnih del leta 2013, delno pa gre za prihranke zaradi manjših potreb po vzdrževanju, kar je povezano z manjšim obsegom prometa.

³ Pomemben del teh stroškov predstavljajo posipni materiali in tekočina za razledenjevanje (letal in vzletno-pristajalne steze), kar uporabljamo v zimskih razmerah.

⁴ V pretežnem delu se nanašajo na nabavo uniform in delovnih oblek, kar realiziramo vsakih nekaj let.

V segmentu stroškov *storitev, povezanih z izvajanjem osnovne dejavnosti* (738 tisoč evrov), zaradi novega stroška storitev Javne agencije za civilno letalstvo⁵ iz leta 2012 (268 tisoč evrov) za 48,6 odstotka presehamo stroške, realizirane leta 2011. Za načrtom za leto 2012 zaostajamo za 6,2 odstotka, kar je povezano z nižjimi stroški preostalih storitev dejavnosti zaradi manjšega obsega prometa.

Za reklamo smo leta 2012 namenili 450 tisoč evrov, kar je na ravni načrtovanega. V primerjavi z letom 2012 so ti stroški za 16 odstotkov nižji, ker je manj nekaterih marketinških aktivnosti.

V primerjavi z letom 2011 so se leta 2012 za okvirno tretjino povečali stroški *intelektualnih storitev* (362 tisoč evrov), ki so za 14,7 odstotka višji tudi v primerjavi z načrtom. Povečanje je povezano predvsem s povečanjem nekaterih storitev enkratne narave, ki smo jih leta 2011 izvajali v manjšem obsegu (študiji o varovanju pred pticami in energetski oskrbi letališča, cenilni elaborati).

Zaradi upada prometa smo leta 2012 pomembno zmanjšali stroške *dela prek študentskega servisa* (dela prek agencije za zaposlovanje že od januarja 2011 naprej ne izvajamo več), ki za leto 2012 znašajo 332 tisoč evrov. Za 21 odstotkov so nižji v primerjavi z letom 2011, za 12,6 odstotka pa zaostajajo za načrtovanimi (podrobneje so ti stroški pojasnjeni v sklopu razlage stroškov dela v nadaljevanju).

Stroški dela znašajo 11.534 tisoč evrov in so za 0,2 odstotka nižji v primerjavi z letom 2011 in načrtom.

Stroške dela redno zaposlenih dopolnjujemo s fleksibilnimi oblikami zaposlovanja, zato je vsebinsko primernejša primerjava stroškov dela, povečanih za stroške dela prek študentskega servisa⁶, kot izhaja iz tabele v nadaljevanju. Tako ugotovljeni stroški dela v širšem okviru znašajo 11.865 tisoč evrov in so za odstotek nižji v primerjavi z letom 2011, za 0,6 odstotka pa zaostajajo za načrtovanimi.

Prilagajanje manjšemu obsegu prometa smo pretežno izvajali z delom prek študentskega servisa in stroške smo v primerjavi z letom 2011 znižali za 21 odstotkov, za 12,6 odstotka pa so ti stroški tudi nižji od načrtovanih. V kategoriji stroškov dela redno zaposlenih smo malo pod ravno leta 2011 in načrta kljub dodatnim stroškom, ki so nastali s prenehanjem delovnih razmerij zaradi tehnoloških presežkov (točka 3.5 Poslovnega poročila).

v evrih

	2012	2011	N 2012	Indeks 12/11	Indeks 12/N12
Stroški dela (redno zaposleni)	11.533.862	11.560.563	11.555.000	99,8	99,8
Stroški dela (študentski servis in agencija za zaposlovanje)*	331.619	420.018	379.392	79,0	87,4
Skupaj	11.865.481	11.980.581	11.934.392	99,0	99,4

* Leta 2011 je znašal strošek agencije za zaposlovanje 14.427 evrov, leta 2012 pa storitev agencije nismo koristili.

Obračunana amortizacija za leto 2012 znaša 5.310 tisoč evrov. Za 20,8 odstotka je nižja v primerjavi z letom 2011, za 2,6 odstotka pa zaostaja tudi za načrtovano. Zaostajanje za načrtom je povezano s časovnim zamikanjem izvedbe nekaterih večjih načrtovanih naložb v objekte in opremo.

Drugi poslovni odhodki, realizirani v znesku 968 tisoč evrov, se v višini 453 tisoč evrov nanašajo na oblikovanje popravkov vrednosti terjatev do kupcev v skladu s sprejetimi računovodskimi usmeritvami družbe. V tej kategoriji so pomembne postavke še odhodki iz naslova izločitve zemljišč po menjalni pogodbi za predstavitev glavne ceste mimo letališča (232 tisoč evrov), nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v višini 103 tisoč evrov ter odhodki iz naslova oblikovanja rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade zaposlenim v višini 61 tisoč evrov.

⁵ Javna agencija za civilno letalstvo ima v skladu z določbami Zakona o letalstvu pravico in dolžnost izvajati nadzor nad letalsko varnostjo ter izdajati in podaljševati dovoljenja, certifikate in licence s področja letalstva. Zakon o letalstvu določa, da stranke v postopkih, ki jih vodi agencija, plačujejo storitve agencije v skladu s sprejeto tarifo, ki jo potrdi Vlada Republike Slovenije.

⁶ Leta 2012 z agencijo za zaposlovanje nismo sodelovali (že leta 2011 je bilo sodelovanje minimalno).

Dobiček iz poslovanja (EBIT)

Kot rezultat ustvarjenih poslovnih prihodkov in odhodkov smo realizirali dobiček iz poslovanja v višini 5.225 tisoč evrov. Predvsem zaradi upada poslovnih prihodkov, ki se mu nismo uspeli v celoti prilagoditi na stroškovni strani, je dobiček iz poslovanja za 31,1 odstotka nižji v primerjavi z realiziranim leta 2011 in za 19,2 odstotka nižji v primerjavi z načrtovanim.

Finančni prihodki in odhodki

Finančni prihodki, ustvarjeni leta 2012, znašajo 1.501 tisoč evrov in za 9,7 odstotka presegajo realizirane leta 2011. Pomembno večji so tudi v primerjavi z načrtovanimi, kar je povezano z rednimi plačili naših poslovnih partnerjev, nizkim obsegom naložb v objekte in opremo v primerjavi z načrtom in z doslednim izvajanjem naložbene politike, katere cilj je maksimizacija donosov ob sprejemljivi stopnji tveganja.

Finančni odhodki v višini 108 tisoč evrov so bistveno nižji v primerjavi z realiziranimi leta 2011, kar je povezano z leta 2012 opravljeno slabitvijo naložbe v pridruženo družbo. V primerjavi z načrtom so realizirani finančni odhodki višji zaradi negativnih tečajnih razlik.

Davek od dobička in odloženi davki

Obračunani davek od dobička za leto 2012 znaša 992 tisoč evrov, medtem ko je čisti dobiček znižan še za 433 tisoč evrov iz naslova odloženih davkov.

Pretežni del negativnega učinka iz naslova odloženih davkov je vezan na spremembe stopenj davka od dobička v letošnjem in prihodnjih letih. Terjatve za odloženi davek, ki so posledica poslovnih odhodkov v preteklih letih, ki v takratnih davčnih obračunih niso bili priznani (bodo pa v poznejših obdobjih), je namreč treba preračunati z uporabo novih (nižjih) stopenj, kar ima na ustvarjeni čisti dobiček negativen vpliv (točka 5.2.9 Računovodskega poročila).

Čisti dobiček

Po zmanjšanju dobička iz poslovanja za obračunani davek od dobička in učinek odloženih davkov znaša čisti dobiček leta 2012 5.193 tisoč evrov. Za 1,2 odstotka je nižji od ustvarjenega leta 2011, medtem ko je za 11,6 odstotka nižji od načrtovanega.

3.4.2 BILANCA STANJA

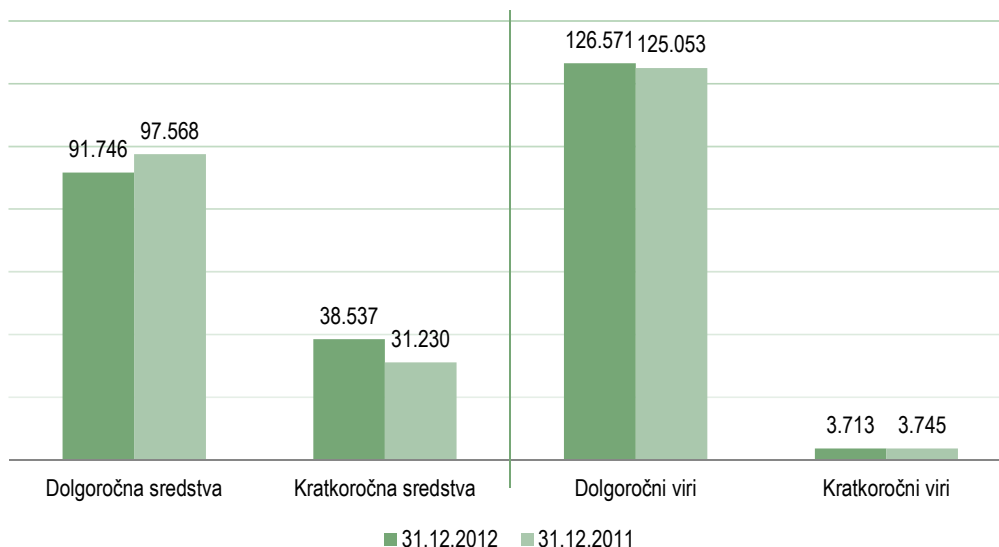
v evrih

	31. 12. 2012	31. 12. 2011	Indeks 12/11	Deleži 12	Deleži 11
SREDSTVA	130.283.697	128.797.383	101,2	100,0	100,0
Dolgoročna sredstva	91.746.477	97.567.737	94,0	70,4	75,8
Neopredmetena sredstva	2.151.953	2.191.572	98,2	1,7	1,7
Nepremičnine, naprave in oprema	75.730.332	79.616.974	95,1	58,1	61,8
Naložbe v pridružene družbe	3.147.369	3.147.369	100,0	2,4	2,4
Dolgoročne finančne naložbe	10.106.448	12.062.839	83,8	7,8	9,4
Dolgoročne poslovne terjatve	59.873	0	-	0,0	0,0
Odložene terjatve za davek	550.502	548.983	100,3	0,4	0,4
Kratkoročna sredstva - skupaj	38.537.220	31.229.646	123,4	29,6	24,2
Kratkoročna sredstva brez aktivnih časovnih razmejitev	38.382.143	31.198.647	123,0	29,5	24,2
Zaloge	284.290	290.417	97,9	0,2	0,2
Kratkoročne finančne naložbe	32.642.852	25.798.994	126,5	25,1	20,0
Kratkoročne poslovne terjatve	5.229.711	4.946.101	105,7	4,0	3,8
Denarna sredstva	225.290	163.135	138,1	0,2	0,1
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	155.077	30.999	500,3	0,1	0,0
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	130.283.697	128.797.383	101,2	100,0	100,0
Kapital	124.433.076	122.726.262	101,4	95,5	95,3
Vpoklicani kapital	15.842.626	15.842.626	100,0	12,2	12,3
Kapitalske rezerve	24.287.659	24.287.659	100,0	18,6	18,9
Rezerve iz dobička	78.729.212	76.132.687	103,4	60,4	59,1
Presežek iz prevrednotenja	2.974.850	3.834.670	77,6	2,3	3,0
Zadržani čisti dobiček	2.598.729	2.628.620	98,9	2,0	2,0
Dolgoročne obveznosti - skupaj	2.137.913	2.326.419	91,9	1,6	1,8
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	1.429.850	1.627.270	87,9	1,1	1,3
Rezervacije za jubilejne nagrade, odpravnine in prihodnje stroške	1.120.317	1.204.526	93,0	0,9	0,9
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	309.533	422.744	73,2	0,2	0,3
Dolgoročne obveznosti	708.063	699.149	101,3	0,5	0,5
Dolgoročne poslovne obveznosti	708.063	699.149	101,3	0,5	0,5
Odložene obveznosti za davek	0	0	-	0,0	0,0
Kratkoročne obveznosti - skupaj	3.712.708	3.744.702	99,1	2,8	2,9
Kratkoročne obveznosti	3.606.403	3.580.043	100,7	2,8	2,8
Kratkoročne poslovne obveznosti	3.606.403	3.580.043	100,7	2,8	2,8
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	106.305	164.659	64,6	0,1	0,1

Na dan 31. 12. 2012 je bilančna vsota družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., znašala 130.284 tisoč evrov, kar je za 1,2 odstotka več v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2011. Dolgoročna sredstva (91.746 tisoč evrov), ki so v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2011 upadla za 6 odstotkov, so v strukturi sredstev zavzemala 70-odstotni delež. Med viri financiranja prevladujejo dolgoročni viri, katerih delež v bilančni vsoti je na dan 31. 12. 2012 znašal 97 odstotkov (kar je enako kot na dan 31. 12. 2011); pretežni del teh se nanaša na lastniški kapital (124.433 tisoč evrov), ki zavzema 95,5 odstotka bilančne vsote.

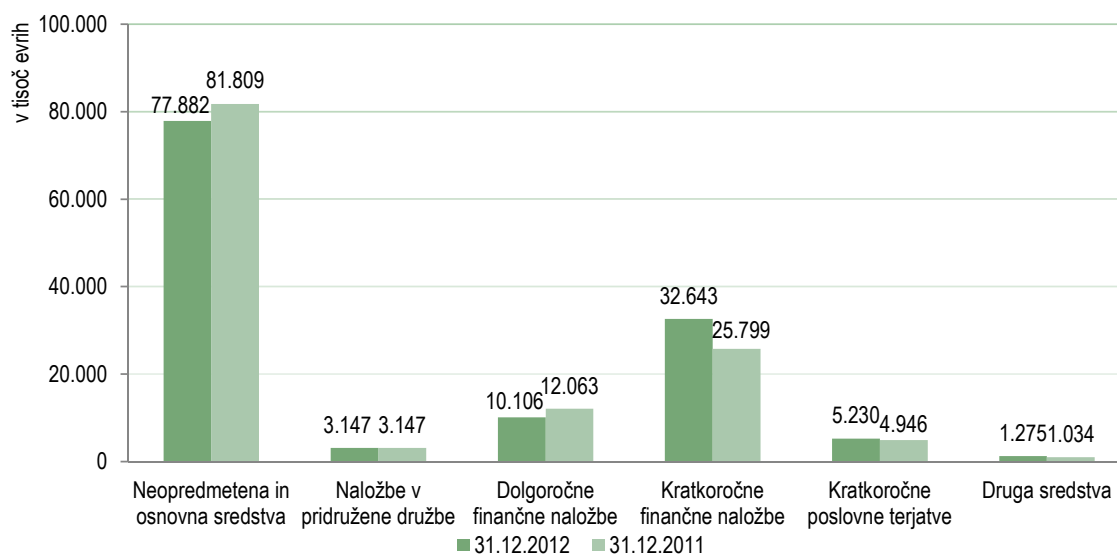
Sredstva in obveznosti do virov sredstev po ročnosti (v tisoč evrih)

Zmanjšanje vrednosti dolgoročnih sredstev na dan 31. 12. 2012 v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2011 je v pretežnem delu povezano z manjšo vrednostjo nepremičnin, naprav in opreme, ki je zaradi presežka obračunane amortizacije nad vrednostjo sredstev, pridobljenih leta 2012, upadla za 4,9 odstotka. Dodatno so dolgoročna sredstva upadla zaradi manjše vrednosti dolgoročnih finančnih naložb (njihova vrednost na dan 31.12. 2011 je za 16,2 odstotka nižja v primerjavi z 31. 12. 2011), kar je povezano z unovčevanjem naložb med letom ter prevrednotenjem naložb na njihove poštene vrednosti na dan 31. 12. 2012. Dolgoročne finančne naložbe v bilančni vsoti zavzemajo 7,7-odstotni delež (na dan 31. 12. 2011 9,4-odstotni delež).

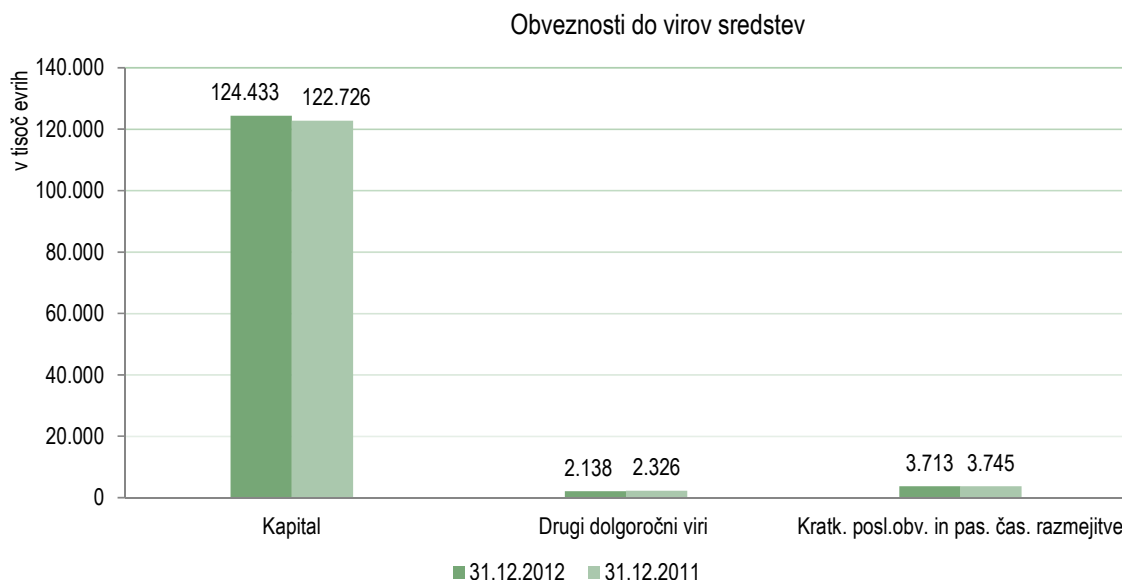
Preostalih 30 odstotkov sredstev na dan 31. 12. 2012 zavzemajo kratkoročna sredstva. V primerjavi z 31. 12. 2011 je njihova vrednost višja za 23,4 odstotka. Povečanje kratkoročnih sredstev je odraz povečanja kratkoročnih finančnih naložb (kratkoročnih depozitov in posojil), ki na dan 31.12. 2012 predstavljajo četrtno bilančne vsote (na dan 31. 12. 2011 petino) in so v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2011 višje za 26,5 odstotka. Kratkoročne poslovne terjatve predstavljajo 4 odstotke vseh sredstev na dan 31. 12. 2012, kar ne odstopa bistveno od višine kratkoročnih terjatev iz poslovanja na dan 31. 12. 2011.

Sredstva

V strukturi obveznosti do virov sredstev s 97-odstotnim deležem prevladujejo dolgoročni viri, s katerimi so financirana vsa dolgoročna ter še pomemben del kratkoročnih sredstev družbe, od tega se pretežni del nanaša na lastniški kapital (95,5 odstotka bilančne vsote na dan 31. 12. 2012). V primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2011 se je lastniški kapital povečal za 1,4 odstotka, 3 odstotke bilančne vsote predstavljajo kratkoročni viri, katerih pretežni del predstavljajo kratkoročne poslovne obveznosti.

Družba na dan 31. 12. 2011 nima finančnih obveznosti.

3.4.3 FINANČNO UPRAVLJANJE

Likvidnost družbe smo tudi leta 2012 ohranili na visoki ravni, kar je povezano z rednimi plačili kupcev naših storitev, delno tudi z nizkim obsegom naložb v objekte in opremo, vsekakor pa z izvajanjem ustrezne finančne politike. Redno smo poravnavali svoje obveznosti, kratkoročne finančne naložbe pa povečali za 6.844 tisoč evrov, tako da na dan 31. 12. 2012 znašajo 32.643 tisoč evrov. V pretežnem delu se nanašajo na depozite pri bankah. Pri nalaganju prostih denarnih sredstev zasledujemo kombinacijo razpršenosti, varnosti in donosnosti.

Družba je v pretežnem delu financirana z lastniškim kapitalom. Investicije, izvedene leta 2012 in v preteklih letih, so bile v celoti financirane z lastnimi sredstvi, tako da družba nima finančnih obveznosti. Poslovne obveznosti, izkazane na dan 31. 12. 2012, se nanašajo na nezapadle tekoče obveznosti do dobaviteljev in zaposlenih.

Ocenjujemo, da imamo ob upoštevanju premoženjskega stanja družbe in obstoječe strukture virov financiranja kljub trenutno neugodnim razmeram na finančnih trgih ugodne možnosti za pridobitev zunanjih finančnih virov (posojil). Denarna sredstva, ki jih imamo naložena pri bankah v obliki depozitov, predstavljajo kakovostno likvidnostno rezervo. Težav s kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnostjo tudi leta 2013 (kljub načrtovanim višjim vlaganjem v objekte in opremo) ne pričakujemo, seveda če bo naš največji poslovni partner normalno posloval.

3.4.4 DENARNI TOKOVI

v evrih

	2012	2011
Začetno stanje denarnih sredstev	163.135	251.543
Denarni tokovi pri poslovanju	9.729.704	11.171.834
Denarni tokovi pri naložbenju	-7.041.133	-9.431.097
Denarni tokovi pri financiranju	-2.626.416	-1.829.145
Končno stanje denarnih sredstev	225.290	163.135

Denarni tokovi pri poslovanju, ustvarjeni leta 2012, znašajo 9.730 tisoč evrov. Družba jih je porabila za izplačilo dividend (denarni tokovi pri financiranju) in za naložbenje.

Izdatki za financiranje so bili višji, ker je bilo leta 2012 izplačilo dividend višje (vsebinsko gre za dividende za leto 2011) v primerjavi z letom 2011 (dividende za leto 2010).

Preostanek ustvarjenih presežkov pri poslovanju po poplačilu lastnikov (dividende) ter denarna sredstva iz naslova donosov ter sproščanja obstoječih finančnih naložb je družba v glavnem plasirala v kratkoročne finančne naložbe.

3.4.5 KAZALNIKI POSLOVANJA

Predvsem na račun upada poslovnih prihodkov, čemur se nismo mogli v celoti prilagoditi na strani poslovnih odhodkov, deleža EBITDA (dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo) in EBIT (dobiček iz poslovanja) v poslovnih prihodkih upadeta. Na znižanje deleža EBITDA v poslovnih prihodkih vpliva tudi zmanjšanje amortizacije (leta 2012 je nižja v primerjavi z letom 2011).

	2012	2011	Indeks 12 / 11
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih*	0,342	0,420	81
Delež EBIT v poslovnih prihodkih**	0,169	0,223	76

* (poslovni izid iz poslovanja + amortizacija)/poslovni prihodki

** poslovni izid iz poslovanja/poslovni prihodki

Upad poslovnih prihodkov se odraža tudi v zmanjšani vrednosti koeficienta gospodarnosti poslovanja, medtem ko se je na račun večjih finančnih prihodkov in nižjih finančnih odhodkov (leta 2011 so bili visoki predvsem zaradi slabitve finančnih naložb) vrednost koeficienta celotne gospodarnosti že leta 2012 povečala.

	2012	2011	Indeks 12 / 11
Koeficient gospodarnosti poslovanja*	1,204	1,287	94
Koeficient celotne gospodarnosti**	1,257	1,224	103

* poslovni prihodki/poslovni odhodki

** celotni prihodki/celotni odhodki

Malenkosten upad čistega dobička, vzporedno pa povečanje sredstev in kapitala, se odraža v rahlem upadu koeficientov donosnosti kapitala in sredstev.

	2012	2011	Indeks 12 / 11
Čista dobičkonosnost kapitala - ROE*	0,042	0,044	97
Čista dobičkonosnost sredstev - ROA**	0,040	0,041	98

* čisti dobiček/povprečni kapital brez čistega dobička proučevanega obdobja

** (čisti dobiček + dane obresti)/povprečno stanje sredstev

V strukturi obveznosti do virov sredstev leta 2012 ni prišlo do bistvenih sprememb; prevladuje lastniški kapital s 95,5-odstotnim deležem, družba ni zadolžena, je finančno stabilna. Kapital zadostuje za financiranje vseh dolgoročnih in dela kratkoročnih sredstev.

	2012	2011	Indeks 12 / 11
Kapitalska pokritost dolgoročnih sredstev*	1,356	1,258	108
Stopnja lastniškosti financiranja**	0,955	0,953	100

* kapital/dolgoročna sredstva

** kapital/obveznosti do virov sredstev

3.4.6 NAČRTI ZA LETO 2013

Poslovni načrt družbe za leto 2013, ki ga je decembra 2012 potrdil nadzorni svet, je izdelan z upoštevanjem načrtovanega obsega prometa, asortimenta načrtovanih storitev, predvidene ravni cen storitev ter rednega plačevanja kupcev naših storitev, predvsem našega največjega poslovnega partnerja. V njem ni predvidenih odhodkov iz naslova slabitev finančnih naložb.

Za leto 2013 načrtujemo, da bomo oskrbeli za 2,2 odstotka več potnikov v primerjavi z letom 2012, medtem ko se bo število premikov letal znižalo za 0,9 odstotka, teža oskrbljenega tovora pa za 3,9 odstotka. Načrtovano povečanje števila potnikov temelji na povečanju potnikov javnega prometa, predvsem potnikov nizkstroškovnih prevoznikov, ki uporabljajo večja letala in imajo dobro zasedena letala. Tako poleg easyJeta ter Wizz Aira načrtujemo vzpostavitev dveh novih linij z zimskim voznim redom 2013/14.

Kot odraz sprememb v fizičnem obsegu prometa leta 2013 načrtujemo poslovne prihodke v višini 30,2 milijona evrov, kar je za 2,2 odstotka manj v primerjavi z letom 2012. Pretežni del bodo predstavljali prihodki od prodaje. Poslovni prihodki na domačem trgu bodo predvidoma ostali na ravni iz leta 2012, medtem ko se bodo na tujem trgu znižali za 6,8 odstotka.

Poslovne odhodke leta 2013 bomo stalno nadzorovali in jih tekoče prilagajali razmeram na trgu glede obsega prometa in tekoče likvidnostne situacije v družbi. Načrtovani so v višini 24,8 milijona evrov, kar je za 3,2 odstotka manj od realiziranih leta 2012. Pri vseh ključnih kategorijah, razen stroškov storitev (kjer je predviden večji obseg stroškov promocije, kar je povezano z aktivnostmi za pospeševanje prodaje in povečanje zavarovalnih premij), načrtujemo znižanje glede na leto 2012.

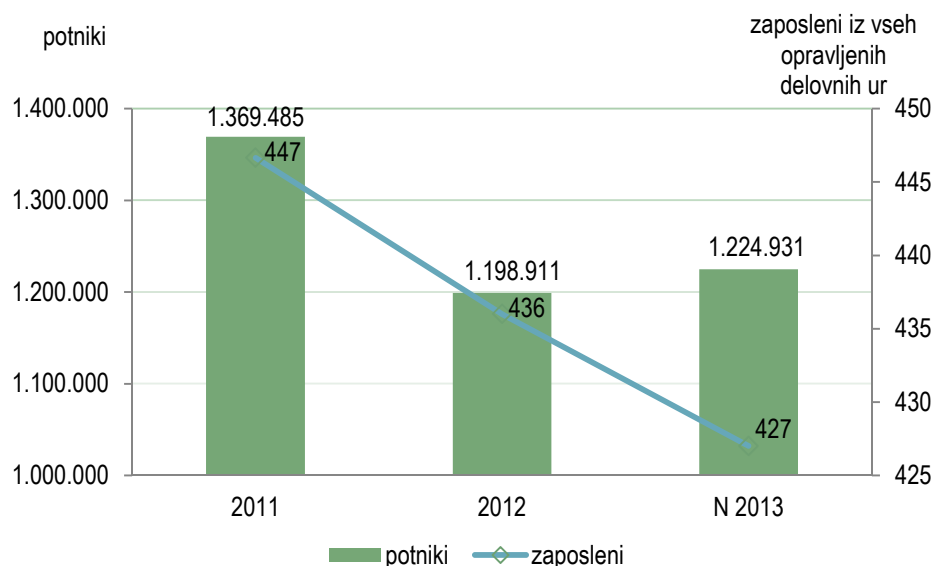
Dobiček iz poslovanja pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA) je tako predviden v višini 10,3 milijona evrov, dobiček iz poslovanja (EBIT) v višini 5,3 milijona evrov, čisti dobiček pa v višini 5 milijonov evrov.

3.5 ZAPOSLENI

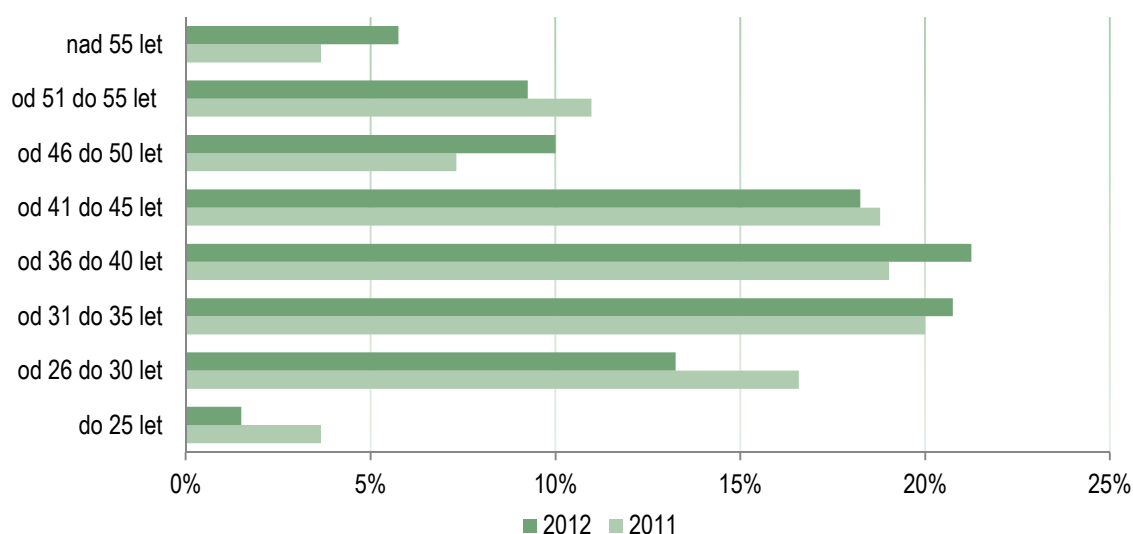
Leta 2012 smo nadaljevali prilagajanje števila zaposlenih manjšemu obsegu prometa. Število redno zaposlenih smo zmanjšali za 10, predvsem s prenehanjem delovnih razmerij za določen čas in z upokojitvami. Nadaljevali smo fleksibilne oblike zaposlovanja, s katerimi število zaposlenih prilagajamo sezonski naravi naše dejavnosti. Tako že več let dobro sodelujemo z delodajalci, ki imajo (nasprotno kot mi) večje potrebe po zaposlenih v zimski sezoni. V preteklem letu so se upokojili 3 zaposleni. Nismo jih nadomestili, njihovo delo smo razporedili med druge zaposlene.

Obseg rednega dela smo leta 2012 v primerjavi z letom 2011 povečali za 0,3 odstotka, za 25 odstotkov smo znižali število opravljenih študentskih ur, z agencijo za zaposlovanje pa nismo več sodelovali (že leta 2011 je bilo sodelovanje minimalno). Povprečno število zaposlenih, izračunano iz vseh opravljenih delovnih ur (vključno s študentskim delom), znaša za leto 2012 436 in je za 11 zaposlenih (oziroma za 2,4 odstotka) nižje v primerjavi z letom 2011.

Ob koncu leta je bilo v družbi 400 zaposlenih, od tega 14 oziroma 3,5 odstotka za določen čas. Med zaposlenimi je 26,5 odstotka žensk in 73,5 odstotka moških.

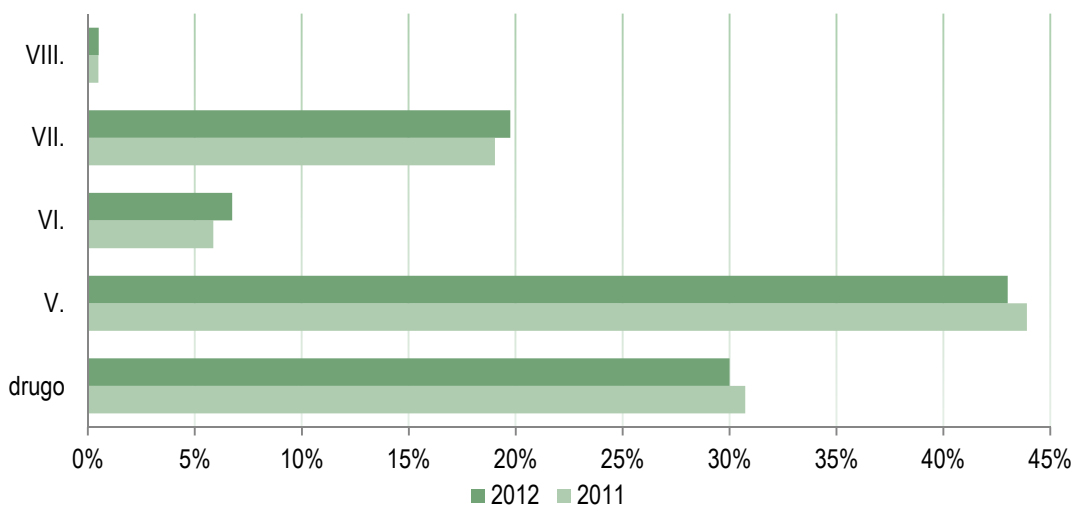
Starostna struktura zaposlenih

Nizka stopnja zaposlovanja in upokojevanja ter prenehanje devetih delovnih razmerij za določen čas sta vplivala na zvišanje povprečne starosti zaposlenih, ki se je dvignila za 0,8 leta, in sicer z 38,9 na 39,7 leta. Skoraj tri četrtine vseh zaposlenih šteje med 26 in 45 let (294 zaposlenih). Leta 2012 se je za 3,3 odstotne točke zmanjšal delež zaposlenih v starostni skupini od 26. do 30. leta (teh je bilo na dan 31. 12. 2012 53), medtem ko se je za 2,2 odstotne točke povečalo število zaposlenih v kategoriji od 41. do 50. leta starosti (113 zaposlenih na dan 31. 12. 2012).

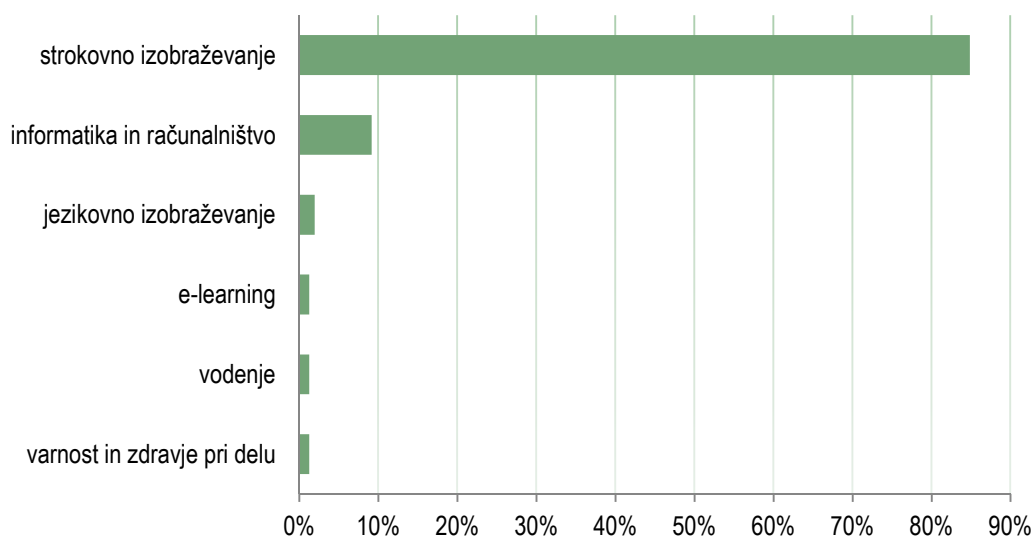

Izobrazbena struktura

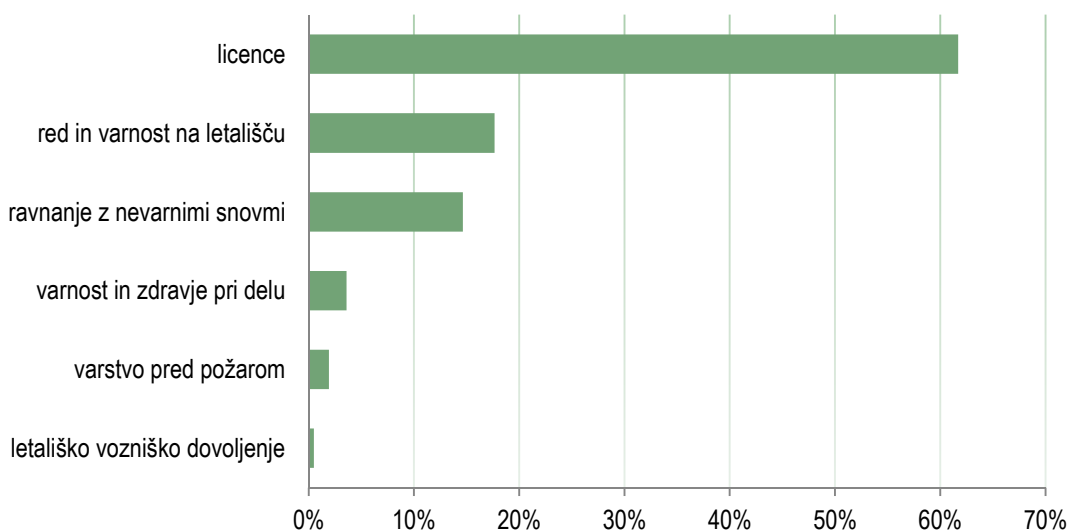
Spremembe v izobrazbeni strukturi na dan 31. 12. 2012 v primerjavi z 31. 12. 2011 so odraz naših prizadevanj za dvig izobrazbene ravni zaposlenih. Višjo stopnjo izobrazbe je leta 2012 pridobilo 8 zaposlenih (2 univerzitetno, 2 visoko, 2 višjo, 2 peto stopnjo).

Zunanja izobraževanja

Leta 2012 je bilo izvedenih 152 izobraževanj zunaj družbe, kar je za 14 več kot leta 2011. Med njimi prevladujejo strokovna izobraževanja, ki jih je bilo za 11 odstotkov več kot leto poprej (precej smo povečali obseg izobraževanj in usposabljanj gasilcev). Sledila so izobraževanja o informatiki in računalništvu, tujih jezikih, izobraževanja na daljavo (e-learning), za pridobitev vodstvenih znanj ter izobraževanja o varnosti in zdravju pri delu. Zunanjih izobraževanj se je udeležilo 476 slušateljev; skupaj so opravili 8300 pedagoških ur, kar je za 3300 pedagoških ur več kot leta 2011. Na posameznega udeleženca je bilo izvedenih 17 pedagoških ur, na zaposlenega pa v povprečju 21 pedagoških ur izobraževanja. Za zunanje oblike izpopolnjevanj smo namenili 103 tisoč evrov, kar je za 44 odstotkov več kot leta 2011 in znaša v povprečju 236 evrov na zaposlenega.

Interna usposabljanja

Zaradi posebnosti naše dejavnosti zelo poudarjamo interna usposabljanja, ki jih izvajamo v okviru Izobraževalnega centra. Pri nas deluje učinkovit inštruktorski sistem z internimi strokovnjaki, ki imajo večletne izkušnje in znanje o civilnem letalstvu. Izvedli smo 144 izobraževalnih dogodkov in opravili 7433 pedagoških ur internih usposabljanj (kar je trikrat več kot leta 2011) za 1437 udeležencev (18,6 pedagoških ur povprečno na zaposlenega v družbi). Glavnino (62 odstotkov) smo namenili usposabljanju za pridobivanje oziroma podaljševanje licenc za delo letališkega strokovnega osebja, 18 odstotkov pa usposabljanju za varovanje civilnega letalstva.

Skrb za kakovost izobraževalnih programov

Leta 2012 smo za usposabljanje uvedli sistem notranjih presoj Izobraževalnega centra ter nadzora nad izvajanjem internih usposabljanj v skladu s standardom ISO. S tem zagotavljamo kakovost izvajanja izobraževalnih programov, hkrati pa pridobivamo podlago za izboljšave na tem področju.

Sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami, delovna praksa

Obseg sodelovanja z izvajalci srednjega in univerzitetnega izobraževanja smo v primerjavi z letom 2011 še povečali. Praktično usposabljanje je opravljalo 9 študentov in 6 dijakov, skupaj pa so opravili skoraj 4300 ur, kar je 1300 ur več kot leta 2011.

Načrt za leto 2013

Za interno usposabljanje zaposlenih načrtujemo uvedbo izobraževanja na daljavo (e-learning), da bi zaposlenim omogočili usposabljanje od doma, hkrati pa bi zaposleni lahko dostopali do več izobraževalnih vsebin. Vzporedno bomo za interne predavatelje in inštruktorje pripravili izobraževalne delavnice o metodiki izobraževanja odraslih, poudarek pa bo na novostih.

Za stalne izboljšave notranjega prenosa znanja in za zunanje oblike izobraževanj bomo v letošnjem letu predvidoma namenili 104 tisoč evrov.

Leta 2012 smo se posvečali načrtovanju razvoja kadrov, v praksi pa bomo to dejavnost v glavnem začeli izvajati leta 2013. K sodelovanju smo povabili vse zaposlene v družbi. Cilj teh aktivnosti je zagotoviti sistem spremljanja najperspektivnejših kadrov, njihov karierni razvoj in vzpostaviti sistem nasledstev.

3.6 NALOŽBE V NEOPREDMETENA SREDSTVA, OBJEKTE IN OPREMO

3.6.1 LETO 2012

Pri naložbah v objekte in opremo sledimo Poslovnemu načrtu za obdobje 2012–2017, s tem da je načrt za leto 2012 realiziran le delno zaradi negotove situacije v letalskem prometu, ki je povzročila zamik izvedbe nekaterih načrtovanih naložb v prihodnje leto.

Leta 2012 smo za naložbe v objekte in opremo namenili 2.209 tisoč evrov, od tega 983 tisoč evrov za objekte, preostanek pa za nakup opreme za potrebe dejavnosti (976 tisoč evrov) in računalniške opreme (250 tisoč evrov). Naložbe smo financirali z lastnimi sredstvi.

	Realizacija 2012	Načrt 2012
Objekti	982.623	10.885.000
Računalniška oprema (strojna in programska)	250.183	490.740
Oprema za potrebe dejavnosti	976.611	1.732.080
Skupaj	2.209.417	13.107.820

v evrih

Primerjava vlaganj v objekte in opremo ter obračunane amortizacije v obdobju 2008–2012

Gradnja objektov

Pretežni del naložb v objekte leta 2012 je bil porabljen za obnovo objekta službe za oskrbo letal (735 tisoč evrov) in prenovo poslovnega salona v potniškem terminalu (95 tisoč evrov).

Računalniška oprema

Leta 2012 smo z 250 tisoč evri nadaljevali naložbo v razvoj informatike. S prenovno strojne in programske opreme parkirnega sistema smo povečali zanesljivost delovanja, sistem strežnikov smo dopolnili z novim strežnikom in zamenjali manj zmogljive osebne računalnike. V programsko opremo smo uvedli tri module sistema za poročanje in obvladovanje dokumentacije v prometu, začeli uvajati avtomatizacijo procesa nabave in postopke za prenovno spletno strani družbe.

Oprema za potrebe dejavnosti

Leta 2012 smo za opremo za potrebe dejavnosti namenili 976 tisoč evrov. Glavnino predstavljajo nakupi svetlobne opreme za obnovo oziroma posodobitev manevrskih površin (232 tisoč evrov), letališkega nizkopodnega avtobusa za prevoz potnikov (230 tisoč evrov), opreme za obnovo objekta za potrebe službe za oskrbo letal (194 tisoč evrov) ter drobne opreme in pohištva za prenovno poslovnega salona (100 tisoč evrov).

3.6.2 NAČRTI ZA LETO 2013

Leta 2013 načrtujemo naložbe v objekte in opremo v skupni vrednosti 27.604 tisoč evrov. Predvidoma jih bomo financirali z lastnimi sredstvi (če bomo realizirali načrtovani obseg prometa in če bodo kupci naših storitev plačilno disciplinirani). Pretežni del (91 odstotkov oziroma 25.055 tisoč evrov) so naložbe v objekte, preostanek pa naložbe v opremo za potrebe dejavnosti (2.132 tisoč evrov) in računalniško opremo (417 tisoč evrov). Uresničujemo sprejeti Poslovni načrt za obdobje 2012–2017, v načrt za leto 2013 pa so zajete tudi nekatere postavke, ki so bile že v načrtu za leto 2012, a zaradi objektivnih razlogov niso bile izvedene.

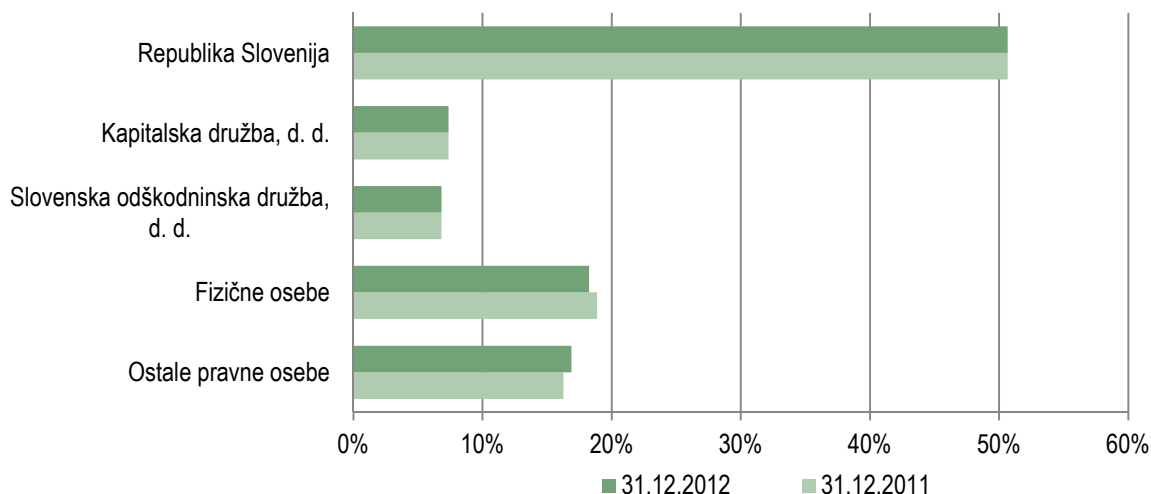
Najpomembnejša naloga bo začetek gradnje novega potniškega terminala T2 in izvedba vseh preostalih javnih razpisov za izbor izvajalcev in dobaviteljev opreme za T2 in prenovno potniškega terminala T1. Nadaljevali bomo odkupe zemljišč za razvoj poslovno-logistične cone Aeropolis. Obnovili bomo vozno stezo TWY A ter spojnice TWY P in TWY N, razširili spojnico TWY K in prestavili luči centralne linije na spojnici TWY B. Med večjimi naložbami sta tudi gradnja prve faze servisne ceste okoli letališkega perimetra in nadgradnja sistemov tehničnega varovanja. Za energetska oskrbo bo izdelana projektna dokumentacija, ki bo celovito in dolgoročno določila način preskrbe s toplotno in hladilno energijo letaliških objektov. Večjo energetska učinkovitost bomo zagotovili z energetska sanacijo stare upravne zgradbe in zamenjavo razsvetljave v parkirni hiši, kar bo znižalo stroške energije.

Med večjimi načrtovanimi nakupi opreme za potrebe dejavnosti velja navesti nakup težkega gasilskega vozila, krtače in pluga za pluzenje snega, transportnega traka (elevatorja) z izvlečno valjčno progo, rentgenske naprave za pregledovanje blaga, vozila za meritev drsnosti ter termosenzorjev v vzletno-pristajalni stezi.

4 DELNICA AELG IN LASTNIŠTVO DRUŽBE

Na dan 31. 12. 2012 je imela družba 7493 delničarjev, kar je za 5,7 odstotka manj kot na dan 31. 12. 2011. Med večjimi delničarji družbe leta 2011 ni prišlo do bistvenih sprememb.

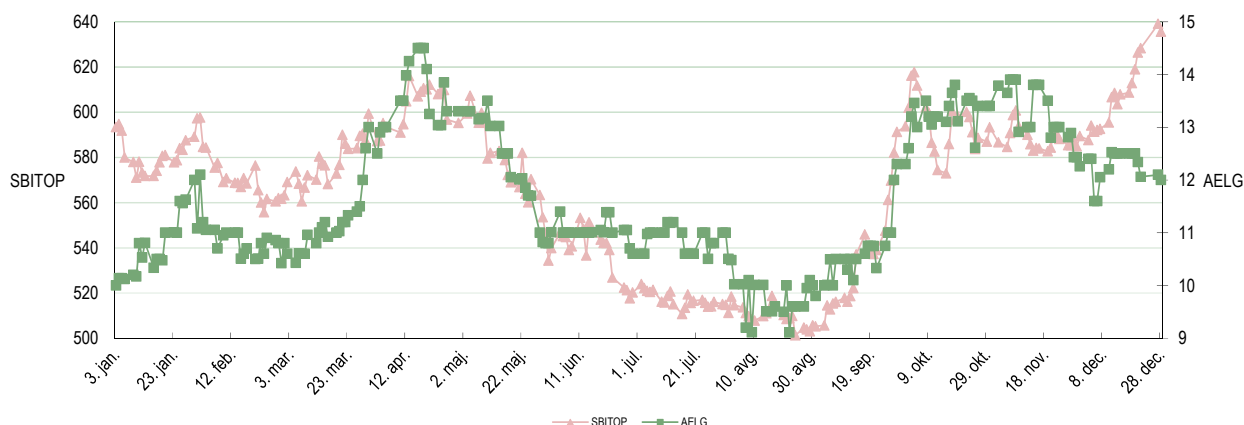
Deset največjih delničarjev na dan 31. 12. 2012

		Število delnic	Delež v kapitalu (v %)
1	Republika Slovenija	1.923.853	50,67
2	Kapitalska družba, d.d.	279.561	7,36
3	Slovenska odškodninska družba, d.d.	258.958	6,82
4	Zavarovalnica Triglav, d.d.	151.085	3,98
5	Publikum Trezor d.o.o.	103.264	2,72
6	KD Rastko, delniški vzajemni sklad	54.345	1,43
7	Abanka d.d.	49.157	1,30
8	Salink Limited	42.548	1,12
9	NFD 1, delniški podsklad	37.419	0,99
10	KD Galileo, fleksibilna struktura	27.296	0,72
SKUPAJ		2.927.486	77,11

Deset največjih delničarjev je imelo na dan 31. 12. 2012 v lasti 2.927.486 delnic, kar je 77,11-odstotni delež v kapitalu družbe. Tuji delničarji so imeli v lasti 77.920 delnic (2,05-odstotni delež v kapitalu družbe).

Na dan 31. 12. 2012 sta imela delnice družbe v lasti dva člana nadzornega sveta, medtem ko člana uprave nista imela delnic družbe.

	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)
Drago Čotar	320	0,0084
Igor Domevščik	107	0,0028
SKUPAJ	427	0,0112

Slovenski kapitalski trg in delnica AELG leta 2012

Vrednost delnice AELG se je leta 2012 povečala za 16,5 odstotka. Zaključni tečaj delnice je na dan 31. 12. 2012 znašal 12 evrov za delnico, medtem ko je bil povprečni zaključni tečaj leta 2012 za 0,39 evra nižji. Vrednost indeksa SBITOP se je v preučevanem obdobju povišala za 7,8 odstotka. Slovenski borzni trg sicer zaostaja za rastjo preostalih evropskih borz, pri čemer nanj poleg evropske dolžniške krize vpliva še slab javnofinančni položaj države in težke razmere v finančnem okolju.

Svojo najvišjo vrednost v proučevanem obdobju je delnica AELG dosegla 16. aprila (zaključni tečaj 14,50 evra), največ prometa z njo pa je bilo opravljenega 25. julija (309 tisoč evrov). Skupno je bilo leta 2012 z delnico opravljenega za 1.323 tisoč evrov prometa (od tega za 801 tisoč evrov navadnega prometa in za 522 tisoč evrov prometa s svežnji), kar pomeni 0,37 odstotka vsega prometa Ljubljanske borze. Tržna kapitalizacija je na dan 31. 12. 2012 znašala 23,2 milijona evrov (0,13 odstotka tržne kapitalizacije na Ljubljanski borzi).

Komuniciranje z delničarji in javnostmi

Za obveščenost vlagateljev smo nediskriminatorno, pošteno in sproti skrbeli prek sistema obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, sistema za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij Info hramba in na naši spletni strani v posebnem kotičku za vlagatelje. V sistemu SEOnet smo leta 2012 objavili 19 javnih objav, kar je trinajst manj kot leto pred tem. Javnost smo obveščali v skladu z veljavno zakonodajo, pravili borze in strategijo komuniciranja družbe, ki vključuje določitev odgovornih oseb za komuniciranje z javnostmi, pretok in notranji nadzor nad cenovno občutljivimi informacijami v družbi od njihovega nastanka do javne objave ter zagotavljanje varovanja poslovnih skrivnosti, opredelitev ključnih javnosti, strategije komuniciranja in sodelovanja z njimi ter opredelitev vsebine in postopkov komuniciranja z javnostmi.

Uprava in nadzorni svet sta s sodelavci novembra 2012 organizirala srečanje z delničarji družbe. Delničarjem je bilo predstavljeno poslovanje družbe od januarja do septembra 2012 z oceno do konca leta, ki je bilo sicer že javno, analiza gospodarskega okolja in trgov, kjer deluje Aerodrom Ljubljana, in status projekta novi potniški terminal T2.

Vsem deležnikom Aerodroma Ljubljana smo leta 2012 posredovali 31 sporočil za medije. Vsebina teh objav omogoča medijem in drugim interesnim skupinam ocenjevanje dela vodstva, razumevanje naše dejavnosti in trenutnih ter prihodnjih aktivnosti.

Pomembnejši podatki o delnici AELG

	1-12.2012	1-12.2011
Tržna kapitalizacija na dan 31. 12.* - v tisoč evrih	23.235	19.943
Promet - v tisoč evrih	1.323	1.298
Najnižji zaključni tečaj - v evrih	9,11	9,72
Najvišji zaključni tečaj - v evrih	14,50	18,45
Povprečni zaključni tečaj - v evrih	11,61	14,34
Zaključni tečaj na dan 31. 12. - v evrih	12,00	10,30
Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. - v evrih (kapital/število vseh izdanih delnic)	32,78	32,33
Razmerje med tržno in knjigovodsko vrednostjo delnice na dan 31. 12.	0,37	0,32
Osnovni čisti dobiček na delnico - v evrih (čisti poslovni izid navadnih delničarjev / povprečno število navadnih kosovnih delnic)	2,17	2,20
Popravljeni čisti dobiček na delnico - v evrih (čisti poslovni izid/povprečno število vseh delnic)**	1,37	1,38
Število delničarjev na dan 31. 12.	7.493	7.948
Število izdanih delnic	3.796.527	3.796.527
- prednostne participativne kosovne delnice	1.860.298	1.860.298
- navadne kosovne delnice, ki kotirajo na borzi	1.936.229	1.936.229

* Upoštevane so navadne kosovne delnice, ki kotirajo na borzi.

** Pri izračunu so upoštevane vse delnice.

Dividendna politika

Družba Aerodrom Ljubljana, d. d., je v okviru strategije razvoja do leta 2015 kot enega najpomembnejših ciljev sprejela kapitalsko politiko, ki temelji na dolgoročnem maksimiranju vrednosti družbe in s tem donosov delničarjev.

Skladno s postavljeno dividendno politiko družba razporeja ustvarjeni dobiček na del, ki ga (skladno s statutom družbe) reinvestira, in na del, ki se skladno z odločitvijo skupščine nameni za izplačilo dividend.

Pregled dividend v obdobju 2002–2012

Leto	v evrih	
	Navadne kosovne delnice	Prednostne participativne kosovne delnice
2002	0,87	1,23
2003	0,93	1,41
2004	1,00	1,00
2005	1,11	1,11
2006	1,10	1,10
2007	1,10	1,10
2008	0,43	0,43
2009	0,63	0,74
2010	0,43	0,54
2011	0,64	0,75
2012	0,43*	0,54*

* Predlog, ki bo predmet obravnave in sprejema na skupščini predvidoma v drugi polovici junija 2013.

Glede na okoliščine, v katerih družba posluje, uprava družbe predlaga, naj znaša dividenda na navadno kosovno delnico 0,43 evra bruto. Dividenda za prednostno participativno kosovno delnico je sestavljena iz fiksnega in variabilnega dela in je izračunana skladno z 8. členom statuta družbe.

Predlagana višina dividende odraža prepričanje vodstva družbe, da so načrtovane naložbe v infrastrukturne in druge objekte vitalnega pomena za nadaljnji razvoj družbe, za kakovostno opravljanje storitev ter zagotovitev zadovoljive ravni varnosti, kar bo zagotovilo povečevanje vrednosti družbe in izboljšanje njenega konkurenčnega položaja v prihodnje.

Finančni koledar Aerodroma Ljubljana, d. d., za leto 2013

Pomembnejše objave družbe		Predviden datum objave
1.	Revidirano letno poročilo družbe za leto 2012 ter Izjava o skladnosti s kodeksom	11. 4. 2013
2.	Podatki o poslovanju družbe za prve tri mesece leta 2013	23. 5. 2013
3.	Sklic 17. seje skupščine	21. 5. 2013
4.	Sklepi 17. seje skupščine	20. 6. 2013
5.	Dan upravičenosti do dividend	26. 6. 2013
6.	Dan izplačila dividend	12. 9. 2013
7.	Polletno poročilo družbe	22. 8. 2013
8.	Podatki o poslovanju družbe za prvih devet mesecev leta 2013	21. 11. 2013

Periodične objave, preostale cenovno občutljive informacije in morebitne spremembe predvidenih datumov objav bodo objavljene v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, v sistemu za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij Info hramba in na spletnih straneh družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., www.lju-airport.si.

5 UPRAVLJANJE TVEGANJ

V družbi smo leta 2012 nadgradili in formalizirali področje upravljanja tveganj. Sprejeli smo dokument Krovna strategija upravljanja tveganj in ustroja notranjih kontrol in vzpostavili enotno podlago za razumevanje pomena obvladovanja tveganj, opredelitve tveganj, ocenjevanja tveganj in sprejemanja ukrepov za zmanjševanje ali odpravo tveganj oziroma za zmanjševanje posledic škode. V dokumentu so navedena temeljna načela vzpostavljanja notranjih kontrol, poudarjena sta pomen in zavedanje pomembnosti notranjih kontrol v vseh poslovnih procesih družbe z vidika njihove vzpostavitve in njihovega delovanja. Opredeljene so tudi odgovorne osebe za tveganja, in sicer po vrstah tveganj, ki so strukturirana v tem krovnem dokumentu o upravljanju tveganj. Glede na vrste poslovnih procesov v družbi smo tveganja strukturirali na naslednji način:

- strateška tveganja,
- poslovna tveganja,
- finančna tveganja,
- varnostna tveganja in tveganja varovanja,
- okoljska tveganja,
- splošna tveganja.

V Krovni strategiji upravljanja tveganj in ustroja notranjih kontrol smo določili tudi podlago za poenotenje evidentiranja in spremljanja neželenih dogodkov (incidentov) v družbi, kar bomo izvedli leta 2013.

S sprejetim Pravilnikom o upravljanju tveganj in vzpostavitvi notranjih kontrol smo formalizirali postopke upravljanja tveganj. Sestavni del pravilnika je kartica tveganj.

Vzpostavili smo enotno ocenjevanje tveganj z vidika stopnje verjetnosti nastanka tveganja (škodnega dogodka ali priložnosti): skoraj gotovo, zelo verjetno, možno, malo verjetno, redko in z vidika posledic nastanka tveganja (stopnja oziroma velikost škode): zelo pomembna, pomembna, zmerna, majhna, zanemarljiva. Pravilnik vsebuje še »matriko tveganj«, ki zagotavlja enotno ocenjevanje tveganj.

Glede na skupno stopnjo tveganosti smo tveganja opredelili kot ključna, visoka, srednja in nizka.

S pravilnikom smo formalizirali tudi morebitne odzive na tveganja, ki se uporabljajo v družbi: sprejemanje tveganj, izogibanje tveganjem, prenos tveganj in zmanjševanje tveganj, ter poenotili razumevanje stopnje sprejemljivega tveganja.

Pravilnik predvideva preverjanje ustreznosti in učinkovitosti sprejetih ukrepov najmanj dvakrat letno, enako pa tudi poročanje upravi in nadzornemu svetu o vseh pomembnih aktivnostih za upravljanje tveganj.

Leta 2012 je bil pripravljen tudi Register tveganj v družbi Aerodrom Ljubljana, d. d.

5.1 STRATEŠKA TVEGANJA

Strateško tveganje razumemo v družbi kot verjetnost oziroma možnost, da neki dogodek negativno ali pozitivno vpliva na sposobnost doseganja strateških ciljev in s tem tudi na vrednost družbe. Za nadzor izvajanja strategije so vzpostavljene notranje kontrole, pristojnosti in obveznosti pristojnih pri upravljanju strateških tveganj pa so natančno opredeljene.

V okviru upravljanja strateških tveganj smo se ukvarjali s tveganji, ki bi lahko nastala za družbo:

- zaradi prevlade domačega prevoznika na trgu in težav pri njegovem poslovanju,

- zaradi omejenih možnosti za vstop novih konkurentov na slovenski trg, tudi v primerih ukinjanja obstoječih linij, padca prometa zaradi političnih in gospodarskih kriz, visokih cen goriva ...,
- zaradi nesposobnosti gradnje/dogradnje letališke infrastrukture in gradnje komercialnih objektov,
- zaradi predolgh postopkov ali neurejenega odnosa z državo kot lastnico zemljišč,
- zaradi nepravilnega dimenzioniranja letališke infrastrukture, da so kapacitete optimalno izkoriščene,
- zaradi zaostajanja v razvoju letališke infrastrukture – poudarek na tovornem prometu (zamujena priložnost),
- tveganje izgube ugleda – eno izmed pomembnih strateških tveganj.

Ocena uprave: Strateška tveganja so ključna oziroma visoka ter predvsem tista, na katera nimamo možnosti večjega vplivanja, ker izhajajo iz zunanjega okolja, vendar jih sistematično spremljamo in analiziramo. Za druga tveganja pa ocenjujemo, da se z doslednim izvajanjem ukrepov za njihovo obvladovanje zmanjšuje verjetnost nastanka večje škode.

5.2 POSLOVNA TVEGANJA

Zaradi številnih poslovnih procesov, ki jih izvajamo v družbi, obstaja tudi precej vrst poslovnih tveganj:

- investicijska tveganja (zgradbe in oprema),
- prodajna tveganja,
- nabavna tveganja,
- operativna tveganja,
- tveganja upravljanja človeških virov,
- tveganja informacijske tehnologije,
- pravna in zakonodajna tveganja,
- tveganje izgube premoženja,
- tveganje outsourcinga,
- tveganja pri projektih.

Investicijska tveganja

Ta tveganja so bila zaradi velikega pomena za družbo razvrščena med strateška tveganja.

Prodajna tveganja

V okviru prodajnih tveganj smo se največ ukvarjali s prodajno strategijo, za katero je bilo ocenjeno, da je ustrezna. Za druga prodajna tveganja pa so bile vzpostavljene dodatne notranje kontrole ali pa potekajo priprave nanje. Te kontrole zmanjšujejo verjetnost tveganj ali nastanka škode.

Ocena uprave: Prodajna tveganja niso ocenjena kot ključna oziroma visoka. Ocenjujemo, da se z doslednim izvajanjem ukrepov za njihovo obvladovanje zmanjšuje verjetnost nastanka večje škode.

Nabavna tveganja

Glede na zakonsko zavezo družbe, da nabave za letališko dejavnost izvaja po Zakonu o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštinih storitev, smo kot ključno tveganje opredelili tveganje nepravočasne, neustrezne oziroma nepravilne izvedbe postopkov oddaje javnih naročil (velika javna naročila, ki zahtevajo objavo na Portalu javnih naročil ali celo v Dopnilu k Uradnemu listu Evropske unije) tudi v povezavi s pravnimi in zakonodajnimi tveganji. Za zmanjšanje teh tveganj smo sprejeli potrebne ukrepe, ki jih v družbi dosledno izvajamo.

Ocena uprave: Za nabavna tveganja ocenjujemo, da se z doslednim izvajanjem ukrepov za njihovo obvladovanje zmanjšuje verjetnost nastanka tveganja in nastanka večje škode.

Operativna tveganja

Operativna tveganja smo glede na veljavne procese strukturirali na naslednji način:

- zračna stran (airside),
- reševanje in gašenje,
- vzdrževanje,
- oskrba potnikov,
- oskrba letal,
- oskrba tovara.

Ker so navedeni procesi vitalni del vsakodnevnega poslovanja letališča, se identificirana tveganja z obstoječimi notranjimi kontrolami bistveno znižujejo z vidika verjetnosti nastanka tveganja in višine nastale škode. Za zmanjševanje škode pri dejanskem nastanku nekaterih tveganj je bil v letošnjem letu sprejet Načrt neprekinjenega poslovanja, ki natančno določa postopke ob prekinitvi poslovanja. Ta načrt je podrobneje razložen v točki 6.6 Poslovnega poročila.

Ocena uprave: Za operativna tveganja ocenjujemo, da se z doslednim izvajanjem ukrepov za njihovo obvladovanje zmanjšuje verjetnost nastanka tveganja in verjetnost nastanka večje škode.

Tveganja upravljanja človeških virov

V spremenljivih okoliščinah poslovanja leta 2012, ko se je obseg prometa zniževal, so bila kot visoka prepoznana naslednja tveganja, povezana z upravljanjem človeških virov:

- sposobnosti prilagajanja števila zaposlenih spremenljivemu obsegu prometa,
- pomanjkanje ustreznih znanj in usposobljenosti zaposlenih, kjer so zahtevane nacionalne licence za delo – posledica bi bila slaba kakovost opravljenih storitev za naše kupce,
- optimalno upravljanje človeških virov, kot so ustrezna motivacija, nagrajevanje, organizacijska klima, fluktuacija, odsotnost z dela,
- slabšanje zadovoljstva kupcev.

Prilagajanje števila zaposlenih spremenljivemu obsegu prometa smo zagotavljali z optimiziranjem razmerja števila zaposlenih za nedoločen in določen čas ter z drugimi oblikami prilagajanja, kot je izmenjava zaposlenih v sezonah z drugimi družbami.

Za zagotavljanje ustreznih znanj in usposobljenosti imamo lastno letalsko šolo, ki ima ustrezna pooblastila za izobraževanje in izdajanje nacionalnih licenc za delo. V poslovne procese imamo vgrajeno stalno usposabljanje zaposlenih. Sistematično spremljamo potrebe in pripombe kupcev, tudi z občasnim merjenjem klime pri kupcih.

Ključne aktivnosti, ki ustrezno motivirajo naše zaposlene:

- zagotavljanje socialne varnosti in trajnosti zaposlitve zaposlenih,
- redna mesečna izplačila plač,
- sodelovanje uprave s predstavniki zaposlenih,
- omogočanje kariernega razvoja in financiranje izobraževanja,
- uporaba drugih oblik nederarne motivacije zaposlenih, kot je javna pohvala.

Več o kadrih pišemo v točki 3.5 Poslovnega poročila.

Ocena uprave: Tveganj pri upravljanju človeških virov je v družbi precej; z izvajanjem primernih dejavnosti za obvladovanje teh tveganj oziroma z vzpostavljenimi notranjimi kontrolami je verjetnost nastanka višine škode zmerna.

Tveganja informacijske tehnologije

Med pomembnejša tveganja informacijske tehnologije spadajo:

- nestabilno delovanje informacijskega sistema,
- nezagotovljeno doseganje ustrezne ravni zadovoljstva uporabnikov informacijskih rešitev,
- nezagotovljen celovit sistem dodeljevanja avtorizacij za dostop do podatkov,
- nezagotovljena kakovost podatkov in njihova primernost ter razpoložljivost.

Obvladovanje navedenih tveganj obvladujemo s sklenjenimi pogodbami z dobavitelji in vzdrževalci programskih rešitev, ki poleg prilagojenih aplikacij za specifično letališko dejavnost zagotavljajo tudi 24-urno dežurstvo, če se zgodijo napake ali če se zaustavi delovanje tehnologije. Zaposleni sprejmejo načrt neprekinjenega poslovanja.

Poudarjamo usposobljenost in izobraževanje zaposlenih, ki zagotavljajo sistemske rešitve na ravni družbe, skrbijo za varovanje podatkov in sredstev ter koordinirajo delo z lastniki programske podprtih procesov.

Ključnega pomena za družbo je tudi varovanje podatkov, ki se zagotavlja na treh ravneh:

- podvojeno hranjenje podatkov na matični lokaciji,
- hranjenje podatkov na rezervni lokaciji,
- hranjenje podatkov na tretji lokaciji, kamor jih na posebnem mediju periodično odnesemo.

Ocena uprave: Tveganja delovanja informacijske tehnologije so zaradi vzpostavljenih mehanizmov njihovega obvladovanja srednja; sprejeti ukrepi zagotavljajo zmerno verjetnost nastanka škode.

Pravna in zakonodajna tveganja

Pravna tveganja znižujemo z aktivno obrambo pred sodišči in z oporekanjem tožbam, pri sprejemanju poslovnih odločitev se odgovorni v družbi posvetujejo z notranjimi in zunanjimi pravnimi strokovnjaki.

Zakonodajna tveganja se nanašajo na spremembe evropske in notranje zakonodaje in na tolmačenja te zakonodaje. Ta tveganja v družbi obvladujemo tako, da sproti spremljamo vse predpise o poslovanju družbe in da jih dosledno izvajamo, tudi kadar je potrebno prilagajanje delovanja poslovnih procesov družbe novim spremenjenim predpisom.

Ocena uprave: Izpostavljenost pravnim in zakonodajnim tveganjem obvladujemo z vzpostavljenimi ukrepi, zato ocenjujemo, da je izpostavljenost tveganjem zmerna.

Tveganje izgube premoženja

Tveganja izgube premoženja se nanašajo na obvladovanje premoženjskih tveganj, tveganj splošne odgovornosti in tveganj letališke odgovornosti. Navedena tveganja sistematično prenašamo na zavarovalnice in tako zmanjšujemo izpostavljenost tveganjem nastanka škode.

Ocena uprave: Izpostavljenost tveganja izgube premoženja družba obvladuje z zavarovanjem škode pri zavarovalnicah, zato ocenjujemo, da je verjetnost nastanka škode zaradi teh tveganj zmerna.

Tveganje outsourcinga

Obvladovanje navedenih tveganj omogočamo s sklenjenimi pogodbami, s katerimi zagotavljamo neprekinjenost in ustrezno kakovost delovanja. Zadolženi zaposleni v družbi sistematično opravljajo nadzor nad delom zunanjih izvajalcev in ob odstopanjih takoj ukrepajo.

Ocena uprave: Uprava ocenjuje, da tveganja outsourcinga obvladujemo s sklenjenimi pogodbami in nadzorom ter da je zato verjetnost nastanka škode zaradi teh tveganj majhna.

Tveganja pri projektih

Tveganja pri projektih se nanašajo na vse faze poteka projekta: sprejem, načrtovanje, potek in zaključek projekta. Z vzpostavljenimi notranjimi kontrolami poskušamo ta tveganja obvladovati do najnižje stopnje.

Ocena uprave: Uprava ocenjuje, da tveganja pri projektih ustrezno obvladujemo z notranjimi kontrolami in da je zato verjetnost nastanka škode zaradi teh tveganj majhna.

5.3 FINANČNA TVEGANJA

Med pomembnejša finančna tveganja, s katerimi se ukvarjamo v družbi, uvrščamo:

- kreditno tveganje,
- likvidnostno tveganje,
- tržno tveganje (tveganje sprememb tržnih cen vrednostnih papirjev).

Kreditno tveganje obvladujemo s spremljanjem poslovnih partnerjev s pridobivanjem bonitetnih ocen, informacij iz okolja, usklajevanjem odprtih postavk, doslednim zaračunavanjem zamudnih obresti, opominjanjem in izterjavo.

Likvidnostno tveganje obvladujemo s sprotnim načrtovanjem denarnih tokov, usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti, poravnavanjem obveznosti v dogovorjenih rokih, s premišljeno naložbeno politiko in z oblikovanimi likvidnostnimi rezervami v obliki depozitov.

Tržno tveganje obvladujemo s spremljanjem tržne vrednosti naložb, nalaganjem v skladu z naložbeno politiko družbe (razpršenost, varnost, donosnost), spremljanjem informacij iz okolja ter konservativno naložbeno strategijo pri sredstvih, danih v upravljanje.

Ocena uprave: Uprava ocenjuje, da so finančna tveganja ustrezno obvladovana s postavljenimi notranjimi kontrolami in da je zato verjetnost nastanka tveganja in škode zaradi teh tveganj srednja.

Finančna tveganja kvantitativno razkrivamo v točki 5.4 Računovodskega poročila.

5.4 VARNOSTNA TVEGANJA IN TVEGANJA VAROVANJA

Varnostna tveganja

Kot visoka varnostna tveganja smo ocenili naslednja tveganja:

- letalska nesreča na letališču ali v neposredni bližini,
- ogroženost zaradi prisotnosti ptic (tudi divjadi).

Z načrtom zaščite in reševanja pri letalski nesreči, z zavarovanji premoženja in s sprejetim načrtom za neprekinjeno poslovanje obvladujemo tveganje letalske nesreče na letališču ali v neposredni bližini, da bi se zmanjšala škoda. S smernicami iz ekološke študije – kako zatirati glodavce in kako zmanjšati prisotnost ptic – dodatno obvladujemo tveganje ogroženosti zaradi prisotnosti ptic (tudi divjadi). Delujemo proaktivno in zmanjšujemo možnost zapletov zaradi trka ptic ali živali z letali.

Ocena uprave: Uprava ocenjuje, da so varnostna tveganja ustrezno obvladovana, saj bi ob uresničitvi teh tveganj nastala precejšnja škoda za družbo.

Tveganja varovanja

Kot visoka tveganja varovanja smo ocenili:

- tveganje bombne eksplozije,
- tveganje vojnega stanja,
- teroristična ogroženost (iz zraka, zemlje oziroma podzemlja).

S sprejetimi načrti, opomniki, usposobljenostjo zaposlenih, ozaveščanjem vseh zaposlenih in s sprejetim načrtom neprekinjenega poslovanja poskušamo čim bolje obvladovati navedena tveganja, da bi preprečili nastanek tveganj in večjo škodo.

Ocena uprave: Uprava ocenjuje, da so varnostna tveganja ustrezno obvladovana, ob uresničitvi teh tveganj bi nastala precejšnja škoda za družbo.

5.5 OKOLJSKA TVEGANJA

Kot visoka okoljska tveganja smo ocenili:

- tveganje povzročanja prevelikega hrupa zaradi letalskega prometa, povečanja prometa ali spremembo strukture flote,
- tveganje onesnaževanja podtalnice z odpadnimi vodami,
- tveganje onesnaženja podtalnice (tudi požara) zaradi izlitja nevarnih snovi in tekočin,
- učinkovito rabo energije in obnovljivih virov energije (zamujena priložnost).

Na podlagi Poslovnika ravnanja z okoljem, načrta za ravnanje z odpadki, izobraževanja zaposlenih in oseb, ki imajo opraviti z nevarnimi snovmi in tekočinami, stalnega monitoringa hrupa, izvajanja notranjih presoj in spremljanja zakonodaje obvladujemo okoljska tveganja in predvsem preprečujemo nastanek tveganja.

Ocena uprave: Uprava ocenjuje, da so okoljska tveganja ustrezno obvladovana, ob uresničitvi teh tveganj bi nastala zmerna škoda za družbo.

5.6 SPLOŠNA TVEGANJA

Med splošna tveganja smo uvrstili tveganja izgube ugleda pri medijih, interni javnosti, finančnih vlagateljih, lokalni in splošni javnosti.

Ker se zavedamo pomembnosti dobrega ugleda družbe in škodljivih posledic, če bi ugled pri splošni javnosti izgubili, smo to tveganje razvrstili med strateška tveganja.

Kot ključna in visoka tveganja smo ocenili:

- negativno publiciteto (podoba v medijih),
- nezadostno in netransparentno poročanje,
- neupoštevanje zakonodaje in borznih pravil pri poročanju,
- slabo organizacijsko klimo in odnose v podjetju,
- zmanjševanje pripadnosti, nezaupanje v delodajalca.

Za obvladovanje teh tveganj smo že leta 2007 sprejeli Strategijo komuniciranja družbe, v kateri smo podrobno opredelili načine komuniciranja, ključne javnosti in ciljne skupine, pretoke informacij v družbi in odgovornost zaposlenih za podatke in informacije. Dosledno spremljamo odzive vseh ciljnih skupin komuniciranja in predvsem delujemo proaktivno.

Ocena uprave: Uprava ocenjuje, da so splošna tveganja ustrezno obvladovana, ob uresničitvi teh tveganj bi nastala nizka škoda za družbo.

6 TRAJNOSTNI RAZVOJ

Delovanje in razvoj družbe načrtujemo in izvajamo tako, da podpiramo razvoj našega neposrednega in širšega okolja ter da v njem ne ustvarjamo škodljivih posledic. Premišljeno in načrtovano posvečamo svojo pozornost naravi in širši družbi. Svoje znanje, čas in finančna sredstva usmerjamo v lokalno okolje in dejavnosti na državni ravni.

Prizadevamo si za skrben odnos do zaposlenih, varovanje našega neposrednega okolja pred hrupom in onesnaženjem ter skrbno ravnamo z energenti. Čutimo odgovornost za razvoj socialnega in kulturnega okolja, zato podpiramo družbene dejavnosti, kulturo in šport, skrb za zdravje, razvijamo znanje in izobraževanje.

6.1 ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH

Prejem osnovnega certifikata Družini prijazno podjetje

V naši družbi se zavedamo, da sta zadovoljstvo in pripadnost zaposlenih bistvenega pomena za uspešen razvoj in rast podjetja. Zato smo se vključili v postopek za pridobitev certifikata Družini prijazno podjetje, ki ga sofinancira Evropski socialni sklad in v decembru 2012 smo prejeli osnovni certifikat Družini prijazno podjetje. V prihodnjih treh letih nameravamo vpeljati in izpopolniti že obstoječe ukrepe, da bi zaposlenim omogočili lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. Pri tem sodeluje skupina desetih sodelavcev iz različnih služb. Predvidenih je dvanajst ukrepov, ki jih bomo izvedli v skladu s projektnim načrtom:

- **skrajšani delovni čas zaradi družinskih obveznosti in delovni čas po življenjskih fazah:** zaposleni z družinskimi in drugimi zasebnimi obveznostmi imajo možnost, da v določenem obdobju delajo skrajšan delovni čas tudi zunaj zakonsko upravičenega obdobja,
- **otroški časovni bonus – uvajanje v vrtec in vstop v šolo:** v tednu, ko se otrok uvaja v vrtec oziroma šolo, se zaposlenim v dogovoru z vodjem službe omogoči spremenljiv delovnik,
- **dan odprtih vrat:** družba za svojce zaposlenih organizira prireditev Dan odprtih vrat in jih popelje v »svet aerodroma«,
- **obdaritev novorojenca:** vsak novorojenec zaposlenih se obdari,
- **počitniške ponudbe za šoloobvezne otroke:** družba spodbuja in organizira aktivne počitnice za šoloobvezne otroke zaposlenih (tabori, dnevno varstvo ...),
- **tim za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja:** člani projektne skupine Družini prijazno podjetje zbirajo, obravnavajo in uvajajo nove, boljše metode dela za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja,
- **raziskave med zaposlenimi o usklajevanju dela in družine:** z obdobjnimi anketami med zaposlenimi nastajajo nove ideje za izboljšanje ukrepov o usklajevanju poklicnih in zasebnih obveznosti,
- **izobraževanje vodij o usklajevanju dela in družine:** z izobraževanjem za vodje se opredeli pomen pozitivnega odnosa do usklajevanja dela in zasebnega življenja, zaposleni se obvestijo o sprejetih ukrepih projektne skupine Družini prijazno podjetje,
- **individualni načrti kariernega razvoja:** zaposleni so pozvani k prijavi v nabor t. i. perspektivnih kadrov zato, da bi se vzpostavil nabor potencialnih vodij, namestnikov in bodočih strokovnjakov, njihovo sistematično usposabljanje in postopna uvedba »akademije znanja«, ker bodo interni strokovnjaki prenašali znanje na mlajše generacije,

- **komuniciranje z zaposlenimi:** seznanjanje zaposlenih s trenutnimi in sprejetimi ukrepi projektne skupine Družini prijazno podjetje,
- **komuniciranje z zunanjimi javnostmi:** družba predstavlja nekatere dejavnosti za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja zunanjim deležnikom,
- **delo po posebnih planih – izmensko delo:** družba pri načrtovanju dela po posebnih planih upošteva potrebe zaposlenih z družinami in drugimi zasebnimi obveznostmi in teži k temu, da zaposlenim v službah, vezanih na letalski promet, ki nimajo ustaljenega urnika, delo čim bolj približa izmenskemu delu.

Socialni čut do zaposlenih

Socialni čut do zaposlenih uresničujemo z naslednjimi ugodnostmi:

- družba zaposlenim krije polovico premije za nezgodno zavarovanje, ki obsega tudi zavarovanje za primer nesreče pri delu in zunaj njega. Zaposlenim krije stroške prostovoljnega pokojninskega zavarovanja v višini štirih odstotkov bruto plače (maksimalna premija 5,84 odstotka),
- dodatne dni dopusta priznavamo materam za vsakega otroka, očetom ob rojstvu otroka, samohranilcem, starejšim delavcem že od 50. leta starosti naprej, v primerih smrti v družini, sodelovanja pri reševalnih akcijah, gasilskih intervencijah ali gorski reševalni službi,
- redno dodeljujemo solidarnostne pomoči v primerih daljših bolniških odsotnostih, smrti zaposlenih ali smrti družinskih članov, ki so jih vzdrževali. Razumemo socialne stiske zaposlenih, zato se takoj odzovemo in dodelimo denarno pomoč pri elementarnih nesrečah in dodatne dni dopusta zaposlenim, ki so bili udeleženi v nesreči ali so pomagali drugim,
- poleg že navedenega dodatnega dneva dopusta nad zakonsko ureditvijo vsem materam omogočamo delo s krajšim delovnim časom v skladu z Zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih tudi po izteku zakonsko določenega obdobja.

Varni pri delu

V skladu z novo zakonodajo o varnosti in zdravju pri delu, ki zelo poudarja promocijo zdravja na delu, smo na strokovno usposabljanje napotili delavca, ki je pridobil naziv svetovalca za promocijo zdravja. Ena od primarnih nalog družbe v prihodnje bo pripraviti politiko in program promocije zdravja pri delu.

V družbi Aerodrom Ljubljana redno skrbimo, da se naprave in oprema, ki jih uporabljamo pri delu, redno pregledujejo. Tako smo leta 2012 pregledali 112 naprav, preverili njihovo ustreznost in pridobili ustrezna potrdila. V septembru smo opravili periodične preiskave delovnega okolja za letno časovno obdobje, da bi ugotovili, če delovno okolje, glede na pričakovane škodljivosti, zagotavlja delavcem varno in zdravo delo.

Kljub vsem prizadevanjem po varnem delovnem okolju, katerega poskušamo zagotoviti z uporabo ustrezne delovne in zaščitne opreme, in stremljenju k doslednemu upoštevanju delovnih navodil se je težko popolnoma izogniti nesrečam pri delu. Leta 2012 jih je bilo enajst, v glavnem so bile lažje poškodbe. V skladu z zakonodajo smo o vsaki nezgodi obvestili pristojni inšpektorat.

Spodbujamo dialog in druženje med sodelavci

Osrednje mesto pri komuniciranju z zaposlenimi ima intranetni portal, kjer so zbrane vse splošne informacije o družbi, aktualne novice in projekti, različni delovni pripomočki in zabavne vsebine, zaposleni pa lahko prek portala izrazijo

svoje pobude, vprašanja ali pripombe. Če želijo, lahko to storijo anonimno, v družbi pa se potrudimo, da vedno najdemo odgovor na njihova vprašanja in odgovore, če želijo, tudi javno objavimo. Redno pripravljamo uvajalne seminarje za novo zaposlene sodelavce, poudarjamo pa tudi pomen rednih sestankov zato, da si izmenjamo informacije med sektorji, strokovnimi in operativnimi službami. Tudi oglasne deske so orodje sporazumevanja in so uporabne predvsem v operativnih službah, kjer nimajo vsi dostopa do računalnika. Zaposleni imajo možnost, da se lahko s predsednikom in članico uprave srečajo in pogovorijo na govorilnih urah, organizirali pa smo tudi posebno srečanje uprave s sodelavci, na katerem smo razpravljali o različnih temah.

Pripravili smo novoletno srečanje za zaposlene, njihove otroke in upokojene sodelavce, s svetom delavcev pa smo sodelovali pri pripravi športnega srečanja. Za vodstvo družbe smo organizirali delavnico, kjer smo se o izzivih v svojih organizacijskih enotah pogovorili v nekoliko bolj sproščenem in neformalnem okolju. Več je bilo tudi srečanj in druženj v posameznih sektorjih oziroma službah.

6.2 ODGOVORNOST DO UPORABNIKOV LETALIŠČA IN SPLOŠNE JAVNOSTI

S spremljanjem zadovoljstva do boljših storitev

Poslanstvo Aerodroma Ljubljana, d. d., je, da uporabnikom letališča zagotavlja varno, točno in visokokakovostno izvajanje letaliških in drugih komercialnih storitev, zato je zadovoljstvo naših odjemalcev eden izmed najpomembnejših ciljev naše družbe. Le s spremljanjem potreb in želja uporabnikov naših storitev se lahko ugotovijo lastne prednosti in slabosti ter izboljšata poslovanje in zadovoljstvo uporabnikov, saj je hkrati ustvarjeni prihodek najboljši kazalnik njihovega zadovoljstva.

Družba Aerodroma Ljubljana z anketnim merjenjem in obvladovanjem pritožb stremi k razumevanju trenutnih in prihodnjih potreb uporabnikov, želi izpolnjevati njihove zahteve in si prizadeva presegati njihova pričakovanja.

Skladno z organizacijskim predpisom »Zadovoljstvo uporabnikov naših storitev«, ki določa obvladovanje pritožb in pohval potnikov, obiskovalcev letališča, letalskih prevoznikov in drugih partnerjev, smo leta 2012 obravnavali 113 pritožb in 13 pohval. V primerjavi z letom 2011 je bilo pritožb manj za 32 odstotkov zaradi dobro izpeljanih korektivnih ukrepov in sistematsko urejenega notranjega nadzora zemeljske oskrbe.

Vse prispеле pritožbe in pohvale obravnavamo resno, jih evidentiramo, s korektivnimi ukrepi odpravljamo pomanjkljivosti in neskladnosti ter odgovarjamo vsem našim pritožnikom. Obvladovanje pritožb in pohval dolgoročno učinkuje na nenehno izboljševanje kakovosti naših storitev.

Leta 2012 smo dobili tudi trinajst pohval od potnikov, prevoznikov in zunanjih partnerjev. Pohvale so se večinoma nanašale na prijaznost in ustrežljivost osebja pri prijavi na let, kar je še bolj podkrepila raziskava zadovoljstva med potniki evropskih letališč, ki jo je opravil letalski prevoznik Finnair, saj se je naše letališče uvrstilo na prvo mesto. Potniki, ki so na 31 evropskih letališčih ocenjevali učinkovitost in prijaznost letališkega osebja, so osebje pri prijavi na let na našem letališču ocenili najbolje. Po enakih kriterijih so našemu osebju, ki skrbi za vkrcavanje potnikov, prisodili osmo mesto. Nekoliko slabše je bila ocenjena gostinska in trgovska ponudba. Pri tej ponudbi se žal ne moremo primerjati z večjimi letališči.

Naša vrata so odprta obiskovalcem

Letališče želimo približati tudi ljudem, ki ne potujejo z letalom, ali tistim, ki si želijo poglobljeno spoznati letališko zakulisje. Ker obiskovalce izobražujemo in gradimo tesnejši odnos z njimi, smo leta 2012 izvedli 117 ogledov letališča, kar je en ogled več kot leto prej. Večino ogledov smo vodili zaposleni v družbi, vodenje nekaterih ogledov pa so prevzeli zaposleni v drugih družbah na letališču. Pripravili smo različne programe ogledov, ki smo jih prilagodili starosti in zanimanju obiskovalcev. Največ, kar 76 ogledov smo pripravili za skupine predšolskih in šolskih otrok in zanje pripravili

krajše programe, da bi jim približali dogajanje na letališču. Za srednje šole in fakultete smo pripravili štirinajst daljših in strokovnih ogledov z obširnejšo razlago in podrobnejšo predstavitev letališča. Poleg njih smo gostili še 24 prostovoljnih gasilskih društev, ki so si ogledala našo tehnično-gasilsko službo. Organizirali smo tudi ogled letališča za naše upokojene sodelavce in dva ogleda za različna društva.

6.3 ODGOVORNOST DO DRUŽBENEGA OKOLJA

Sledimo zastavljeni politiki sponzoriranja in doniranja

Sredstva, ki jih namenjamo za sponzorstva in donacije, smo ohranili na ravni iz leta 2011. Ostali smo zvesti sponzorirancem in donirancem, ki jih podpiramo že več let. V sponzorski program nismo vključevali novih organizacij, ohranili pa smo osnovne usmeritve. Sponzorske in donatorske aktivnosti Aerodroma Ljubljana gradimo na treh stebrih: športu, umetniško-kulturni in humanitarni dejavnosti. Prizadevamo si, da bi bili projekti in posamezniki, ki jim pomagamo, prek svoje dejavnosti asociativno povezani z našo dejavnostjo in lokalnim okoljem, v katerem delujemo, v njih pa iščemo dolgoročne komunikacijske učinke.

Nadaljevali smo sponzorstvo slovenskih nordijskih reprezentanc in olimpijske reprezentance Slovenije ter sodelovali pri edinstvenem podvigu Matevža Lenarčiča, ko je z ultralahkim letalom obkrožil svet. Z manjšimi zneski smo podpirali tudi nekatere druge športne dogodke, lokalna športna društva in nadarjene posameznike.

Naklonjenost umetniško-kulturni dejavnosti smo izražali predvsem s projekti, ki so bili razstavljeni v potniškem terminalu in so s svojo podobo in idejo kratkočasili in ozaveščali naše potnike. Sponzorsko smo podprli tudi osrednji poletni kulturni dogodek v prestolnici – Festival Ljubljana. Donirali smo humanitarnim, kulturnim in zdravstvenim ustanovam ter šolam in društvom v sosednjih občinah. Pri pripravi novoletnih voščilnic smo se ponovno povezali z Osnovno šolo Davorin Jenko iz Cerkelj na Gorenjskem in skupaj pripravili likovni natečaj o letalih in letalskem prometu.

6.4 ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA

Z uresničevanjem okoljske politike in sprejetega Poslovnika ravnanja z okoljem prispevamo svoj delež k trajnostnemu razvoju lokalne in širše družbe, pri čemer upoštevamo osnovne zaveze in temeljna načela odgovornega ravnanja z okoljem in se zavezujemo, da bomo odgovorno uporabljali naravne vire in varovali okolje, da bo v korist in dobro današnjim in prihodnjim generacijam.

V skladu z osnovnimi zavezami, temeljnimi načeli ter zakonskimi in drugimi zahtevami smo oblikovali strateške okoljske cilje, ki so del trajnostne strategije družbe. Osrednji strateški cilji na ključnih okoljskih področjih do leta 2020 so:

- sistem ravnanja z okoljem,
- vzpostavitev dokumentiranega sistema ravnanja z okoljem (ISO 14001, ISO 16001 in PAS 2060),
- varstvo pred hrupom,
- obvladovanje hrupa na ravni, ki omogoča okoliškemu prebivalstvu kakovostno življenje,
- prehod v nizkoogljično družbo,
- toplogredna (ogljikna) nevtralnost (vstop v programsko shemo ACA – Airport Carbon Accreditation),
- ravnanje z odpadki,
- popolno ločevanje reciklrnih materialov iz odpadkov,
- varstvo odpadnih vod,

- priklop kanalizacijskega sistema na javno kanalizacijsko omrežje (na čistilno napravo v Domžalah),
- energetska učinkovitost,
- zmanjšanje in zamenjava okolju škodljivih energentov (kurilno olje, bencin, dizelsko gorivo, električna energija) z ekološko sprejemljivejšimi (zemeljski plin, utekočinjeni naftni plin, obnovljivi viri energije),
- obnovljivi viri energije,
- povečanje deleža obnovljivih virov energije (hidro- in geotermalna, sončna in vetrna energija, biomasa, bioplin).

Sistem ravnanja z okoljem

V družbi težimo k stalnemu zmanjševanju škodljivih vplivov naših dejavnosti na okolje. Zato izvajamo in vzdržujemo sistem ravnanja z okoljem, ki zajema glavne okoljske vidike in njihov vpliv ter omogoča oblikovanje ustreznih okoljskih ciljev in programov. Sistem ravnanja z okoljem, ki je določen s Poslovnikom ravnanja z okoljem, zajema zahteve standarda ISO 14001, med drugim najpomembnejšo – načelo nenehnega izboljševanja okoljskega učinka.

Treba je poudariti, da smo za varovanje in ohranjanje okolja odgovorni vsi zaposleni v družbi. Prav tako so naši poslovni partnerji seznanjeni s to politiko in spodbujajo načela dobre okoljske prakse.

Projekt Zelena pisarna

V družbi smo se leta 2012 pridružili projektu Zelena pisarna, ki poteka v petih evropskih državah. Namen projekta je uvajanje načel in priprava akcijskega načrta s ključnimi cilji in ukrepi, ki spodbujajo učinkovito rabo energije, ter virov, s katerimi bo mogoče zmanjšati vplive na okolje (npr. uporaba recikliranega papirja, manjša poraba vode in elektrike ...). Z navedenimi dejavnostmi bomo pridobili tudi potrebne podatke za izračun ogljičnega odtisa družbe, ki bo podlaga za pristop k certificiranju Airport Carbon Accreditation in za pobudo ACi Europe, da bi se zmanjšali toplogredni plini na letalskem področju.

Varstvo pred hrupom

Sistematičen pristop k spremljanju in merjenju hrupa smo vzpostavili decembra leta 2008 z neprekinjenimi meritvami hrupa v neposredni okolici letališča. Tako smo se pridružili številnim evropskim letališčem, ki podobne oblike nadzora nad hrupom že izvajajo.

Meritve, ki so v skladu z direktivami Evropske unije in obvezujočimi mednarodnimi in nacionalnimi predpisi, smo v sodelovanju z zunanjim izvajalcem opravljali na štirih najbolj izpostavljenih točkah (naseljih) pod vzletnimi in pristajalnimi ravninami. Tako pridobljeni rezultati kažejo, da se je hrup letalskega prometa povprečno na mesec gibal pod predpisanimi mejnimi vrednostmi hrupa v okolju, samo na dveh merilnih točkah so bile občasne prekoračitve, predvsem zvečer. Zaradi dogovora z lokalnimi skupnostmi o omejevanju letenja nad naseljenimi kraji ponoči, nočni kazalniki hrupa niso prekoračeni.

Sistem je povezan tudi z radarskimi podatki, ki jih posreduje Kontrola zračnega prometa Slovenije, s katerimi identificiramo največje obremenitve okolja s hrupom.

Okoljsko dovoljenje glede emisije hrupa zaradi obratovanja Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana smo prejeli 11. 11. 2010 in velja pet let.

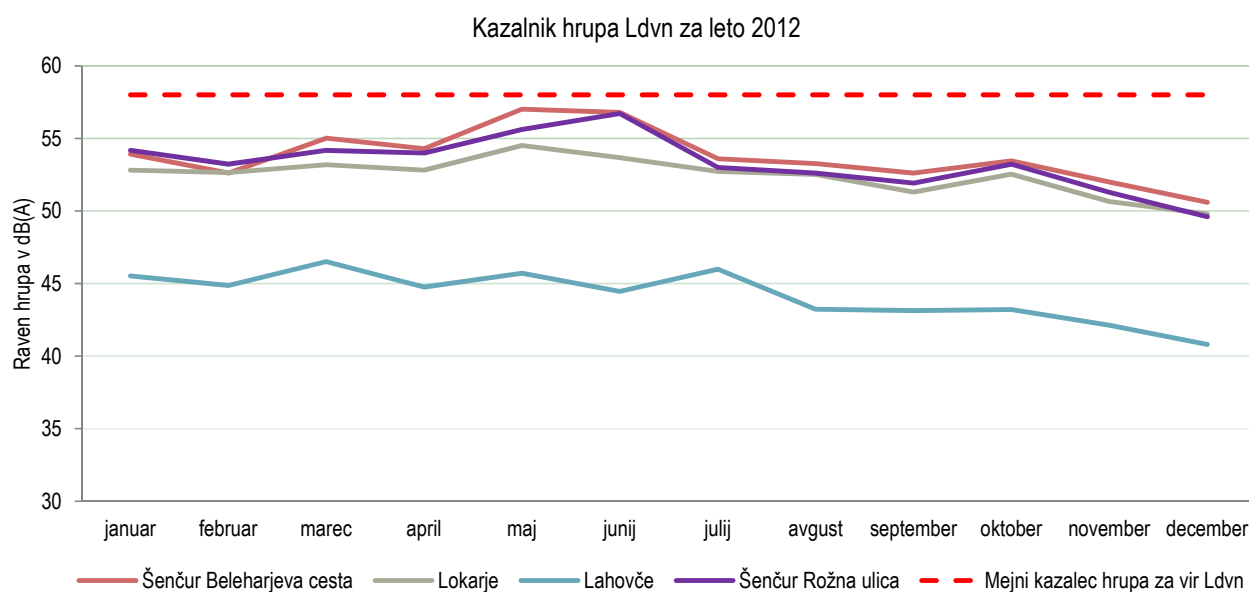
Skrbimo tudi za čim večjo obveščenost okoliškega prebivalstva o meritvah hrupa. Poleg rednega objavljanja trimesečnih poročil omogočamo na naši spletni strani interaktivno aplikacijo, prek katere je mogoče spremljati povprečne kazalnike hrupa pri preletu letal nad naseljenimi kraji med vzletanjem in pristajanjem.

Kljub navedenemu moramo poudariti, da trenutno stanje sicer omogoča identifikacijo kršiteljev, po sprejetju ustrezne nacionalne zakonodaje o tem področju pa bo mogoče tudi izvajanje ukrepov (omejevanje letenja, zaračunavanje pristojbin).

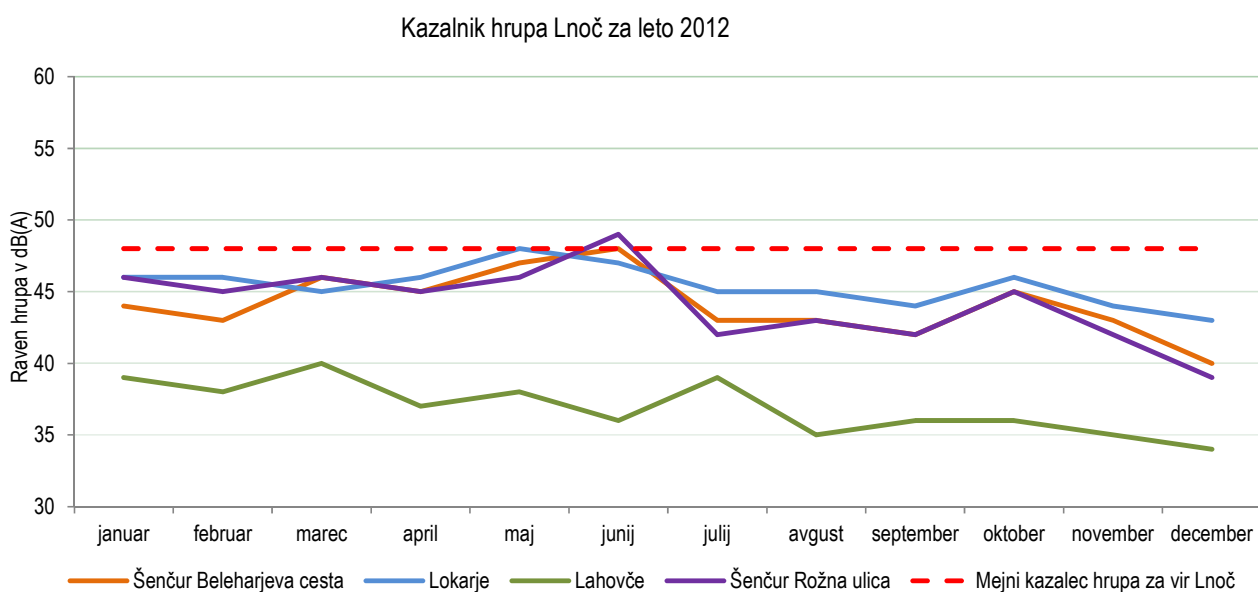
V prihodnosti načrtujemo, da bomo z lokalno skupnostjo Šenčur postavili naravno protihrupno zaščito, ki bo dodatno zmanjšala obremenjevanje okoliškega prebivalstva s hrupom.

Ocena obremenitve opazovanega okolja s hrupom, ki je posledica obratovanja vira hrupa - Aerodrom Ljubljana, d. d., Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana, je zbrana v naslednjih grafih in karti (Vir: ZVD, d. d.).

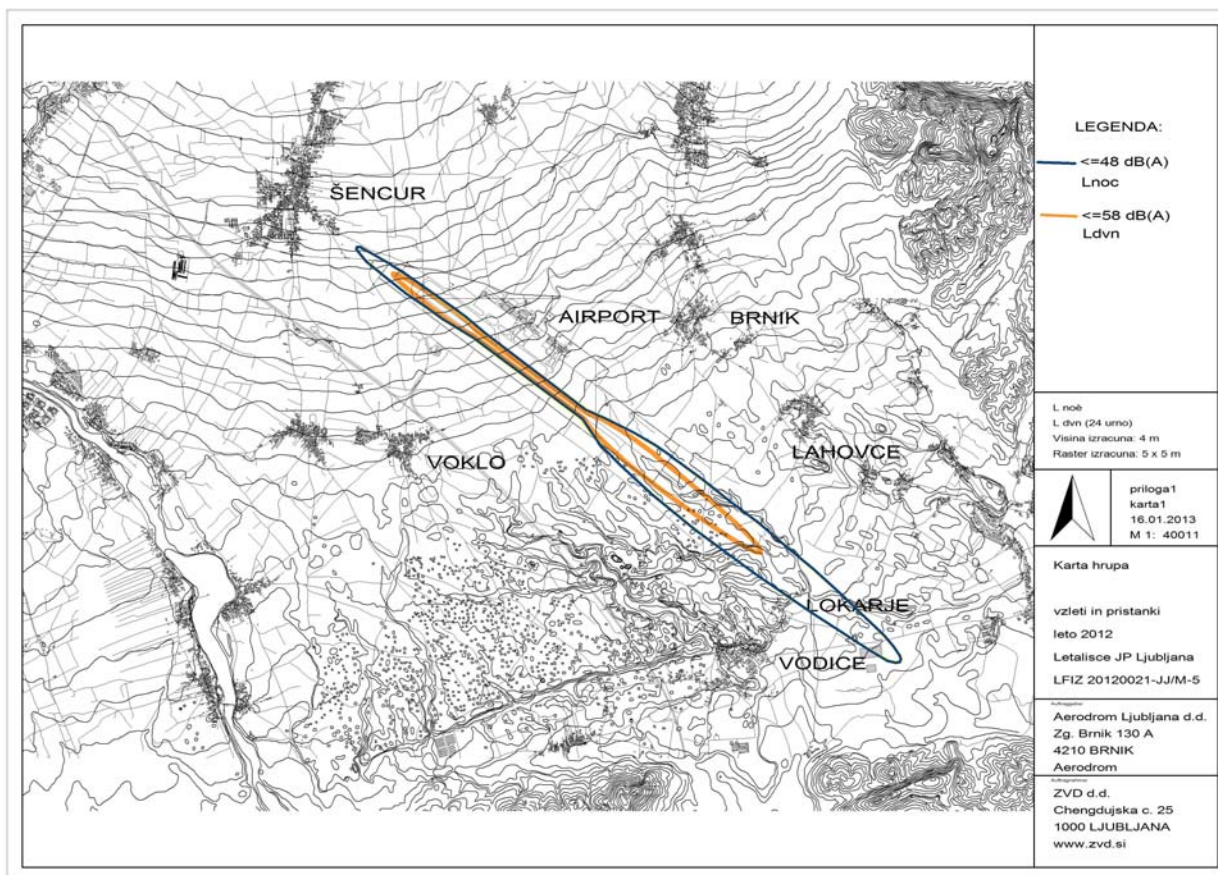
Gibanje povprečnih celodnevni kazalnikov hrupa na merilnih mestih

Gibanje povprečnih nočnih kazalnikov hrupa na merilnih mestih

Karta hrupa – nočni in celodnevni kazalnik hrupa za 24 ur

Varstvo zraka

Trenutno je celoten letališki kompleks, razen hangarja splošnega letalstva in obeh hangarjev službe za sprejem in odpravo letal, ogrevan s kurilnim oljem. Poraba kurilnega olja leta 2012 je bila 303,6 tisoč litrov, utekočinjenega naftnega plina pa 28.391 m³. S centralnim nadzornim sistemom zagotavljamo optimalno ogrevanje in s tem posredno zmanjšujemo količino plinov, s katerimi obremenjujemo ozračje.

Prav zaradi zmanjšanja porabe energentov in škodljivih emisij v okolje v bližnji prihodnosti načrtujemo prehod na ogrevanje s plinom. Ob gradnji novega terminala v letih 2013–2015 načrtujemo priključitev letališkega kompleksa na zemeljski plin in tako bomo naredili pomemben korak v naših okoljskih prizadevanjih.

K zmanjševanju izpusta škodljivih emisij v zrak prispevamo s postopnim nadomeščanjem starih hladilnih naprav z novimi, ki imajo okolju prijazne freone.

Eden od strateških ciljev družbe je tudi postopen prehod v nizkoogljično družbo. Zavzemali se bomo za izračun ogljičnega odtisa, v katerega bodo zajete neposredne in posredne emisije toplogrednih plinov.

Da bi lažje dosegli ta cilj, si bomo prizadevali tudi za zmanjševanje rabe okolju škodljivih energentov (kurilno olje, bencin, dizelsko gorivo, električna energija iz termoelektrarn), jih nadomeščali z ekološko sprejemljivejšimi (zemeljski plin, utekočinjeni naftni plin, električna energija iz hidroelektrarn ...) in uporabljali obnovljive vire energije (hidro-, geotermalna, sončna in vetrna energija, biomasa, bioplin, kogeneracija ...).

Ravnanje z odpadki

V družbi smo sprejeli Načrt gospodarjenja z odpadki za obdobje 2012–2015, ki opredeljuje načine ravnanja z odpadki v prihodnjih štirih letih. Naša posebna skrb je namenjena strogemu ločevanju vseh vrst odpadkov, pri čemer želimo izpolniti naslednje cilje:

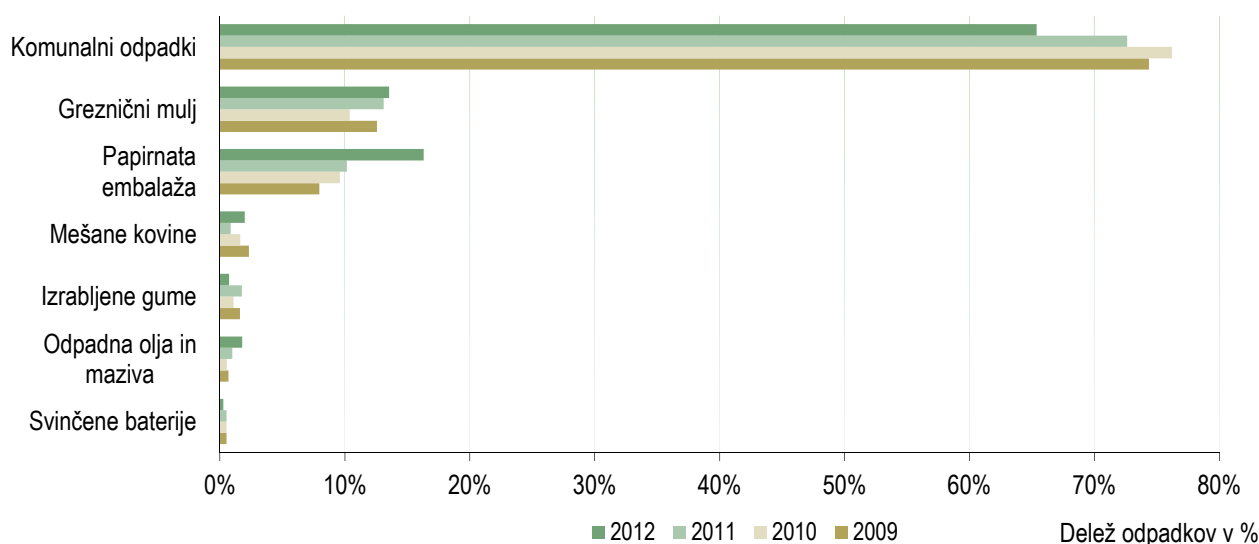
- zmanjšati količino mešanih komunalnih odpadkov,
- povečati količino ločeno zbranih odpadkov, ki se predelajo,
- preprečiti mešanje nevarnih odpadkov z nenevarnimi,
- ohraniti naše okolje čisto tudi za prihodnje rodove.

Glavni cilj, ki ga želimo doseči, je občutno zmanjšanje količine mešanih komunalnih odpadkov, zato zbiramo odpadke na ločene frakcije: papir in karton, embalaža, steklo, kovine, biorazgradljivi odpadki, svetila, odpadna olja, kartuše, iztrošene baterije in akumulatorji, zavržena električna in elektronska oprema, izrabljene gume, greznični mulj ... Za zagotavljanje ločenega zbiranja odpadkov se uporabljajo centralni ekološki otok in preostala zbirna mesta.

Sistem ravnanja z odpadki v družbi deluje tako, da se odpadki ločujejo in tako zbrani oddajajo ali prepustijo različnim prevzemnikom odpadkov. Vsi prevzemniki imajo ustrezna okoljska dovoljenja in/ali potrdila o vpisu v evidence od Ministrstva za okolje in prostor. Za vse vrste odpadkov vodimo tudi ustrezne evidence in letno poročamo Ministrstvu za okolje in prostor o količinah odpadkov.

Posebno pozornost posvečamo gradbenim odpadkom, ki nastanejo pri rekonstrukcijah ali novogradnjah. Oddajamo jih zbiralcu gradbenih odpadkov ali izvajalcu obdelave odpadkov.

Gibanje količin in vrste odpadkov

Varstvo voda

Posebna skrb je posvečena nemotenemu delovanju male komunalne čistilne naprave (v nadaljnjem besedilu: KČN), z njo zagotavljamo kakovostno prečiščeno vodo, ki iz letališkega kompleksa odteka v podtalnico. Vodimo ustrezne evidence, iz katerih so razvidni opravljeni dnevni pregledi, opažanja in opravljeni posegi.

Okoljsko dovoljenje za obratovanje male komunalne čistilne naprave Aerodrom Ljubljana glede emisij v vode smo prejeli 1. 10. 2009 in velja pet let.

V KČN poteka prečiščevanje fekalij, in sicer z letališkega kompleksa in iz letal. S posebnimi napravami fekalije izčrpamo iz letal in jih odlagamo v poseben zbiralnik v čistilni napravi, kjer se začnejo postopki razgradnje.

V KČN se zbirajo in prečistijo tudi odpadne tekočine, ki nastajajo pri razledenitvi letal in so pomešane s tekočino za razledenitev. Postopek izvajamo na glavni letališki ploščadi, odpadne tekočine pa se stekajo v podzemni rezervoar pod njo, od tam pa nadzorovano potujejo do KČN. Osnova tekočine za razledenitev so glikoli, ki so biološko razgradljivi.

V postopkih prečiščevanja v KČN nastane približno 40 ton grezničnega mulja letno. Prevzema ga javno komunalno podjetje in ga naprej predeluje.

Da preprečimo odtekanje olj in maščob v podtalnico ob morebitnih razlitjih, so na asfaltnih površinah in ob njih lovilniki olj in maščob. Redno jih pregledujemo, čistimo in vzdržujemo. O opravljenih pregledih vodimo ustrezne dnevnike, s katerimi zagotavljamo sledljivost opravljenih del.

Kakovost odpadnih vod iz KČN nadzira tudi Zavod za zdravstveno varstvo Kranj, ki jemlje vzorce odpadnih vod na KČN in vzorce za izdelavo biološko-kemijskih analiz iz lovilnikov olj in maščob. Zavod izdela poročilo o meritvah in vrednotenju – obratovalni monitoring za celo leto. To poročilo se pošlje Ministrstvu za okolje in prostor. Iz opravljenih meritev za leto 2012 izhaja, da so naši rezultati za zagotavljanje čistih odpadnih voda nadpovprečni. Do leta 2014 načrtujemo skupaj z občino Cerklje gradnjo in povezavo kanalizacijskega sistema na javno kanalizacijsko omrežje (na čistilno napravo v Domžalah).

Skrb za zemljišča

V okvir naše dejavnosti spada tudi celovita skrb za zemljišča letališkega kompleksa. Redno kosimo travnate površine, urejamo zelenice in cvetlične nasade, zelo dobro sodelujemo tudi z Zavodom za gozdove v Kranju, pod vodstvom katerega izvajamo čistilna in pogozdovalna dela na gozdnih površinah in skrbimo za ustrezno zatiranje gozdnih škodljivcev, predvsem lubadarja.

6.5 ODGOVORNOST DO ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI

Varovanje (Security)

Eden naših primarnih ciljev je, da uporabnikom – potnikom in poslovnim partnerjem – zagotavljamo varno, redno in kakovostno izvajanje komercialnih in drugih letaliških storitev. Varnost izvajanja teh storitev se preverja na več načinov: z internimi nadzori, inšpekcijami nacionalnih pristojnih institucij ter inšpekcijami institucij Evropske unije oziroma Evropske komisije.

Tako smo leta 2012 za varovanje civilnega letalstva na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana opravili petnajst internih nadzorov. Nadzori se izvajajo zaradi preverjanja učinkovitosti in uspešnosti varnostnih ukrepov, reden letalski promet pa pri tem ni oviran. Na podlagi opravljenih nadzorov se določijo potrebne spremembe in izboljšave. Odkrivanje in odpravljanje pomanjkljivosti z internimi nadzori bistveno prispevata k optimizaciji varovanja civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja. Poleg navedenih internih nadzorov je Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije v skladu s svojim programom dela opravila 22 strokovnih nadzorov in inšpekcij varovanja civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja, eno inšpekcijo pa je v začetku meseca septembra izvedla tudi Evropska komisija.

Da ne bi prihajalo do nepotrebnih incidentov oziroma da bi jih znali tudi preprečevati in v okviru svojih zmožnosti prispevati k večji varnosti, je za vse osebe, ki se tako ali drugače redno gibljejo po varovanih območjih letališča, obvezno varnostno ozaveščanje. Zato smo za vse imetnike dovoljenja za gibanje in zadrževanje na javnem letališču celo leto izvajali usposabljanja za varovanje civilnega letalstva (Aviation Security Awareness Training). Leta 2012 smo izvedli 23 usposabljanj, katerih se je udeležilo 828 slušateljev, usposabljanje za letališko varnostno osebje in izšolali šestnajst

letaliških varnostnikov. Za družbi Krka in Lek, ki imata status znanega pošiljatelja letalskega tovora, smo izvedli usposabljanja za varovanje letalskega tovora. Ob koncu leta 2012 smo pripravili in dali v odobritev Javni agenciji za civilno letalstvo Republike Slovenije še dva programa, na osnovi katerih nameravamo izvajati usposabljanje oseb, ki izvajajo varnostni nadzor za tovor in pošto ali imajo dostop do opredeljivega zračnega tovora, ter oseb, ki izvajajo varnostni nadzor zalog za oskrbo med letom oziroma zalog za oskrbo na letališču.

Izdelan je bil projekt za nadgradnjo sistemov tehničnega varovanja, projekt pa bo dokončan v začetku leta 2013. Dodatno nameravamo namestiti kamere na varnostno-kontrolni točki Airside v Avioblagovnem skladišču, pred potniškim terminalom in v njem pa bomo analogne kamere nadomestili s kamerami visoke ločljivosti.

V začetku leta 2012 smo na našem letališču končali testiranje naprav in opreme za prepoznavanje eksplozivnih tekočin. Testiranje se je izvajalo v okviru širšega programa pod okriljem Evropske komisije (naše letališče je bilo eno od dvanajstih letališč v Evropski uniji, vključenih v testiranje), potekalo pa je v sodelovanju z Javno agencijo za civilno letalstvo Republike Slovenije in še tremi proizvajalci opreme za prepoznavanje tekočih eksplozivov. Ugotovitve testiranja smo zbrali v končnem poročilu, ki je bilo posredovano Javni agenciji za civilno letalstvo Republike Slovenije in Evropski komisiji.

Ena od glavnih tem, s katero smo se ukvarjali v odboru za varnost pri združenju evropski letališč (ACI Europe) leta 2012, je bila postopna odprava prepovedi vnosa tekočin, ki naj bi v skladu z novo zakonodajo začela veljati 31. 1. 2014. Do takrat moramo prilagoditi proces dela na varnostno-kontrolnih točkah ter nabaviti potrebno opremo za izvajanje predpisanih pregledov.

Varnost (Safety)

Varnost je dokaj širok pojem in lahko označuje zelo širok spekter aktivnosti. V sklopu področja varnosti pokrivamo tudi področje, ki se imenuje »Safety« oziroma varnost. Področje varnosti je zelo posebno in se kot rdeča nit vleče skozi vse segmente operativnega dela, predvsem tistega dela, ki je neposredno povezano z letalskim prometom in dogajanjem na letališki ploščadi in manevrskih površinah (zračna stran letališča). Ker je vsaka preventiva boljša od kurative, veliko pozornosti posvečamo promociji varnosti. Redno skrbimo za izdajanje in revizijo varnostnih biltenov, varnostnih opozoril in varnostnih obvestil. Leta 2012 je strokovna služba za varnost in zaščito izdala 40 biltenov, opozoril in obvestil, opravljenih pa je bilo tudi osem revizij navedenih dokumentov. Promocija varnosti na zračni strani letališča z navedenimi publikacijami zajema večje spremembe ali posege na letališki infrastrukturi, namenjeni premiku ali vodenju letal, tehnološke procese in delovne procese zemeljske oskrbe letal, pravila gibanja in zadrževanja na predmetnem območju, odzivanja na izredne vremenske razmere ... Njihov namen je odzivanje na obravnavane varnostne dogodke oziroma primere, kjer je do nesreče ali resnega incidenta že prišlo ali pa bi lahko prišlo (proaktiven pristop). Cilj javne predstavitve pomena varnosti je odpraviti ali vsaj zmanjšati verjetnost, da bi nastale okoliščine ali dogodki višje ali visoke stopnje varnostnega tveganja.

Veliko vlogo pri javni predstavitvi varnosti na letališču ima tudi Skupina za letališko varnost (Airport Safety Action Group – ASAG). V okviru skupine poleg Aerodroma Ljubljana s svojimi stalnimi predstavniki sodelujejo tudi Letališka kontrola zračnega prometa (LKZP), največji domači letalski prevoznik in Adria Airways Tehnika, d. d., kot največji ponudnik storitev vzdrževanja letal na letališču. Cilj delovanja skupine je skupno komuniciranje ter širok konsenz pri odločanju o pomembnih vprašanjih za varnost zračnega prometa.

Leta 2012 smo za varnost skupaj z aeroinženiringom in kontrolo zračnega prometa Slovenije aktivno sodelovali pri projektu sprememba smeri vzletno-pristajalne steze zaradi spremembe magnetne deklinacije (smeri pragov 13–31 sta se spremenili v 12–30). V sklopu projekta smo ocenili tveganja projekta (časovni roki, obveščanje, način izvedbe spremembe in potrebne spremembe relevantnih vsebin v Zborniku zrakoplovnih informacij (Aeronautical Information Publication – AIP).

V sklopu uveljavljanja sistema upravljanja varnosti (Safety Management System, v nadaljnjem besedilu SMS) smo se v družbi odločili tudi za računalniško podporo vodenja SMS. Uvedli smo jo ob koncu leta 2012 z namestitvijo programskega paketa Galiot.

V mesecu oktobru smo izvedli vajo letalska nesreča 2012, na kateri so sodelovale letališke službe, ki so predvidene v načrtu za tovrstne primere. Na vaji so sodelovali tudi prostovoljci iz Adrie Airways, ki so koordinirali sprejem nepoškodovanih potnikov in sprejem svojcev potnikov. V sodelovanju z letalskim prevoznikom Air France smo pripravili delavnico o letalski nesreči, prav tako pa je pozneje o tej temi potekalo tudi e-usposabljanje.

Ob koncu meseca novembra 2012 je bila na priporočilo naše zimske službe skupaj z Agencijo Republike Slovenije za okolje (sektor za Letalsko meteorologijo Brnik) usklajena in podpisana revizija dokumenta »Dogovor o pripravi meteoroloških opozoril za Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana«, revizija 1.2. Dodana sta bila dva dodatna vremenska pojava, ki imata lahko večji vpliv na varnost zračnega prometa na letališču – talni in visoki snežni metež.

Varstvo pred požarom

Letalski promet spada med varnejše oblike transporta. Verjetnost letalske nesreče na letališču je majhna, vendar je tveganje za nastanek takega dogodka vseskozi prisotno. Zato Zakon o letalstvu uvršča reševalno gasilsko službo med obvezne letališke službe.

Glavni cilj gasilske službe na letališču je reševati človeška življenja pri letalski nesreči ali incidentu. Temu cilju so bile podrejene dejavnosti službe tudi leta 2012. Z rednim vzdrževanjem vozil in gasilskoreševalne opreme ter stalnim usposabljanjem osebja smo izpolnjevali zakonske zahteve, ki urejajo to področje. Med pomembnejše dogodke uvrščamo udeležbo osmih gasilcev na tridnevnem usposabljanju za gašenje letalskih požarov v tujini (šolski center TCA Leipzig) ter uspešen zaključek šolanja šestih zaposlenih za gasilce v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu. Okrepili smo tudi sodelovanje z okoliškimi gasilskimi enotami, predvsem z Gasilsko reševalno službo Kranj. Namen sodelovanja je pridobivanje oziroma medsebojna izmenjava teoretičnih in praktičnih znanj gasilcev reševalcev in učinkovitejše skupno posredovanje v primeru sile na letališču.

Organizirali smo interna usposabljanja iz varstva pred požarom za zaposlene in za zaposlene drugih družb na letališču. Udeležili smo se več strokovnih posvetov o požarni varnosti. V okviru priprav zaposlenih na opravljanje izpitov za pridobitev oziroma podaljšanje licenc za delo pri požarni varnosti letal in letališča smo pripravili več vaj iz gašenja in reševanja pri letalski nesreči, s katerimi smo preverili odzivnost, pripravljenost ter usposobljenost osebja in opreme za hitro in učinkovito ukrepanje v izrednih razmerah.

Ob stalni pripravljenosti na gašenje in reševanje v primeru težav v letalskem prometu smo izvajali tudi predpisane požarnovarnostne ukrepe za zaščito objektov na letališču. Poleg rednih požarno-preventivnih obhodov objektov smo 24 ur dnevno in vse dni v letu zagotavljali dežurstvo pri napravi za avtomatsko sporočanje požara in se odzivali na požarne alarme. Leta 2012 smo v sodelovanju s pooblaščenimi pregledniki preverili in pridobili potrdila o brezhibnem delovanju sistemov aktivne požarne zaščite, kot so sistem za avtomatsko sporočanje požara, varnostna razsvetljava, naprava za odkrivanje in sporočanje prisotnosti gorljivih plinov, požarne lopute ... Redno smo skrbeli za brezhibno delovanje letališkega primarnega in sekundarnega hidrantnega omrežja in opravili servisni pregled okoli tisoč ročnih in prevoznih gasilnih aparatov. S požarno stražo smo skrbeli za preventivne ukrepe ob izvajanju požarno nevarnih del v objektih na letališču. Za izvajanje tovrstnih del obstaja postopek, po katerem se izvajalci seznajajo z zahtevami varnega dela in sodelovanja z letališko gasilsko enoto.

Zmanjševanje nevarnosti, ki jo povzročajo ptice

V mesecu januarju 2012 je bila izdelana ocena nevarnosti, ki so jo leta 2011 povzročale ptice na letališču. Ocena je opora pri opredeljevanju ravni varnostnega tveganja, ki ga povzročajo nekatere vrste ptic. Po sistemu upravljanja

varnosti se za večja varnostna tveganja zahteva ukrepanje za zmanjšanje verjetnosti, da bi prišlo do trka ptice z letalom na območju letališča.

Da bi zmanjšali tveganje, smo leta 2012 kupili elektronsko akustično opremo, ki oddaja posnetek plašilnih klicev ptic v sili. Naprava je bila vgrajena v novo vozilo, ki ga pri svojem delu upravlja služba za zmanjšanje nevarnosti pred pticami v zračnem prometu in ki deluje v sklopu tehnično-gasilске službe.

Leta 2012 je na letališču in v njegovi bližnji okolici potekala ekološka študija, katere namen je bil predvsem ugotoviti, koliko živalskih vrst in katere so na območju letališča, kakšna je njihova teritorialna porazdelitev, zakaj se posamezne živalske vrste zadržujejo na območju letališča oziroma na posameznih območjih letališča in kako se nevarne živalske vrste gibljejo glede na položaj letališča in navidezne linije, na katerih se odvija zračni promet (pristajanje in vzletanje). Ekološka študija naj bi postregla tudi z odgovori in priporočili, kako reševati problematiko prisotnosti nevarnih živalskih vrst na območju našega letališča, kar med drugim pomeni predvsem zmanjševanje prisotnosti nevarnih živalskih vrst in upravljanja habitata.

6.6 ODGOVORNOST DO ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI

Zagotavljanje visoke ravni varnosti in kakovosti izvajanja naših storitev je nujno za naše uspešno dolgoročno delovanje, saj je varnost potnikov in premikov letal ključnega pomena pri ohranjanju starih in pridobivanju novih poslovnih partnerjev.

Standardi kakovosti za izvajanje storitev in varovanja

Letališče kot infrastrukturni objekt urejajo standardi in priporočila ICAO (International Civil Aviation Organisation), ki postavljajo temelje infrastrukture, organizacije dela, poslovanja in nadzora. Annex 14 (Aerodromes) podrobno določa načrtovanje, gradnjo in vzdrževanje celotne letališke infrastrukture, Annex 9 (Facilitation) definira zmožnosti in postopke za prevoz potnikov, prtljage in tovora v zračnem prometu, Annex 16 (Environmental) predpisuje okoljske zahteve, Annex 17 (Security) pa nujne zahteve za varovanje.

Standarde za varovanje letališča določa ECAC (European Civil Aviation Conference), katerega združeno telo je JAA (Joint Aviation Authorities), ki postavlja združene zahteve (JAR) v letalstvu, za njihovo dosledno izvedbo pa skrbijo letalski prevozniki.

Standarde izvajanja zemeljske oskrbe določa združenje letalskih prevoznikov IATA (International Air Transport Association), ki vsako leto izda posodobljen AHM (Airport Handling Manual). Ta dokument je osnovno vodilo za izvajanje celotne zemeljske oskrbe letal.

Zunanji nadzor varovanja letališča in kakovosti izvajanja dejavnosti v zvezi z upoštevanjem navedenih standardov izvajajo organizacije, ki določajo standarde za letališča, zemeljsko oskrbo ter standarde za varovanje, in letalski prevozniki, ki nadzorujejo kakovost zemeljske oskrbe letal, potnikov in tovora na podlagi standardov, sprejetih v njihovi krovni organizaciji IATA, in prek Direktorata za civilno letalstvo. Izvajamo tudi redne interne strokovne nadzore.

Sistem vodenja kakovosti

Namen sistema vodenja kakovosti naše družbe je optimizacija poslovnih procesov, kakovost storitev in zadovoljstvo naših uporabnikov.

Služba za kakovost skrbi za izvajanje in vzdrževanje sistema vodenja kakovosti in nenehno izboljšuje kakovost naših storitev. Cilj naše družbe je delovati po mednarodno priznanih standardih, kot sta standard letalstva ISAGO (IATA Safety

Audit of Ground Operations) in standard ISO 9001 (International Organization for Standardization), ki vzpostavlja sistem kakovosti.

Z notranjim nadzorom kakovosti zemeljske oskrbe stremimo k nenehnemu izboljševanju poslovnih procesov. Zagotavljanje stalne kakovosti storitev zemeljske oskrbe potnikov, prtljage in tovora nadzorujejo tudi prevozniki z letnimi zunanjimi presojami. Leta 2012 je bilo petnajst zunanjih presoj in uspešno smo jih prestali. Prejeli smo nekaj priporočil, ki pa smo jih že uspešno vključili v delovne procese.

Cilj sistema vodenja kakovosti je tudi nadzor nad celotno dokumentacijo družbe, ki se uporablja kot sredstvo, s katerim je mogoče uresničiti postavljeno politiko kakovosti in cilje kakovosti. Z določanjem skrbnikov internih dokumentov zagotavljamo identifikacijo dokumentov, preprečujemo nenamerno uporabo zastarelih dokumentov in omogočamo, da so ustrezne izdaje primernih dokumentov na voljo na dogovorjenih mestih uporabe.

Upravljanje poslovnih procesov

Leta 2012 smo začeli sistematično obvladovati poslovne procese. Identificirali in popisali smo jih več kot 70. Določili smo jim lastnike oziroma skrbnike ter odgovorne osebe za izvedbo posameznih dejavnosti v procesih. Določeni in prepoznani so bili tudi že nekateri stiki med različnimi procesi. Vsem poslovnim procesom smo dodali tudi referenčno dokumentacijo, ki je podlaga za izvedbo.

V nadaljevanju upravljanja poslovnih procesov bomo določili matrike odgovornosti v procesih, kazalnike učinkovitosti in uspešnosti ter metode za nadzorovanje in merjenje učinkovitosti. To nam bo omogočalo spremljati delovanje, ugotavljati stabilnost delovanja procesov in analizirati možnost za izboljševanje procesov. S pravilnim upravljanjem poslovnih procesov bomo povečevali učinkovitost poslovanja družbe.

Poslovni procesi Aerodroma Ljubljana so razdeljeni na 3 področja:

- **processe vodenja** (vodenje družbe, vodenje sektorja, vodenje službe, vodenje izmene in vodenje projekta),
- **glavne procese** (proces upravljanja letališča, procesi zemeljske oskrbe ter procesi trženja in prodaje),
- **podporne procese** (nabava, kadri, izobraževanje, razvoj, finance in računovodstvo, informatika, kakovost, interna revizija, komuniciranje z javnostjo in pravna podpora).

Neprekinjenost poslovanja

Neprekinjeno poslovanje je strateška in taktična sposobnost planiranja in odzivanja na incidente in prekinitev poslovanja, njegov namen je nadaljevati poslovni procesi na vnaprej določeni sprejemljivi ravni. Gre za celovit proces, ki poskuša vnaprej prepoznati posledice številnih različnih neželenih prekinitev oziroma tveganj, ki vplivajo na delovanje družbe, namen procesa je zmanjšati posledice, če se prekine delovanje dela družbe ali celotne družbe.

Leta 2012 smo pripravili Načrt neprekinjenega poslovanja družbe Aerodrom Ljubljana, d. d. To je dokumentirana zbirka postopkov in informacij, izdelana, sestavljena in vedno dostopna ob nepričakovanih dogodkih, da lahko družba opravlja ključne storitve.

Pri definiranju obsega neprekinjenega poslovanja so bile upoštevane zahteve za neprekinjeno poslovanje, cilji in obveznosti družbe, sprejemljive stopnje tveganja, zakonske in pogodbene obveznosti ter interesi ključnih skupin (uporabnikov) in deležnikov.

Če se pojavi večje tveganje, se lahko obratovanje letališke infrastrukture začasno prekine. Vsak letalski prevoznik ima svoj program alternativnih letališč. Glede na Sklep o opredelitvi sistema javnih letališč ter glede na dosedanje prakso v podobnih situacijah naša družba lahko ponudi svoje osebe in opremo za zemeljsko oskrbo enemu od bližnjih letališč, ki

bi lahko prevzelo promet do ponovnega odprtja letališča. S stalnimi preventivni ukrepi zagotavljamo obvladovanje tveganj, ki predstavljajo grožnjo za prekinitev poslovanja.

Načrt neprekinjenega poslovanja predstavlja ukrepe za odzive v stiski, za zaposlene ali posamezno poslovno kritične funkcije ter opisuje alternativne postopke za vrnitev poslovanja v normalne razmere. V prilogi načrta so navedene sheme obveščanja, če bi prišlo do prekinitve poslovanja ali določenega tveganja, in so prek intraneta družbe dostopne vsem zaposlenim družbe, v operativnih službah pa so dostopne tudi v tiskani izdaji.

RAČUNOVODSKO POROČILO

1 IZJAVA UPRAVE

Izjava uprave je v uvodnem delu Poslovnega poročila na strani št. 4.

2 POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

lastnikom družbe Aerodrom Ljubljana, d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze družbe Aerodrom Ljubljana d.d. (v nadaljevanju 'Družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2012, izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku «UK private company limited by guarantee»), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja Družbe na dan 31. decembra 2012 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki jih je sprejela EU.

Poudarjanje zadeve

Kot je razkrito v pojasnilu 5.1.2., ki se nanaša na zemljišča, ki so v lasti Republike Slovenije in na katerih Družba opravlja osnovno letališko dejavnost ima Družba na delu teh zemljišč ustanovljeno stavbno pravico, vendar pa z Republiko Slovenijo nima urejenega pogodbenega razmerja o stavbni pravici ali zakupu zemljišč. Zaradi omenjenih dejstev Družba v računovodskih izkazih ne izkazuje osnovnih sredstev ali neopredmetenih sredstev, ki bi izhajala iz ustreznega pogodbenega razmerja. Družba v računovodskih izkazih tudi ne izkazuje nobenih obveznosti, ki bi lahko izhajale iz urejenega pogodbenega razmerja.

Naše mnenje v zvezi s poudarjeno zadevo ni prilagojeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

V skladu s prvim odstavkom 57. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) smo pregledali poslovno poročilo družbe. Po našem mnenju je poslovno poročilo usklajeno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Luka Kumer
Pooblaščen revizor

Ljubljana, 14. marec 2013

Yuri Sidorovich
Predsednik uprave

3 RAČUNOVODSKI IZKAZI

3.1 BILANCA STANJA

		v evrih	
	Pojasnila	31. 12. 2012	31. 12. 2011
SREDSTVA		130.283.697	128.797.383
Dolgoročna sredstva		91.746.477	97.567.737
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	5.1.1	2.151.953	2.191.572
Nepremičnine, naprave in oprema	5.1.2	75.730.332	79.616.974
Naložbe v pridružene družbe	5.1.3	3.147.369	3.147.369
Dolgoročne finančne naložbe	5.1.4	10.106.448	12.062.839
Dolgoročne poslovne terjatve		59.873	0
Odložene terjatve za davek	5.1.5	550.502	548.983
Kratkoročna sredstva - skupaj		38.537.220	31.229.646
Kratkoročna sredstva brez aktivnih časovnih razmejitev		38.382.143	31.198.647
Zaloge		284.290	290.417
Kratkoročne finančne naložbe	5.1.6	32.642.852	25.798.994
Kratkoročne poslovne terjatve	5.1.7	5.229.711	4.946.101
Denarna sredstva		225.290	163.135
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve		155.077	30.999
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		130.283.697	128.797.383
Kapital	5.1.8	124.433.076	122.726.262
Vpoklicani kapital		15.842.626	15.842.626
Kapitalske rezerve		24.287.659	24.287.659
Rezerve iz dobička		78.729.212	76.132.687
Presežek iz prevrednotenja		2.974.850	3.834.670
Zadržani čisti dobiček		2.598.729	2.628.620
Dolgoročne obveznosti - skupaj		2.137.913	2.326.419
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	5.1.9	1.429.850	1.627.270
Rezervacije za jubilejne nagrade, odpravnine in prihodnje stroške		1.120.317	1.204.526
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		309.533	422.744
Dolgoročne obveznosti		708.063	699.149
Dolgoročne poslovne obveznosti	5.1.10	708.063	699.149
Kratkoročne obveznosti - skupaj		3.712.708	3.744.702
Kratkoročne obveznosti		3.606.403	3.580.043
Kratkoročne poslovne obveznosti	5.1.11	3.606.403	3.580.043
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve		106.305	164.659

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA IN DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

v evrih

	Pojasnila	2012	2011
Poslovni prihodki		30.846.060	34.000.550
Prihodki od prodaje	5.2.1	30.675.759	33.229.615
Drugi poslovni prihodki	5.2.2	170.301	770.935
Poslovni odhodki		-25.620.917	-26.413.111
Stroški materiala in storitev		-7.809.193	-7.320.746
Stroški materiala	5.2.3	-1.748.627	-1.564.700
Stroški storitev	5.2.4	-6.060.566	-5.756.046
Stroški dela	5.2.5	-11.533.862	-11.560.563
Amortizacija	5.2.6	-5.310.229	-6.707.714
Drugi poslovni odhodki	5.2.7	-967.633	-824.088
Dobiček iz poslovanja		5.225.143	7.587.439
Neto finančni prihodki/odhodki		1.393.142	-1.103.253
Finančni prihodki	5.2.8	1.501.420	1.368.681
Finančni odhodki	5.2.8	-108.278	-2.471.934
Dobiček pred obdavčitvijo		6.618.285	6.484.186
Davek iz dobička	5.2.9	-992.238	-1.611.985
Odloženi davki	5.2.9	-432.998	385.039
Čisti dobiček obračunskega obdobja		5.193.049	5.257.240
Drugi vseobsegajoči donos v obdobju	5.2.10	-859.820	-1.982.147
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja		4.333.229	3.275.093
Osnovni čisti dobiček na delnico	5.1.8	2,17	2,20
Popravljeni čisti dobiček na delnico	5.1.8	1,37	1,38

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.3 IZKAZ DENARNIH TOKOV

v evrih

	2012	2011
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Čisti dobiček	5.626.047	4.872.201
Prilagoditve za	4.239.116	8.343.987
Davek od dobička, pripoznan v izkazu poslovnega izida	992.238	0
Amortizacijo opredmetenih ter neopredmetenih osnovnih sredstev	5.310.229	6.707.714
Dobiček / izguba pri odtujitvi opredmetenih ter neopredmetenih osnovnih sredstev	255.399	-5.192
Oblikovanje popravka vrednosti terjatev	453.224	202.392
Oblikovanje in odprava rezervacij	52.354	323.706
Prihodki iz naložbenja	-1.403.510	-1.311.781
Odhodki iz naložbenja	60.185	2.427.148
Plačani davek od dobička	-1.481.003	0
Denarni tok iz poslovanja pred gibljivim kapitalom	9.865.163	13.216.188
Spremembe čistih obratnih sredstev poslovnih postavk bilance stanja	-135.459	-2.044.354
Začetne manj končne poslovne terjatve	255.346	-2.465.787
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	-124.078	100.825
Začetne manj končne zaloge	6.127	-53.097
Končni manj začetni poslovni dolgovi	35.274	417.964
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve	-308.128	-44.259
Prebitek prejemkov pri poslovanju	9.729.704	11.171.834
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Prejemki pri naložbenju	62.666.065	41.327.763
Prejemki od obresti in deležev v dobičku, od naložbenja	1.193.401	1.206.237
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	216	0
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	6.666	12.291
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	2.597.840	1.781.155
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	58.867.942	38.328.080
Izdatki pri naložbenju	-69.707.198	-50.758.860
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-133.358	-1.525.197
Izdatki za pridobitev opremljenih osnovnih sredstev	-2.076.179	-895.172
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	-1.704.306	-6
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	-65.793.355	-48.338.485
Prebitek izdatkov pri naložbenju	-7.041.133	-9.431.097
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Prejemki pri financiranju	0	0
Izdatki pri financiranju	-2.626.416	-1.829.145
Izdatki za izplačila dividend	-2.626.416	-1.829.145
Prebitek izdatkov pri financiranju	-2.626.416	-1.829.145
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	225.290	163.135
Denarni izid v obdobju	62.155	-88.408
Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	163.135	251.543

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.4 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

vevrih

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti dobiček	Cisti dobiček poslovnega leta	Skupaj kapital
1. 1. 2011	15.842.626	24.287.659	4.013.029	12.039.085	57.143.368	5.816.817	2.137.730	0	121.280.314
Vnos vseobsegajočega donosa v obdobju	0	0	0	0	0	-1.982.147	0	5.257.240	3.275.093
Razporeditev čistega dobička po sklepu uprave	0	0	0	0	2.628.620	0	0	-2.628.620	0
Razporeditev bilančnega dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	308.585	0	-308.585	0	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	-1.829.145	0	-1.829.145
31. 12. 2011	15.842.626	24.287.659	4.013.029	12.039.085	60.080.573	3.834.670	0	2.628.620	122.726.262
Prenos čistega dobička preteklega leta	0	0	0	0	0	0	2.628.620	-2.628.620	0
Vnos vseobsegajočega donosa v obdobju	0	0	0	0	0	-859.820	0	5.193.049	4.333.229
Razporeditev čistega dobička po sklepu uprave	0	0	0	0	2.596.525	0	0	-2.596.525	0
Razporeditev bilančnega dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	-2.626.415	0	-2.626.415
31. 12. 2012	15.842.626	24.287.659	4.013.029	12.039.085	62.677.098	2.974.850	2.205	2.596.524	124.433.076

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4 POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE

4.1 POROČAJOČA DRUŽBA

Aerodrom Ljubljana, d. d., (v nadaljnjem besedilu: družba) je registrirana pravna oseba s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Zgornji Brnik 130a, 4210 Brnik – aerodrom.

Na 9. seji skupščine delničarjev 30. junija 2005 je bil sprejet sklep, da bo družba od 1. januarja 2006 naprej sestavljala računovodske izkaze in poročila iz prvega odstavka 60. člena ZGD-1 v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljnjem besedilu: MSRP).

Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila dne 14. marca 2013.

4.2 PODLAGA ZA SESTAVITEV IZKAZOV

Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi za leti 2012 in 2011 so sestavljeni v skladu z MSRP, kot jih je sprejela Evropska unija. Uporabljene so računovodske in poročevalske zahteve MSRP, zahteve Zakona o gospodarskih družbah in notranja pravila družbe.

Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirnih vrednosti, finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, so vrednotena po poštteni vrednosti.

Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v nadaljevanju pri posameznih kategorijah.

Funkcijska in predstavitvena valuta

Računovodski izkazi in računovodske informacije so sestavljeni v evrih, ki so funkcijska valuta družbe.

Uporaba ocen in presoj

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je treba stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi, in za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo pri procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani pri posameznih razkritjih politik, pojasnili v nadaljevanju in v naslednjih točkah:

- Računovodsko poročilo: točka 4.3 v delu, kjer so opisane rezervacije, in točka 5.1.9 (rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve).
- Poslovno poročilo: točka 5.3 – Finančna tveganja (kvantitativni podatki so podani v točki 5.4 Računovodskega poročila).

4.3 POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

Uporabljene računovodske usmeritve, narava in stopnja pomembnosti so opredeljene v internih aktih družbe. Pri vseh pomembnih prikazanih zneskih v računovodskih izkazih smo razkrili tudi primerjalne informacije iz preteklega obdobja, navedene so tudi v številčne in opisne informacije.

Računovodske usmeritve, navedene v nadaljevanju, so bile dosledno uporabljene v vseh obdobjih, ki so prikazana v priloženih računovodskih izkazih.

Naložbi v pridruženi družbi

- Aerodrom Portorož, d. o. o.

V družbi Aerodrom Portorož, d. o. o., je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., 30,46-odstotni lastnik. Med družbama ni pomembnih poslov, prav tako ne prihaja do izmenjavanja vodilnega osebja in zagotavljanja strokovnih informacij ali znanj. Vpliv družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Aerodrom Portorož, d. o. o., je definiran z določili družbene pogodbe in je sorazmeren lastniškemu deležu, ki ga ima družba Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Aerodrom Portorož, d. o. o. Glede na navedeno družba Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Aerodrom Portorož, d. o. o., nima prevladujočega niti pomembnega vpliva, zato je naložba vrednotena po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne slabitve.

- Adria Airways Tehnika, d. d.

Med naložbami v pridružene družbe je izkazana tudi naložba v 4.570.881 prednostnih in 2.423.273 navadnih delnic družbe Adria Airways Tehnika, d. d., kar predstavlja 47,67-odstotni delež v lastništvu te družbe. Naložba je vrednotena po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne slabitve.

V povezavi s to naložbo je ustanovljena opcija v korist družbe Adria Airways, d. d., veljavna do 28. 1. 2014, po kateri lahko ta od družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., odkupi vse ali le del delnic družbe Adria Airways Tehnika, d. d., po ceni, določeni v višini pripadajoče vrednosti osnovnega kapitala družbe Adria Airways Tehnika, d. d., na dan sklenitve kupoprodajne pogodbe, povečani za 8-odstotni letni donos do dneva uresničitve nakupne opcije, zmanjšan za izplačane dividende v istem obdobju.

Vpliv družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Adria Airways Tehnika, d. d., je definiran z določili statuta, s tem da ima Aerodrom Ljubljana, d. d., predstavnika v upravnem odboru Adria Airways Tehnike, d. d.

Tuja valuta

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo po referenčnem tečaju Evropske centralne banke (ECB) na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v evre po veljavnem referenčnem tečaju ECB. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Nedenarne postavke in obveznosti, ki so izmerjene po izvirni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo po menjalnem tečaju na dan posla.

Finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti vključujejo naložbe v kapital (delnice in deleže), dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustrezni, prejeta in dana posojila ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške posla, ki neposredno izhajajo iz nakupa ali izdaje finančnega sredstva ali obveznosti. Po začetnem pripoznanju se neizpeljani finančni instrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Pripoznanje finančnih sredstev se odpravi, ko pogodbene pravice družbe do denarnih tokov potečejo ali če družba finančno sredstvo, vključno z obvladovanjem, ali vsa tveganja in koristi sredstva prenese na drugo stranko. Nakupi in prodaje, opravljene redno oziroma običajno, se obračunavajo na dan plačila, to je datum, ko družba sredstvo prejme ali odtuji.

Pripoznanje finančnih obveznosti se odpravi, ko pogodbene obveznosti družbe potečejo, prenehajo ali se prekinejo.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled.

Obračunavanje finančnih prihodkov in odhodkov je opisano v alineji Finančni prihodki in finančni odhodki.

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo

Naložbe družbe v kapital (delnice in deleži) ter dolžniški vrednostni papirji so razvrščeni kot finančna sredstva, ki so na razpolago za prodajo. Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene:

- po pošteni vrednosti,
- po nabavni vrednosti, če zanesljive poštene vrednosti naložbe ni mogoče izmeriti.

Spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po prvi alineji so pripoznane neposredno v kapitalu. Ko se pripoznanje odpravi (prodaja oziroma unovčenje), se s tem povezani dobiček ali izguba prenese v izkaz poslovnega izida (med finančne prihodke oziroma odhodke). Izgube zaradi oslabitve (glej točko Oslabitev sredstev) ter pozitivne in negativne tečajne razlike pri denarnih sredstvih, ki so na razpolago za prodajo (glej točko Tuja valuta), so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Dana in prejeta posojila

Dana in prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju izkazujejo po pošteni vrednosti, zmanjšani za pripadajoče stroške posla. Po začetnem pripoznanju se posojila izkazujejo po odplačni vrednosti, pri čemer se morebitne razlike med izvirno in odplačno vrednostjo izkazujejo v izkazu poslovnega izida v obdobju odplačevanja posojila, uporabi se metoda efektivne obrestne mere.

Drugo

Drugi neizpeljani finančni instrumenti so merjeni po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

Izpeljani finančni instrumenti

Družba ne uporablja izpeljanih finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji. Prav tako ne hrani ali izdaja izpeljanih finančnih instrumentov za namene trgovanja.

Nepremičnine, naprave in opremaPripoznanje in merjenje

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obravnavajo kot sestavni deli.

V skladu z MRS 40 je bila izvedena presoja, ali katera od nepremičnin družbe morda spada med naložbene nepremičnine. Ugotovljeno je bilo, da nobena od nepremičnin ne izpolnjuje pogojev za umestitev med naložbene nepremičnine.

Poznejši stroški

Pozneje nastali stroški v zvezi z nepremičninami, napravami in opremo se izkazujejo kot stroški vzdrževanja ali povečanje nabavne vrednosti sredstva, če njihova vrednost povečuje prihodnje ekonomske koristi. Kot povečanje nabavne vrednosti nepremičnin, naprav in opreme se prizna tudi zamenjava posameznih delov, če so pri tem izpolnjena sodila za pripoznavanje. Za knjigovodsko vrednost pomembnejših delov, ki so zamenjani, se pripoznanje odpravi.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsake posamezne nepremičnine, naprave in opreme. Zemljišča se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti sredstev so naslednje:	
Gradbeni objekti (s sestavnimi deli)	16,67-40 let
Računalniška oprema	2-10 let
Motorna vozila	4-12 let
Druge naprave in oprema	5-20 let

Amortizirljivi znesek sredstva se določi, ko se odšteje preostala vrednost. Ocenjujemo, da preostala vrednost nepremičnin, naprav in opreme po končani dobi koristnosti ne predstavlja bistvenega deleža sredstva, zato je ne pripoznamo. Pregleda se ob koncu vsakega poslovnega leta, in če so pričakovanja drugačna od prejšnjih ocen, se sprememba obravnava kot sprememba računovodskih ocen.

Neopredmetena sredstvaPripoznanje in merjenje

Neopredmetena sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

Poznejši stroški

Poznejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le, kadar povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev (razen če so te dobe nedoločene; v tem primeru je treba izvesti test slabitve najmanj na dan bilance stanja). Amortizacija neopredmetenih sredstev z določenimi dobami koristnosti se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za licence in programsko opremo so od tri do deset let. Ocenjena doba koristnosti za stavbne pravice pa je enaka obdobju, za katero so nam bile stavbne pravice podeljene.

Zaloge

Med zalogami izkazujemo zaloge materiala za vzdrževanje in zaloge materiala, ki se uporablja pri opravljanju storitev.

Ob začetnem pripoznanju se zaloge ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki jo sestavljajo nakupna cena, povečana za uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve, in neposredni stroški nabave, zmanjšani za dobljene popuste. Za vrednotenje porabe zalog se uporablja metoda tehtanih povprečnih cen.

Oslabitev sredstev

Če je zmanjšanje pošteno vrednosti finančnega sredstva, ki je na razpolago za prodajo, pripoznano neposredno v kapitalu, in obstajajo nepristranski dokazi, da je sredstvo oslajeno, je treba nabrano izgubo, pripoznano neposredno v kapitalu, odstraniti iz kapitala in jo pripoznati v poslovnem izidu. Znesek nabrane izgube, ki se odstrani iz kapitala in se pripozna v poslovnem izidu, je razlika med nabavno vrednostjo in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo zaradi oslajitve takega finančnega sredstva, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu.

Družba na datum poročanja preveri knjigovodske vrednosti sredstev in oceni, ali obstaja kakšno znamenje oslajitve sredstev. Če taki znaki obstajajo, je treba oceniti nadomestljivo vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna, kadar njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Če družba posluje z dobičkom, v okviru poslovnih načrtov in če ne obstajajo kakšni drugi znaki slabitev, ni razlogov za oslajitev.

Terjatve se zaradi oslajitve prevrednotijo, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo pošteno vrednost, to je udenarljivo vrednost. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo za dvomljive, če se je zaradi njih začel sodni postopek, pa za sporne. Pri oblikovanju popravkov vrednosti terjatev presojamo izterljivost vsake posamezne terjatve. Za znesek oblikovanih popravkov vrednosti pripoznamo poslovne odhodke.

Zaloge se oslajijo, če izkazana knjigovodska vrednost presega njihovo tržno vrednost. S tržno vrednostjo je mišljena nadomestljiva vrednost, razen če je ta večja od čiste iztržljive vrednosti (v takem primeru se šteje za tržno vrednost čista iztržljiva vrednost). Za zmanjšanje vrednosti zalog zaradi oslajitve pripoznamo poslovne odhodke.

Izračun nadomestljive vrednosti

Nadomestljiva vrednost finančnih naložb v posesti do zapadlosti in terjatev, izkazanih po odplačni vrednosti, se izračuna kot sedanja vrednost pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih z uporabo izvirne veljavne obrestne mere (to je veljavne obrestne mere, izračunane pri začetnem pripoznanju teh sredstev). Kratkoročne terjatve se ne diskontirajo.

Nadomestljiva vrednost drugih sredstev je njihova poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, oziroma vrednost pri uporabi, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi

diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Pri sredstvih, ki v glavnem ne ustvarjajo neodvisnih finančnih pritokov, se določi nadomestljiva vrednost za denar ustvarjajočo enoto, ki ji sredstvo pripada.

Odprava izgube zaradi oslabitve

Pri finančnih naložbah v posesti do zapadlosti ali terjatvah, izkazanih po odplačni vrednosti, se izguba zaradi oslabitve sredstev odpravi, če je naknadno povečanje nadomestljive vrednosti sredstva mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve.

Izgube zaradi oslabitve finančne naložbe v kapitalski instrument, razvrščen kot na razpolago za prodajo, se ne odpravijo prek poslovnega izida. Če se poštena vrednost dolgovnega instrumenta, razvrščenega kot na razpolago za prodajo, poveča in je mogoče povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju izgube zaradi oslabitve v poslovnem izidu, je treba izgubo zaradi oslabitve odpraviti in znesek odprave pripoznati v poslovnem izidu.

Izgube zaradi oslabitve, pripoznane pri drugih sredstvih, je treba odpraviti, če so se spremenile ocene, uporabljene za ugotovitev nadomestljivih vrednosti sredstev.

Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

Kapital

Celoten kapital podjetja je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če podjetje preneha delovati. Sestavljajo ga osnovni kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, zadržani čisti dobiček, ki je sestavljen iz prenesenega čistega dobička prejšnjih let in iz čistega dobička ali izgube tekočega leta, in presežek iz prevrednotenja. Osnovni kapital družbe je razdeljen na navadne (imenske prosto prenosljive) kosovne delnice in prednostne participativne kosovne delnice.

Dividende

Dividende se pripoznajo kot obveznost v obdobju, ko je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Rezervacije

Družba v bilanci stanja izkaže rezervacije, če ima zaradi preteklega dogodka sedanjo pravno ali posredno obveznost in če obstaja verjetnost, da bo za poravnavo te obveznosti potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Kjer je učinek časovne vrednosti denarja bistven, se znesek rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po diskontni stopnji pred obdavčitvijo, ki odraža sedanje cene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, značilna za obveznost.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Drugih pokojninskih obveznosti družba nima.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami se izkazujejo odloženi prihodki, ki bodo v obdobju, daljšem od leta dni, pokrili predvidene prihodke.

Med dolgoročno odložene prihodke se uvrščajo tudi dotacije države, prejete za pridobitev osnovnih sredstev. Namenjene so pokrivanju stroškov amortizacije teh sredstev in se porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke.

Kratkoročne časovne razmejitve

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami družba izkazuje kratkoročno nezaračunane prihodke in kratkoročno odložene stroške.

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami družba izkazuje kratkoročno odložene prihodke in obveznost do zaposlenih iz naslova neizkoriščenega dopusta. Višina te obveznosti je ugotovljena na podlagi izračuna za vsakega posameznega zaposlenega.

Prihodki

Izkaz poslovnega izida je izkazan po različici I, kjer se dobiček ugotavlja stopenjsko.

Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo, ko so storitve opravljene. Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki se ne pripoznajo, če se pojavi negotovost glede poplačljivosti.

Državne podpore

Državne podpore se na začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki (dolgoročne pasivne časovne razmejitve), ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo podjetje podpore prejelo in da bo izpolnilo pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznava strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, ko nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih te nadomestile. Državne podpore, povezane s sredstvi, se v izkazu poslovnega izida pripoznava strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti zadevnega sredstva.

Odhodki

Stroški se pripoznajo kot odhodki v obdobju, ko nastanejo. Razvrščamo jih skladno z njihovo naravo. Izkazujemo in razkrivamo jih po naravnih vrstah.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti, prihodke od dividend, kapitalski dobiček od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev ter pozitivne tečajne razlike, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Prihodki iz obresti od finančnih naložb se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od zamudnih obresti se pripoznajo ob njihovem plačilu. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida

pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo negativne tečajne razlike, kapitalske izgube od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev ter odhodke iz naslova provizije bankam za upravljanje finančnih sredstev. Stroški obresti se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti.

Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu, in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih na datum bilance stanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostjo ter njihovo davčno vrednostjo. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povrnitve oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih na datum bilance stanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna samo v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Družba mora pobotati odložene terjatve in odložene obveznosti za davek, če ima zakonsko izterljivo pravico pobotati odmerjene terjatve in obveznosti za davek ter se odloženi davki nanašajo na davek iz dobička, ki se nanaša na isto davčno oblast.

Čisti dobiček na delnico (EPS)

Osnovni čisti dobiček na delnico je razmerje med čistim poslovnim izidom, ki pripada navadnim delničarjem (števec) in tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se navadnih kosovnih delnic (imenovalec).

Čisti dobiček, ki pripada navadnim delničarjem, je izračunan tako, da čisti dobiček obračunskega obdobja zmanjšamo za znesek dividend (fiksni in variabilni del), namenjenih za izplačilo lastnikom prednostnih participativnih kosovnih delnic.

Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico izhajamo iz osnovnega čistega dobička na delnico, pri čemer se dobiček, ki se nanaša na navadne delnice in tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih kosovnih delnic, prilagodi za učinke vseh popravljanih možnostnih (potencialnih) navadnih kosovnih delnic. Navedeno pomeni, da se čisti dobiček navadnih delničarjev v števcu poveča za izplačilo dividend lastnikom možnostnih navadnih kosovnih delnic, imenovalec pa za tehtano povprečno število možnostnih navadnih kosovnih delnic.

Možnostna (potencialna) navadna delnica je finančni instrument ali druga pogodba, ki lahko daje imetniku pravico do navadnih kosovnih delnic. Možnostne navadne delnice se obravnavajo kot popravljalne takrat, ko bi njihova zamenjava za navadne kosovne delnice zmanjšala čisti dobiček na delnico.

Poročanje po dejavnostih

Družba spremlja prihodke in odhodke po dejavnostih. V okviru posamezne dejavnosti so evidentirani neposredni poslovni prihodki in odhodki ter tudi posredni poslovni odhodki. Med posameznimi dejavnostmi ne prihaja do bistvenih razlik z vidika tveganj, ki so podrobno opisana v 5. točki Poslovnega poročila.

Družba poroča po naslednjih dejavnostih: letališke dejavnosti, zemeljska oskrba in komercialne dejavnosti.

Stroški in prihodki posamezne dejavnosti vsebujejo postavke, ki jih je mogoče pripisati neposredno dejavnosti, in tudi tiste, ki jih je mogoče utemeljeno razporediti na določeno dejavnost.

Prihodki in stroški postavke drugo zajemajo prihodke in stroške tistih dejavnosti, ki imajo v strukturi celotnih prihodkov manj kot 10-odstotni delež.

V družbi vodstvenim delavcem, ki sprejemajo poslovne odločitve, ne poročamo o sredstvih in tudi ne o obveznostih po dejavnostih. Za sredstva in obveznosti po dejavnostih tudi niso na voljo ločeni finančni podatki. Za potrebe razkritij razporejamo sredstva in obveznosti na dejavnosti v sorazmerju z ustvarjenimi poslovnimi prihodki.

Standardi in pojasnila, ki veljajo v trenutnem obdobju

V trenutnem obdobju veljajo naslednje spremembe veljavnih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde in sprejela EU:

- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** – Prenosi finančnih sredstev, ki jih je EU sprejela 22. 11. 2011 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 7. 2011 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb veljavnih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah družbe.

Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela Evropska unija, ki še ne veljajo

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili naslednji standardi, popravki in pojasnila, ki jih je sprejela EU, izdani, vendar še niso začeli veljati:

- **MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«**, ki ga je EU sprejela 11. 12. 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014 ali pozneje),
- **MSRP 11 »Skupne ureditve«**, ki ga je EU sprejela 11. 12. 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014 ali pozneje),
- **MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«**, ki ga je EU sprejela 11. 12. 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014 ali pozneje),
- **MSRP 13 »Merjenje pošteno vrednosti«**, ki ga je EU sprejela 11. 12. 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013 ali pozneje),
- **MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«**, ki ga je EU sprejela 11. 12. 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014 ali pozneje),
- **MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja«**, ki ga je EU sprejela 11. 12. 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP«** – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki jih je EU sprejela 11. 12. 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013 ali pozneje),

- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki jih je EU sprejela 13. 12. 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov«** – Predstavljanje postavk drugih obsežnih dohodkov, ki jih je EU sprejela 5. 6. 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 7. 2012 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 12 »Davek iz dobička«** – Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev, ki jih je EU sprejela 11. 12. 2012 (veljajo za letna obdobja z začetkom 1. 1. 2013 ali pozneje).
- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev«** – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov, ki jih je EU sprejela 5. 6. 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavitev«** – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki jih je EU sprejela 13. 12. 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014 ali pozneje),
- **OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«**, ki ga je EU sprejela 11. 12. 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013 ali pozneje).

Družba predvideva, da sprejetje teh standardov, popravkov in pojasnil ne bo bistveno vplivalo na računovodske izkaze v obdobju začetne uporabe.

Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS, vendar jih Evropska unija še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS), razen naslednjih standardov, sprememb veljavnih standardov in pojasnil, ki na dan 11. 4. 2013 niso bili potrjeni za uporabo:

- **MSRP 9 »Finančni instrumenti«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2015 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP«** – **Vladna posojila** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 9 »Finančni instrumenti«** in **MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** – Obvezni datum uveljavitve in razkritja prehodov,
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve«** in **MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«** – Napotki za prehod (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«** in **MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi«** – Naložbena podjetja (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (2012)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP, objavljenega 17. 5. 2012 (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), predvsem zaradi odpravljanja neskladnosti in razlage besedila (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013 ali pozneje).

Družba predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb veljavnih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe. Hkrati obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno ni regulirano.

Podjetje ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti v skladu z zahtevami **MRS 39: »Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje«** ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

Dodatne podrobnosti o posameznih standardih, popravkih, spremembah in pojasnilih, ki se jih lahko uporabi, kot je potrebno:

- **MSRP 9 »Finančni instrumenti«**, ki ga je OMRS objavil 12. 11. 2009. 28. 10. 2010 je OMRS ponovno izdal MSRP 9, v katerega je vključil nove zahteve glede obračunavanja finančnih obveznosti in iz MRS 39 prenesel zahteve za odpravo pripoznanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti. Standard uporablja enoten pristop v ugotavljanju, ali je finančno sredstvo merjeno po odplačni ali poštenu vrednosti in s tem nadomešča več različnih pravil iz MRS 39. Pristop MSRP 9 temelji na načinu, s katerim podjetje upravlja finančne instrumente (njegov poslovni model) in značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnih sredstev. Novi standard zahteva tudi, da se uporablja enotna metoda za oslabitve in s tem nadomešča številne različne metode za oslabitev v MRS 39. Nove zahteve glede obračunavanja finančnih obveznosti odpravljajo težavo nestalnosti v poslovnem izidu, ki so posledica odločitve izdajatelja, da svoje dolgove meri po poštenu vrednosti. OMRS se je odločil, da bo ohranil veljavno merjenje odplačne vrednosti za večino obveznosti, spremembe pa je omejil na tiste, ki so potrebne za odpravljanje problema lastnega kredita. V skladu z novimi zahtevami bo podjetje, ki se odloči, da bo obveznosti merilo po poštenu vrednosti, del spremembe v poštenu vrednosti, ki je posledica sprememb v lastnem kreditnem tveganju podjetja, predstavilo med drugim vseobsegajočim donosom v izkazu poslovnega izida, ne v poslovnem izidu.
- **MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«**, ki ga je OMRS objavil 12. 5. 2011. MSRP 10 nadomešča napotke v zvezi s konsolidacijo v MRS 27 »Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi« in v SOP 12 »Konsolidiranje – Podjetja za posebne namene, z vpeljavo enotnega modela konsolidacije za vsa podjetja, ki temelji na obvladovanju, ne glede na naravo podjetja, v katerega se vlaga (tj., ali je podjetje nadzorovano z glasovalnimi pravicami naložbenikov ali z drugimi pogodbenimi sporazumi, kot je pogosto v podjetjih za posebne namene). Po MSRP 10 obvladovanje temelji na tem, ali ima naložbenik 1) oblast nad podjetjem, v katerega vlaga; 2) izpostavljenost ali pravice do variabilnih donosov iz svojega sodelovanja s podjetjem, v katerega vlaga; ter 3) možnost, da uporabi svojo oblast nad podjetjem, v katerega vlaga, za vplivanje na znesek donosov.
- **MSRP 11 »Skupne ureditve«**, ki ga je OMRS objavil 12. 5. 2011. MSRP 11 uvaja nove računovodske zahteve za skupne ureditve, ki nadomeščajo MRS 31 »Deleži v skupnih vlaganjih«. Opcija uporabe metode sorazmerne konsolidacije pri obračunavanju skupaj obvladovanih podjetij je odstranjena. Poleg tega MSRP 11 za zdaj odpravlja skupaj obvladovana sredstva na samo razlikovanje med skupnim poslovanjem in skupnimi vlaganji. Skupno poslovanje je skupna ureditev, pri kateri imajo stranke s skupnim obvladovanjem pravice do sredstev in so zavezane k obveznostim. Skupno vlaganje je skupna ureditev, pri kateri imajo stranke s skupnim obvladovanjem pravice do čistih sredstev.
- **MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«**, ki ga je OMRS objavil 12. 5. 2011. MSRP 12 bo zahteval izboljšana razkritja o konsolidiranih in nekonsolidiranih podjetjih, ki jih podjetje obvladuje. Cilj MSRP 12 je zahtevati informacije, da bodo uporabniki računovodskih izkazov lahko ocenili osnovo obvladovanja kakršne koli omejitve konsolidiranih sredstev in obveznosti, izpostavljenosti tveganjem iz naslova obvladovanja nekonsolidiranih strukturiranih podjetij ter vpletenosti neobvladujočih lastnikov kapitala v dejavnosti konsolidiranih podjetij.
- **MSRP 13 »Merjenje poštene vrednosti«**, ki ga je OMRS objavil 12. 5. 2011. MSRP 13 določa pošteno vrednost, daje napotke, kako opredeliti pošteno vrednost, in zahteva razkritja o merjenjih poštene vrednosti. Kljub temu MSRP 13 ne spreminja zahtev glede tega, katere postavke naj bi bile izmerjene ali razkrite po poštenu vrednosti.
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja« – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP**, ki jih je

OMRS objavil 20. 12. 2010. Prva sprememba nadomešča sklicevanja na dogovorjeni datum »1. 1. 2004« z »datumom prehoda na MSRP« in tako odpravlja potrebo, da bi podjetja, ki prvič uporabljajo MSRP, spremenila posle odprave pripoznanj, do katerih je prišlo pred datumom prehoda na MSRP. Druga sprememba daje napotke, kako naj podjetje nadaljuje veljavne računovodske izkaze v skladu z MSRP-ji po obdobju, ko podjetje ni izpolnjevalo MSRP-jev, ker je bila njegova funkcionalna valuta podvržena visoki hiperinflaciji.

- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Vladna posojila**, ki jih je OMRS objavil 13. 3. 2012. Ta sprememba določa, kako naj uporabnik, ki MSRP uporablja prvič, pri prehodu na MSRP obračuna državna posojila z obrestno mero, ki bo manjša od tržne. Uvaja tudi izjemo za uporabo MSRP za nazaj, ki uporabnikom, ki MSRP sprejemajo prvič, prinaša enako olajšanje kot že obstoječim pripravljavcem računovodskih izkazov po MSRP, ki jim je bilo to omogočeno z vpeljavo zahteve v MRS 20 »Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči« leta 2008.
- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: Razkritja« – Prenosi finančnih sredstev**, ki jih je OMRS objavil 7. 10. 2010. Cilj teh sprememb je izboljšati kakovost podatkov o finančnih sredstvih, ki so bila »prenesena«, vendar jih podjetje še vedno, vsaj delno, pripoznava, ker ne izpolnjujejo kriterijev za odpravo pripoznanja; in finančnih sredstvih, ki jih podjetje ne pripoznava več, ker izpolnjujejo kriterije za odpravo pripoznanja, vendar je z njimi še vedno nekako povezano.
- **Dopolnitve MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti**, ki jih je OMRS objavil 16. 12. 2011. Spremembe zahtevajo informacije o vseh pripoznanih finančnih instrumentih, ki so pobotani v skladu z odstavkom 42 MRS 32. Spremembe prav tako zahtevajo razkritje informacij o pripoznanih finančnih instrumentih, ki so podvrženi izvršljivim krovnim pogodbam o pobotanju in podobnim sporazumom, čeprav niso pobotani po MRS 32.
- **Spremembe MSRP 9 »Finančni instrumenti« in MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Obvezni datum uveljavitve in razkritja prehodov**, ki jih je OMRS objavil 16. 12. 2011. Spremembe prelagajo obvezni datum uveljavitve s 1. 1. 2013 na 1. 1. 2015. Spremembe prav tako zagotavljajo oprostitev zahteve po spremembi primerjalnih računovodskih izkazov za učinek uporabe MSRP 9. Ta oprostitev je bila prvotno na voljo samo družbam, ki so se odločile za uporabo MSRP 9 pred letom 2012. Namesto tega bodo potrebna dodatna razkritja prehodov, da bi naložbenikom pomagala razumeti učinek začetne uporabe MSRP 9 na razvrstitve in merjenje finančnih instrumentov.
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«** – Napotki za prehod, ki jih je OMRS objavil 28. 6. 2012. Namen sprememb je omogočiti dodatno olajšanje pri prehodu na MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12 z »omejitvijo zahteve za zagotavljanje prilagojenih primerljivih podatkov na zgolj primerljivo predhodno obdobje«. Prav tako sta bila spremenjena MSRP 11 in MSRP 12, da bi izbrisali zahtevo po zagotavljanju primerljivih podatkov za obdobja pred trenutnim predhodnim obdobjem.
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi« – Naložbena podjetja**, ki jih je OMRS objavil 31. 10. 2012. Spremembe prinašajo izjemo za zahtevo po konsolidaciji iz MSRP 10 in od naložbenih podjetij zahtevajo, da za posamezna odvisna podjetja izvedejo meritev po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ne konsolidacije. Te spremembe določajo tudi zahteve po razkritju za naložbena podjetja.
- **Spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov« – Predstavljanje postavk drugega obsežnega dohodka**, ki jih je OMRS objavil 16. 6. 2011. Spremembe zahtevajo, da družbe, ki pripravljajo računovodske izkaze v skladu z MSRP-ji, zberejo postavke v drugem obsežnem dohodku, ki ga je mogoče prerazvrstiti v sklop poslovnega izida v izkazu poslovnega izida. Spremembe prav tako potrjujejo veljavne

zahteve, naj bodo postavke v drugem obsežnem dohodku in poslovnemu izidu predstavljene bodisi kot enoten izkaz bodisi kot dva zaporedna izkaza.

- **Spremembe MRS 12 »Davki iz dobička« – Odloženi davek: povrnitev zadevnih sredstev**, ki jih je OMRS objavil 20. 12. 2010. MRS 12 zahteva, da podjetje meri odloženi davek za sredstvo glede na to, ali podjetje pričakuje povrnitev knjigovodske vrednosti sredstva z uporabo ali s prodajo. Če je sredstvo merjeno po modelu poštene vrednosti iz MRS 40 »Naložbene nepremičnine«, je lahko težko ali subjektivno oceniti, ali bo povrnitev potekala z uporabo ali s prodajo. Sprememba zagotavlja praktično rešitev težave z vpeljavo predpostavke, da bo povrnitev knjigovodske vrednosti običajno potekala s prodajo.
- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev« – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov**, ki jih je OMRS objavil 16. 6. 2011. Spremembe prinašajo precejšnje izboljšave z: (1) odpravljanjem opcije odlaganja pripoznavanja dobičkov ali izgub, znanega kot »metoda pasu«, kar izboljšuje primerljivost in zanesljivost predstavljanja; (2) racionalizacijo predstavljanja sprememb sredstev in obveznosti iz naslova nekaterih programov zaslužkov, vključno z zahtevo po predstavljanju ponovnega merjenja v drugem obsežnem dohodku, in s tem ločevanje teh sprememb od sprememb, ki jih imajo mnogi za posledico dnevnega poslovanja podjetja; (3) izboljševanjem zahtev za razkritje nekaterih programov zaslužkov, kar ponuja boljše podatke o lastnostih teh programov in tveganjih, ki so jim podjetja izpostavljena zaradi sodelovanja v teh programih.
- **MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi« (spremenjeni leta 2011)** je OMRS objavil 12. 5. 2011. Zahteve v zvezi z ločenimi računovodskimi izkazi niso spremenjene in so vključene v spremembo MRS 27. Preostale dele MRS 27 je nadomestil MSRP 10.
- **MRS 28 »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja« (spremenjen leta 2011)**, ki ga je OMRS objavil 12. 5. 2011. MRS 28 je spremenjen skladno z izdajo MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12.
- **Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavljanje« – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti** je OMRS objavil 16. 12. 2011. Spremembe zagotavljajo pojasnila o uporabi pravil o pobotanju in se osredotočajo na štiri glavna področja: (a) pomen »trenutno ima zakonsko izterljivo pravico pobotati«; (b) uporaba hkratne udenaritve in poravnave; (c) pobotanje zneskov jamstva; (d) obračunska enota za uporabo zahtev pobotanja.
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (2012)«**, ki jih je OMRS objavil 17. 5. 2012. Spremembe različnih standardov in pojasnil izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32 in MRS 34), njihov namen pa je predvsem odpravljanje neskladnosti in razlaga besedila. Spremembe pojasnjujejo zahteve za računovodsko pripoznavanje, ko je prej bila dovoljena prosta razlaga. Najpomembnejše spremembe vključujejo nove ali popravljene zahteve v zvezi s: (i) ponovno uporabo MSRP 1, (ii) stroški izposojanja po MSRP 1, (iii) pojasnilom zahtev za primerljive podatke, (iv) razvrščanjem opreme za vzdrževanje, (v) medletnim računovodskim poročanjem in odseki informacij za vsa sredstva in obveznosti.
- **OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«**, ki jih je OMRS objavil 19. 10. 2011. Pojasnilo navaja, da morajo biti stroški, povezani z »dejavnostjo odstranjevanja«, obračunani kot dodatek k obstoječemu sredstvu ali njegovo izboljšanje in da mora biti ta sestavina amortizirana v dobi pričakovanega uporabnega življenja prepoznane sestavine rudnega telesa, ki postane dostopnejša zaradi dejavnosti odstranjevanja (z uporabo enot proizvodne metode, razen če ni kakšna druga metoda primernejša).

5 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

5.1 POJASNILA K BILANCI STANJA

5.1.1 NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v evrih

	Licence programska oprema	Premoženjske pravice	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
31. 12. 2011	1.586.506	1.747.848	9.885	96	3.344.335
Pridobitve	0	0	133.238	120	133.358
Aktiviranje	115.988	0	-115.988	0	0
Odtujitve	-4.903	0	0	-216	-5.119
31. 12. 2012	1.697.591	1.747.848	27.135	0	3.472.574
POPRAVEK VREDNOSTI					
31. 12. 2011	798.326	354.437	0	0	1.152.763
Amortizacija	130.088	42.673	0	0	172.761
Odtujitve	-4.903	0	0	0	-4.903
31. 12. 2012	923.511	397.110	0	0	1.320.621
NEODPISANA VREDNOST					
31. 12. 2011	788.180	1.393.411	9.885	96	2.191.572
31. 12. 2012	774.080	1.350.738	27.135	0	2.151.953
NABAVNA VREDNOST					
31. 12. 2010	1.511.314	320.365	7.719	508	1.839.906
Pridobitve	0	0	1.524.277	920	1.525.197
Aktiviranje	94.628	1.427.483	-1.522.111	0	0
Odtujitve	-19.436	0	0	-1.332	-20.768
31. 12. 2011	1.586.506	1.747.848	9.885	96	3.344.335
POPRAVEK VREDNOSTI					
31. 12. 2010	715.562	24.024	0	0	739.586
Amortizacija	102.200	330.413	0	0	432.613
Odtujitve	-19.436	0	0	0	-19.436
31. 12. 2011	798.326	354.437	0	0	1.152.763
NEODPISANA VREDNOST					
31. 12. 2010	795.752	296.341	7.719	508	1.100.320
31. 12. 2011	788.180	1.393.411	9.885	96	2.191.572

Premoženjske pravice se nanašajo na pridobljene stavbne pravice.

5.1.2 NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA

v evrih

Nepremičnine, naprave in oprema	2012	2011
Zemljišča	14.270.143	14.558.410
Objekti	49.455.338	51.073.047
Oprema	8.478.031	10.257.653
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju ter predujmi	3.526.820	3.727.864
Skupaj	75.730.332	79.616.974

v evrih

	Zemljišča	Objekti	Oprema	Oprema izven uporabe	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	Predujmi za nepremičnine, naprave in opremo*	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
31. 12. 2011	14.558.410	104.672.434	44.929.916	122.471	3.224.449	503.415	168.011.095
Pridobitve	0	0	0	0	2.076.179	0	2.076.179
Aktiviranje	5.929	926.294	841.585	0	-1.773.808	0	0
Prenosi	0	0	-1.449.553	1.449.553	0	-503.415	-503.415
Odtujitve	-294.196	-149.770	-368.315	-1.353.399	0	0	-2.165.680
31. 12. 2012	14.270.143	105.448.958	43.953.633	218.625	3.526.820	0	167.418.179
POPRAVEK VREDNOSTI							
31. 12. 2011	0	53.599.387	34.672.620	122.114	0	0	88.394.121
Prenosi	0	0	-1.446.508	1.446.508	0	0	0
Odtujitve	0	-123.186	-367.988	-1.352.568	0	0	-1.843.742
Amortizacija	0	2.517.419	2.620.049	0	0	0	5.137.468
31. 12. 2012	0	55.993.620	35.478.173	216.054	0	0	91.687.847
NEODPISANA VREDNOST							
31. 12. 2011	14.558.410	51.073.047	10.257.296	357	3.224.449	503.415	79.616.974
31. 12. 2012	14.270.143	49.455.338	8.475.460	2.571	3.526.820	0	75.730.332
NABAVNA VREDNOST							
31. 12. 2010	14.465.481	104.517.497	44.857.760	98.745	3.216.481	500.000	167.655.964
Pridobitve	0	0	0	0	891.757	3.415	895.172
Aktiviranje	92.929	497.987	292.873	0	-883.789	0	0
Prenosi	0	0	-98.985	98.985	0	0	0
Odtujitve	0	-343.050	-121.732	-75.259	0	0	-540.041
31. 12. 2011	14.558.410	104.672.434	44.929.916	122.471	3.224.449	503.415	168.011.095
POPRAVEK VREDNOSTI							
31. 12. 2010	0	50.930.442	31.614.920	98.745	0	0	82.644.107
Prenosi	0	0	-98.628	98.628	0	0	0
Odtujitve	0	-338.380	-111.448	-75.259	0	0	-525.087
Amortizacija	0	3.007.325	3.267.776	0	0	0	6.275.101
31. 12. 2011	0	53.599.387	34.672.620	122.114	0	0	88.394.121
NEODPISANA VREDNOST							
31. 12. 2010	14.465.481	53.587.055	13.242.840	0	3.216.481	500.000	85.011.857
31. 12. 2011	14.558.410	51.073.047	10.257.296	357	3.224.449	503.415	79.616.974

* Leta 2011 smo med nepremičnine, naprave in opremo všteli tudi predujme, dane za ta sredstva (na dan 31.12.2011 jih je bilo za 503.415 evrov). Leta 2012 tovrstne predujme prikazujemo med terjatvami iz poslovanja (na dan 31.12.2012 znaša njihova vrednost 486.349 evrov).

Nepremičnine, naprave in oprema, ki jih družba izkazuje na dan 31. 12. 2012, so prosta bremen.

Zemljišča

Družba je na dan 31. decembra 2012 lastnica 32,8 hektarja zazidljivih in nezazidljivih zemljišč v katastrskih občinah Grad, Šenčur, Cerklje na Gorenjskem, Velesovo in Zgornji Brnik.

Leta 2012 je bilo po pogodbi, sklenjeni z Ministrstvom za infrastrukturo in prostor Republike Slovenije, za potrebe predstavitve glavne ceste mimo letališča izločenih 0,7 ha zemljišč s knjigovodsko vrednostjo 294 tisoč evrov.

Zemljišča v izmeri 510 hektarjev na območju Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana, kjer družba opravlja osnovno letališko dejavnost, so v obdobju lastninjenja družbe postala last Republike Slovenije in niso izkazana v poslovnih knjigah družbe. Za del teh zemljišč je ustanovljena stavbna pravica v korist družbe, generalne pogodbe o stavbni pravici in zakupu zemljišč pa z državo kljub intenzivnim prizadevanjem v preteklih letih še nismo sklenili. Zaradi navedenih dejstev, predvsem pa zaradi nezmožnosti zanesljive ocene zneska morebitne obveznosti, družba na dan bilance stanja nima oblikovanih rezervacij iz tega naslova. Za vse objekte, ki stojijo na zemljiščih v lasti države, imamo veljavna gradbena dovoljenja. Na podlagi določil Stvarnopravnega zakonika je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., Republiki Sloveniji pravočasno posredovala predlog za sklenitev generalne pogodbe o zakonsko (ex lege) pridobljeni stavbni pravici za že zgrajene objekte in za zemljišča, ki bo omogočila upravljanje in pravico gradnje na zemljiščih v državni lasti in vknjižbo objektov v lasti delniške družbe v zemljiško knjigo.

Objekti

Med povečanju vrednosti objektov iz naslova aktiviranj v skupni vrednosti 926.294 evrov sta zajeti tudi naslednji večji postavki:

	v evrih
	2012
Prenova dela objekta službe za oskrbo letal	760.418
Preureditev poslovnega salona	111.405

Oprema

Leta 2012 je bila aktivirana oprema v skupni vrednosti 841.585 evrov. Večje postavke, zajete v tem znesku, so:

	v evrih
	2012
Letališki nizkopodni avtobus	230.202
Toplotna črpalka v prenovljenem objektu službe za oskrbo letal	68.500
Klimatska naprava v prenovljenem objektu službe za oskrbo letal	49.500
Vlečni traktor za prevoz ULD-enot	38.700

Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju

Na dan 31. 12. 2012 je znašala vrednost nepremičnin, naprav in opreme v pridobivanju 3.526.819 evrov. Pretežni del tega zneska predstavljajo:

	v evrih 2012
Novi potniški terminal T2	2.332.722
Poslovno-logistična cona	326.980
Nivojsko parkirišče	293.011
Obnova manevrskih površin	287.088

5.1.3 NALOŽBE V PRIDRUŽENE DRUŽBE

- Aerodrom Portorož, d. o. o.

Med naložbami v pridružene družbe je izkazana naložba v 30,46-odstotni delež družbe Aerodrom Portorož, d. o. o. Nominalna vrednost naložbe je 1.251.878 evrov, zanjo pa smo leta 2009 na podlagi ustreznega testa slabitve oblikovali popravek vrednosti v celotni višini.

- Adria Airways Tehnika, d. d.

V okviru naložb v pridružene družbe je izkazana tudi naložba v delnice družbe Adria Airways Tehnika, d. d., v kateri ima Aerodrom Ljubljana, d. d., 47,67-odstotni delež.

Nominalna vrednost naložbe znaša 6.994.154 evrov, knjigovodska vrednost pa 3.147.369 evrov. Popravek vrednosti je bil oblikovan v letih 2010 in 2011.

Za računovodsko poročanje je bila izdelana cenitev družbe Adria Airways Tehnika, d. d., na dan 31. 12. 2012 (izdelala jo je družba KF Finance, d. o. o.). Iz ceditve izhaja, da znaša poštena vrednost družbe Adria Airways Tehnika, d. d., 7.583 tisoč evrov, z razponom ocene med 6.340 in 8.939 tisoč evrov. Cenitev je bila izdelana po metodi diskontiranih denarnih tokov ob predpostavki delujočega podjetja in na podlagi petletnega plana družbe v okviru načrta finančnega prestrukturiranja, ki ga je potrdil tudi upravni odbor družbe Adria Airways Tehnika, d. d. Pri ceditvi je bila uporabljena 11,62-odstotna diskontna stopnja, ki odraža zahtevano stopnjo donosa celotnega kapitala družbe (WACC), diskontni faktor za pomanjkanje likvidnosti v višini 10 odstotkov, preostala vrednost pa je bila na podlagi ocene možnosti rasti v panogi ocenjena ob upoštevanju, da se normalizirani prosti denarni tok povečuje z 2-odstotno letno stopnjo rasti. Upošteva se ocenjeno pošteno vrednost družbe Adria Airways Tehnika, d. d., na dan 31. 12. 2012, dodatna slabitev naložbe v to družbo ni potrebna.

Nerevidirana vrednost kapitala družbe Adria Airways Tehnika, d. d., izkazana v njenih poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2012, znaša 4.058 tisoč evrov.

V povezavi z naložbo v Adria Airways Tehnika, d. d., je ustanovljena opcija v korist družbe Adria Airways, d. d., veljavna do 28. 1. 2014, po kateri lahko ta od družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., odkupi vse ali le del delnic družbe Adria Airways Tehnika, d. d., po ceni, določeni v višini pripadajoče vrednosti osnovnega kapitala družbe Adria Airways Tehnika, d. d., na dan sklenitve kupoprodajne pogodbe, povečani za 8-odstotni letni donos do dneva uresničitve nakupne opcije, zmanjšan za izplačane dividende v istem obdobju.

Obe naložbi v pridruženi družbi sta podrobneje opisani v točkah 1.5.5 Poslovnega poročila in 4.3 Računovodskega poročila.

5.1.4 DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v evrih

Dolgoročne finančne naložbe	2012	2011
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	10.066.153	12.062.321
Dolgoročna posojila	40.295	518
Skupaj	10.106.448	12.062.839

v evrih

Dolgoročne finančne naložbe	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 2012
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	10.452.189	386.036	10.066.153
- dolgoročna posojila	40.295	0	40.295
SKUPAJ	10.492.484	386.036	10.106.448

v evrih

Dolgoročne finančne naložbe	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 2011
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	12.440.591	378.270	12.062.321
- dolgoročna posojila	518	0	518
SKUPAJ	12.441.109	378.270	12.062.839

v evrih

Gibanje popravka vrednosti dolgoročnih finančnih naložb	2012	2011
Stanje 1. 1. 2012	378.270	219.625
Novo oblikovani popravki vrednosti	7.766	158.645
Stanje 31. 12. 2012	386.036	378.270

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

v evrih

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	2012	2011
Obveznice	3.382.284	3.856.577
Delnice, ki kotirajo na borzi	196.318	127.957
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	1.852.884	2.053.928
Vzajemni skladi	1.650.801	1.632.538
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	2.983.866	4.391.321
Skupaj	10.066.153	12.062.321

Knjigovodska vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev je enaka njihovi poštenu vrednosti. V nadaljevanju pojasnjujemo način njene ugotovitve po posameznih vrstah za prodajo razpoložljivih sredstev. Zaradi gospodarske krize in njenega vpliva na slovenski kapitalski trg obstaja določena stopnja negotovosti v povezavi s prihodnjimi dogajanjem, ki jih glede na trenutno stanje ni mogoče z dokajšnjo gotovostjo predvideti.

Poštena vrednost vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi (delnice in obveznice), je enaka objavljenemu zaključnemu tečaju, poštena vrednost naložb v vzajemne sklade pa je ugotovljena z uporabo objavljene vrednosti točke posameznega vzajemnega sklada. Leta 2012 smo na osnovi ustreznega testa slabitve oblikovali popravek vrednosti naložbe v delnice v višini 7.766 evrov.

V okviru naložb v deleže in delnice, ki ne kotirajo na borzi, je izkazana naložba v 5121 delnic Gorenjske banke, d. d., v višini 2.867.760 evrov oziroma 560 evrov na delnico (ocena poštene vrednosti, upoštevaje razmere v bančništvu in

preostale razpoložljive informacije). Za znesek zmanjšanja naložbe zaradi prevrednotenja je bil v višini 1.407.456 evrov zmanjšan presežek iz prevrednotenja finančnih naložb (postavka kapitala).

Druge deleže in delnice, ki ne kotirajo na borzi (delnice Skupne pokojninske družbe in delež v družbi IEDC Poslovna šola Bled, d. o. o.; skupaj 116.105 evrov) smo zaradi dejstva, da nimamo informacij, na podlagi katerih bi ocenili njihovo pošteno vrednost, ovrednotili po nabavni vrednosti. Glede na razpoložljive informacije o poslovanju teh dveh družb ter višini njunega kapitala ni podlage za slabitve teh dveh naložb.

v evrih

Gibanje v letu 2012	1.1.2012	Prevrednotenje	Povečanje	Zmanjšanje	Popravek vrednosti oziroma odprava	Prenos iz kratkoročnih finančnih naložb	Prenos med kratkoročne finančne naložbe	31.12.2012
Obveznice*	3.856.577	14.852	601.646	2.665.448	13.986	2.425.836	865.165	3.382.284
Delnice, ki kotirajo na borzi	127.957	76.127	0	0	-7.766	0	0	196.318
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	2.053.928	73.875	0	274.919	0	0	0	1.852.884
Vzajemni skladi	1.632.538	18.263	0	0	0	0	0	1.650.801
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	4.391.321	-1.407.455	0	0	0	0	0	2.983.866
Skupaj	12.062.321	-1.224.338	601.646	2.940.367	6.220	2.425.836	865.165	10.066.153

* Odprava popravka vrednosti v višini 13.986 evrov se nanaša na obveznice, ki so bile v letu 2012 unovčene.

v evrih

Gibanje v letu 2011	1.1.2011	Prevrednotenje	Povečanje	Zmanjšanje	Popravek vrednosti	Prenos iz kratkoročnih finančnih naložb	Prenos med kratkoročne finančne naložbe	31.12.2011
Obveznice	6.249.215	-75.043	369.142	2.100.113	14.118	1.867.483	2.439.989	3.856.577
Delnice, ki kotirajo na borzi	287.009	-14.525	0	0	144.527	0	0	127.957
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	2.338.053	-171.877	0	112.248	0	0	0	2.053.928
Vzajemni skladi	1.916.303	-283.765	0	0	0	0	0	1.632.538
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	6.261.408	-1.870.087	0	0	0	0	0	4.391.321
Skupaj	17.051.988	-2.415.297	369.142	2.212.361	158.645	1.867.483	2.439.989	12.062.321

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2012	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Obveznice	2.223.449	1.158.835	3.382.284
Delnice, ki kotirajo na borzi	0	196.318	196.318
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	0	1.852.884	1.852.884
Vzajemni skladi	0	1.650.801	1.650.801
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	2.983.866	2.983.866
Skupaj	2.223.449	7.842.704	10.066.153

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2011	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Obveznice	1.838.761	2.017.816	3.856.577
Delnice, ki kotirajo na borzi	0	127.957	127.957
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	0	2.053.928	2.053.928
Vzajemni skladi	0	1.632.538	1.632.538
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	4.391.321	4.391.321
Skupaj	1.838.761	10.223.560	12.062.321

Dolgoročna posojila

Dolgoročna posojila predstavljajo dolgoročni depozit v banki (20.865 evrov) in dolgoročni del posojila, danega družbi Aerodromu Portorož, d. o. o. (19.430 evrov; del, ki zapade v plačilo leta 2013 v višini 15.067 evrov, je izkazan med kratkoročnimi finančnimi naložbami).

v evrih		
Gibanje v letu	2012	2011
1. 1.	518	180.853
Povečanje	1.370.865	0
Prenos iz kratkoročnih finančnih naložb	40.680	6.306
Zmanjšanje	-6.662	-1.549
Prenos med kratkoročne finančne naložbe	-1.365.106	-185.092
31. 12.	40.295	518

v evrih		
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12.	2012	2011
Od 1 do 5 let	40.295	518
Skupaj	40.295	518

Vpliv finančnih naložb na kapital in dobiček

v evrih						
Vpliv finančnih naložb na kapital v letu 2012 (gibanje presežka iz prevrednotenja finančnih naložb)	1.1.2012	Prevrednotenje	Prenos med finančne prihodke	Prenos med finančne odhodke	Učinek znižanja davčne stopnje	31.12.2012
Obveznice	81.396	14.852	19.647	819	0	77.420
Delnice, ki kotirajo na borzi	0	76.128	0	0	0	76.128
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	901.729	73.875	68.561	17.390	0	924.433
Vzajemni skladi	164.261	18.263	0	0	0	182.524
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	3.645.951	-1.407.456	0	0	0	2.238.495
Skupaj	4.793.337	-1.224.338	88.208	18.209	0	3.499.000
Popravek za odložene obveznosti za davek	958.667	-245.453	17.636	3.642	-175.070	524.150
Presežek iz prevrednotenja	3.834.670	-978.885	70.572	14.567	175.070	2.974.850

v evrih						
Vpliv finančnih naložb na kapital v letu 2011 (gibanje presežka iz prevrednotenja finančnih naložb)	1.1.2011	Prevrednotenje	Prenos med finančne prihodke	Prenos med finančne odhodke		31.12.2011
Obveznice	182.734	-75.211	29.928	3.801		81.396
Delnice, ki kotirajo na borzi	14.525	-14.525	0	0		0
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	1.109.697	-171.877	36.091	0		901.729
Vzajemni skladi	448.026	-283.765	0	0		164.261
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	5.516.038	-1.870.087	0	0		3.645.951
Skupaj	7.271.020	-2.415.465	66.019	3.801		4.793.337
Popravek za odložene obveznosti za davek	1.454.203	-483.093	13.203	760		958.667
Presežek iz prevrednotenja	5.816.817	-1.932.372	52.816	3.041		3.834.670

	v evrih	
Vpliv finančnih naložb na dobiček	2012	2011
Dividende in obresti od sredstev v upravljanju pri bankah	90.405	39.217
Dividende od delnic, ki kotirajo na borzi	8.198	4.685
Dividende od delnic, ki ne kotirajo na borzi	15.400	358.470
Obresti od obveznic	219.103	331.615
Kapitalski dobički ob unovčenju obveznic	33.634	29.928
Kapitalski dobički od sredstev v upravljanju pri bankah	68.561	36.091
Obresti od dolgoročnih posojil	33.457	7.208
Obresti od kratkoročnih posojil	892.684	501.006
Obresti od posojil danim drugim	36.571	1.389
Tečajne razlike	5.493	2.173
Skupaj prihodki	1.403.506	1.311.782
Provizija od sredstev v upravljanju pri bankah	18.587	20.145
Tečajne razlike	15.623	37.533
Kapitalska izguba ob unovčenju obveznic	819	3.801
Kapitalska izguba od sredstev v upravljanju pri bankah	17.390	0
Odhodki iz oslabitev finančnih naložb	7.766	2.365.668
Skupaj odhodki	60.185	2.427.147

5.1.5 ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK

	v evrih	
Odložene terjatve in obveznosti za davek	2012	2011
Odložene terjatve za davek	1.074.652	1.507.650
Odložene obveznosti za davek	-524.150	-958.667
Skupaj	550.502	548.983

	v evrih	
Odložene terjatve za davek	2012	2011
Slabitev naložb v pridružene družbe	815.786	1.019.733
Slabitev drugih finančnih naložb	57.905	78.450
Slabitev kratkoročnih poslovnih terjatev	101.518	277.488
Oblikovanje rezervacij za jubilejne nagrade, odpravnine	99.443	131.979
Skupaj	1.074.652	1.507.650

Zaradi znižanja stopnje davka od dobička so odložene terjatve za davek preračunane z uporabo novih (nižjih) stopenj. Iz tega naslova so se znižale za 264.424 evrov, kar ima negativen vpliv na izkazani čisti dobiček leta 2012.

	v evrih	
Odložene obveznosti za davek	2012	2011
Prevrednotenje finančnih naložb na pošteno vrednost	524.150	958.667

Zaradi preračuna z uporabo nižjih stopenj davka od dobička so se odložene obveznosti za davek znižale za 175.070 evrov, kar se odraža v povečanju kapitala (presežka iz prevrednotenja).

5.1.6 KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v evrih

Kratkoročne finančne naložbe	2012	2011
Kratkoročna posojila	31.777.687	23.373.159
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	865.165	2.425.835
Skupaj	32.642.852	25.798.994

Kratkoročna posojila v višini 31.777.687 evrov se nanašajo pretežno na kratkoročne depozite v bankah, merjene po odplačni vrednosti (30.114.069 evrov), kratkoročna posojila, dana drugim (1.656.011 evrov, od tega se 1.640.837 evrov nanaša na posojilo, dano družbi Adria Airways Tehnika, d. d., 15.067 evrov pa na kratkoročni del posojila, danega družbi Aerodrom Portorož, d. o. o) ter na kratkoročne terjatve iz naslova dividend (7.607 tisoč evrov).

Obrestna mera za depozite v bankah je fiksna in se giblje med tremi in štirimi odstotki. Povečanje kratkoročnih depozitov v bankah je odraz dobrega poslovanja družbe, plačilne discipline kupcev, nizkega obsega naložb v nepremičnine, naprave in opremo, in ustrezne finančne politike.

Druge kratkoročne finančne naložbe v višini 865.165 evrov se nanašajo na kratkoročni del obveznic, katerih unovčenje je glede na amortizacijske načrte predvideno leta 2013.

Vpliv kratkoročnih finančnih naložb na izkazani dobiček je prikazan v okviru dolgoročnih finančnih naložb (pojasnilo v točki 5.1.4 Računovodskega poročila).

v evrih

Gibanje v letu 2012	1.1.2012	Povečanje	Prenos med dolgoročne finančne naložbe	Prenos iz dolgoročnih finančnih naložb	Zmanjšanje	Tečajne razlike	31.12.2012
Kratkoročna posojila	23.373.159	66.820.973	40.680	1.365.106	59.730.742	-10.129	31.777.687
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	2.425.835	0	2.425.835	865.165	0	0	865.165
Skupaj	25.798.994	66.820.973	2.466.515	2.230.271	59.730.742	-10.129	32.642.852

v evrih

Gibanje v letu 2011	1.1.2011	Povečanje	Prenos med dolgoročne finančne naložbe	Prenos iz dolgoročnih finančnih naložb	Zmanjšanje	Popravek vrednosti	Prevrednotenje	31.12.2011
Kratkoročna posojila	13.138.501	48.849.113	-6.306	185.092	38.793.241	0	0	23.373.159
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	1.867.483	364.843	-1.867.483	2.439.989	364.843	13.986	-168	2.425.835
Skupaj	15.005.984	49.213.956	-1.873.789	2.625.081	39.158.084	13.986	-168	25.798.994

v evrih

Gibanje popravka vrednosti kratkoročnih finančnih naložb	2012	2011
Stanje 1. 1.	13.986	0
Novo oblikovani popravki vrednosti	0	13.986
Odprava popravkov vrednosti (unovčenje obveznic)	-13.986	0
Stanje 31. 12.	0	13.986

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2012	Na odpoklic	Do 3 mesecev	Od 3 mesecev do 1 leta	Skupaj
Kratkoročna posojila	719.816	11.083.995	19.973.876	31.777.687
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0	40.865	824.300	865.165
Skupaj	719.816	11.124.860	20.798.176	32.642.852

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2011	Na odpoklic	Do 3 mesecev	Od 3 mesecev do 1 leta	Skupaj
Kratkoročna posojila	490.000	5.585.915	17.297.244	23.373.159
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0	1.410.408	1.015.427	2.425.835
Skupaj	490.000	6.996.323	18.312.671	25.798.994

5.1.7 KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE

v evrih

Kratkoročne poslovne terjatve	2012	2011
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	4.119.899	4.780.054
Dani predujmi za nepremičnine, naprave in opremo*	486.349	0
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	623.463	166.047
Skupaj	5.229.711	4.946.101

* Leta 2012 med kratkoročnimi terjatvami iz poslovanja izkazujemo tudi predujme, dane za nepremičnine, naprave in opremo (njihova vrednost je na dan 31. 12. 2012 znašala 486.349 evrov). Leta 2011 smo tovrstne predujme izkazovali med nepremičninami, napravami in opremo (na dan 31. 12. 2011 so bili izkazani v vrednosti 503.415 evrov).

v evrih

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	2012	2011
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	3.146.045	3.819.603
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	973.854	960.451
Skupaj	4.119.899	4.780.054

v evrih

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 2012
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	3.579.298	-433.253	3.146.045
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	1.232.610	-258.756	973.854
Skupaj	4.811.908	-692.009	4.119.899

Pretežni del kratkoročnih terjatev do kupcev v državi predstavljajo terjatve do Adrie Airways, d. d., ki so zavarovane s Sporazumom o fiduciarnem odstopu terjatev v zavarovanje (z dne 4. 2. 2013).

	v evrih	
Gibanje popravka vrednosti terjatev	2012	2011
Stanje 1. 1.	1.403.520	1.843.196
Novooblikovani popravki vrednosti terjatev	446.299	199.095
Prejeta plačila že popravljenih terjatev	-18.397	-13.808
Odprava popravka vrednosti terjatev zaradi pretvorbe v naložbo	0	-592.785
Odpisi terjatev	-1.139.413	-32.178
Stanje 31. 12.	692.009	1.403.520

Leta 2012 oblikovani popravek vrednosti terjatev do kupcev v višini 446.299 evrov se nanaša na terjatve do partnerjev, katerih izterjavo v glavnem izvajamo prek sodišča.

Pretežni del odpisov terjatev (v višini 1.102.778 evrov) se nanaša na zaključek arbitražnega postopka z Adrio Airways, d. d.

	v evrih	
Struktura kosmate vrednosti terjatev po zapadlosti	2012	2011
Nezapadle terjatve	2.640.630	2.336.965
Zapadle - do 3 mesecev od roka zapadlosti	1.464.978	503.254
Zapadle - od 3 mesecev do 1 leta od roka zapadlosti	350.308	1.649.165
Zapadle - nad 1 leto od roka zapadlosti	355.992	1.694.190
Skupaj	4.811.908	6.183.574

	v evrih	
Struktura čiste vrednosti terjatev po zapadlosti	2012	2011
Nezapadle terjatve	2.640.024	2.336.965
Zapadle - do 3 mesecev od roka zapadlosti	1.454.884	476.832
Zapadle - od 3 mesecev do 1 leta od roka zapadlosti	23.781	1.516.251
Zapadle - nad 1 leto od roka zapadlosti	1.210	450.006
Skupaj	4.119.899	4.780.054

	v evrih	
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	2012	2011
Terjatve za vstopni DDV	85.344	99.423
Terjatve iz naslova preplačila davka od dobička	488.765	0
Druge kratkoročne terjatve	49.354	66.624
Skupaj	623.463	166.047

5.1.8 KAPITAL

Vrednost kapitala na dan 31. 12. 2012 znaša 124.433.076 evrov. Družba na dan 31. 12. 2012 nima lastnih delnic niti odobrenega kapitala, skupščina pa tudi ni sprejela sklepa o povečanju osnovnega kapitala. Gibanje kapitala v letih 2012 in 2011 je prikazano v izkazu gibanja kapitala (točka 3.4 Računovodskega poročila).

	Število delnic	Delež v osnovnem kapitalu v %	Nominalna vrednost kapitala v evrih
Osnovni kapital			
Prednostne participativne kosovne delnice	1.860.298	49	7.762.887
Navadne prosto prenosljive kosovne delnice	1.936.229	51	8.079.739
Skupaj	3.796.527	100	15.842.626

Vse izdane delnice so vplačane in se glasijo na ime.

Navadne kosovne delnice so prosto prenosljive. Z njimi se od oktobra 1997 naprej trguje na Ljubljanski borzi.

Prednostne participativne kosovne delnice so delnice z omejeno glasovalno pravico in so v lasti Republike Slovenije. Na pisno zahtevo lastnika se lahko preoblikujejo v navadne delnice, o tem odloča skupščina družbe po postopku, določenem v 316. in 329. členu Zakona o gospodarskih družbah. Za veljavnost sklepa o omejitvi ali razveljavitvi prednosti je potrebno soglasje lastnikov prednostnih participativnih kosovnih delnic, ki o tem odločajo na ločenem zasedanju z izrednim sklepom, za katerega je potrebna večina najmanj treh četrtin oddanih glasov delničarjev.

Skladno z 8. členom statuta družbe prednostnim participativnim kosovnim delnicam pripada dividenda, ki je sestavljena iz fiksnega in variabilnega dela. Fiksni del dividende znaša en odstotek vrednosti osnovnega kapitala prednostnih participativnih kosovnih delnic in prištevne splošnega prevrednotovalnega popravka osnovnega kapitala (izkazan med kapitalskimi rezervami), variabilni del pa je enak dividendi navadnih delnic. Če čisti dobiček poslovnega leta na nominalno vrednost osnovnega kapitala in prištevne splošnega prevrednotovalnega popravka ne doseže vključno enega odstotka, je dividenda prednostnih participativnih kosovnih delnic enaka dividendi, ki pripada navadnim kosovnim delnicam.

Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. 2012 znaša 32,78 evra, kar je za 1,4 odstotka več v primerjavi z 31. 12. 2011.

Imetniki delnic družbe, ki na dan 31. 12. 2012 dosegajo kvalificirani delež v skladu z ZPre-1, so razkriti v točki 2.4 Poslovnega poročila – Podatki po šestem odstavku 70. Člena ZGD-1.

Kapitalske rezerve

Kapitalske rezerve v višini 24.287.659 evrov so bile oblikovane na podlagi odprave splošnega prevrednotovalnega popravka osnovnega kapitala.

Rezerve iz dobička

	v evrih	
Rezerve iz dobička	2012	2011
Zakonske rezerve	4.013.029	4.013.029
Statutarne rezerve	12.039.085	12.039.085
Druge rezerve iz dobička	62.677.098	60.080.573
Skupaj	78.729.212	76.132.687

Skladno z določili 230. člena ZGD-1 in statutom družbe je družba ob sestavi letnega poročila za leto 2012 50 odstotkov čistega dobička v višini 2.596.525 evrov uporabila za povečanje drugih rezerv iz dobička.

Presežek iz prevrednotenja

Presežek iz prevrednotenja v višini 2.974.850 evrov izhaja iz prevrednotenja finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, na njihovo pošteno vrednost. Njegovo gibanje v letih 2012 in 2011 je prikazano v točki 5.1.4 Računovodskega poročila – Vpliv finančnih naložb na kapital in dobiček.

Čisti dobiček in čisti dobiček na delnico

Leta 2012 je družba ustvarila 5.193.049 evrov čistega dobička. Kot je že pojasnjeno v razlagi rezerv iz dobička, ga je 50 odstotkov že ob sestavi letnega poročila za leto 2012 uporabila za povečanje drugih rezerv iz dobička.

Osnovni čisti dobiček na delnico	2012	2011
Čisti dobiček navadnih delničarjev (v evrih)	4.196.482	4.260.673
Povprečno število navadnih delnic	1.936.229	1.936.229
Osnovni čisti dobiček na delnico (v evrih)	2,17	2,20

Popravljeni čisti dobiček na delnico	2012	2011
Čisti dobiček (v evrih)	5.193.049	5.257.240
Povprečno število vseh delnic *	3.796.527	3.796.527
Popravljeni čisti dobiček na delnico (v evrih)	1,37	1,38

* Za potrebe izračuna popravljenega čistega dobička na delnico smo kot možnostne navadne kosovne delnice opredelili prednostne participativne kosovne delnice, ki jih je mogoče zamenjati za navadne kosovne delnice. Ker z lastnikom prednostnih participativnih delnic (Republiko Slovenijo) ni določen princip zamenljivosti prednostnih participativnih kosovnih delnic v navadne kosovne delnice (ni jasno razmerje zamenjave), so izračuni v zgornji tabeli samo informativni s predpostavljeno zamenljivostjo 1 : 1.

Bilančni dobiček

Družba je oblikovala bilančni dobiček v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah.

O uporabi bilančnega dobička odloča skupščina družbe na podlagi predloga uprave in nadzornega sveta.

	v evrih	
Oblikovanje bilančnega dobička	2012	2011
Čisti dobiček poslovnega leta	5.193.049	5.257.240
- oblikovanje drugih rezerv	-2.596.525	-2.628.620
- zadržani čisti dobiček	2.205	0
= bilančni dobiček	2.598.729	2.628.620
- za delničarje		-2.626.415
= ostanek bilančnega dobička		2.205

Uprava bo skupščini predlagala, da se bilančni dobiček za leto 2012 v višini 2.598.729 evrov razporedi:

- za dividende lastnikom prednostnih participativnih in navadnih kosovnih delnic se nameni 1.829.145 evrov bilančnega dobička, in sicer 832.578 evrov za dividende lastnikom navadnih kosovnih delnic (0,43 evra na delnico), 996.567 evrov pa za dividende lastnikom prednostnih participativnih kosovnih delnic (0,54 evra na delnico, kar je izračunano skladno z 8. členom statuta družbe),
- za druge rezerve se nameni 769.584 evrov bilančnega dobička.

V zgornji tabeli je prikazana delitev bilančnega dobička za leto 2011 (2.626.415 evrov za dividende, 2.205 evrov bilančnega dobička pa ostane nerazporejenega), ki je bila na podlagi vloženega nasprotnega predloga izglasovana na 16. redni seji skupščine družbe dne 22. 6. 2012. Uprava in nadzorni svet sta predlagala drugačno razporeditev (ki je bila kot predlog delitve bilančnega dobička prikazana v Letnem poročilu 2011), in sicer 1.829.145 evrov za dividende in 799.475 evrov za povečanje drugih rezerv iz dobička.

5.1.9 REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Med rezervacijami in dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami, ki v skupnem znesku znašajo 1.429.850 evrov, družba izkazuje:

- rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade zaposlenim, katerih potrebna višina je bila ugotovljena z aktuarskim izračunom (879.912 evrov),
- rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev (240.405 evrov),
- dolgoročne pasivne časovne razmejitve (odložene prihodke) v višini 309.533 evrov za dotacije iz proračuna Republike Slovenije za nepremičnine, naprave in opremo, prejete v letih 1993 in 1994; znesek črpanja je enak obračunani amortizaciji teh sredstev iz leta 2012 (v enaki višini so izkazani drugi poslovni prihodki).

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun je bil narejen za vsakega zaposlenega tako, da se upoštevajo stroški odpravnine ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. V izračunu je upoštevana rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja v višini 0,9 odstotka leta 2013, 1,7 odstotka leta 2014 ter 3,5 odstotka letno za leta od 2015 naprej⁷. Upoštevana je bila načrtovana fluktuacija v družbi ter predvidena rast plač v družbi. Izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,6 odstotka letno, kolikor je ob koncu novembra 2012 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evrskem območju. Izračun je z uporabo projicirane enote pripravil pooblaščen aktuar.

v evrih				
Gibanje v letu 2012	Stanje 1. 1. 2012	Črpanje	Oblikovanje	Stanje 31. 12. 2012
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	277.167	15.168	56.033	318.032
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	577.359	20.304	4.825	561.880
Rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev	350.000	109.595	0	240.405
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve (odloženi prihodki)	422.744	113.211	0	309.533
Skupaj	1.627.270	258.278	60.858	1.429.850

v evrih				
Gibanje v letu 2011	Stanje 1. 1. 2011	Črpanje	Oblikovanje	Stanje 31. 12. 2011
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	257.726	16.545	35.986	277.167
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	547.780	26.018	55.597	577.359
Rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev	0	0	350.000	350.000
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve (odloženi prihodki)	540.622	117.878	0	422.744
Skupaj	1.346.128	160.441	441.583	1.627.270

⁷ Gre za predpostavko, da se bodo osnove spreminjale s predpostavljeno rastjo povprečne plače v Republiki Sloveniji, saj ne poznamo dejanskih namenov zakonodajalca glede zneskov navedene uredbe.

v evrih				
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2012	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	23.762	96.438	197.832	318.032
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	18.678	81.936	461.266	561.880
Rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev	240.405	0	0	240.405
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve (odloženi prihodki)	107.061	152.696	49.776	309.533
Skupaj	389.906	331.070	708.874	1.429.850

v evrih				
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2011	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	14.075	92.718	170.374	277.167
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	17.015	93.717	466.627	577.359
Rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev	350.000	0	0	350.000
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve (odloženi prihodki)	113.123	259.845	49.776	422.744
Skupaj	494.213	446.280	686.777	1.627.270

5.1.10 DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

v evrih		
Dolgoročne poslovne obveznosti	2012	2011
Komunalni prispevek za severno parkirišče	345.604	345.604
Obveznost za pridobljeno stavbno pravico za del letališke ploščadi	330.778	328.643
Druge obveznosti	31.681	24.902
Skupaj	708.063	699.149

5.1.11 KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

v evrih		
Kratkoročne poslovne obveznosti	2012	2011
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.811.381	1.860.293
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine	517.280	447.908
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	998.260	844.267
Kratkoročne obveznosti za davek od dobička	0	158.274
Kratkoročne obveznosti do državnih institucij	137.808	125.220
Kratkoročne obveznosti za neizplačane dividende	86.374	61.046
Druge kratkoročne obveznosti	55.300	83.035
Skupaj	3.606.403	3.580.043

Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine v višini 517.280 evrov se v višini 481.865 evrov nanašajo na zadržana sredstva za zavarovanje dobre izvedbe pogodbeno dogovorjenih del.

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih v višini 998.260 evrov se nanašajo na obračunane plače in povračila stroškov prevoza in prehrane za mesec december 2012, izplačane januarja 2013. Pripadajoče obveznosti iz naslova prispevkov na plače v skupni višini 136.675 evrov so izkazane med kratkoročnimi obveznostmi do državnih institucij.

v evrih

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2012	2011
Obveznosti do dobaviteljev v državi	1.668.884	1.624.167
Obveznosti do dobaviteljev v tujini	142.497	236.126
Skupaj	1.811.381	1.860.293

v evrih

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2012	2011
Obveznosti do dobaviteljev za nepremičnine, naprave in opremo	327.390	527.366
Obveznosti do dobaviteljev za obratna sredstva	1.483.991	1.332.927
Skupaj	1.811.381	1.860.293

Izkazane obveznosti do dobaviteljev na dan 31. decembra 2012 še niso zapadle v plačilo.

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2012	Zapadlo bo v roku:		Skupaj
	do 3 mesecev	nad 3 mesece	
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.597.637	213.744	1.811.381
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine	79.983	437.297	517.280
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	998.260	0	998.260
Kratkoročne obveznosti do državnih institucij	137.808	0	137.808
Kratkoročne obveznosti za neizplačane dividende	86.374	0	86.374
Druge kratkoročne obveznosti	55.300	0	55.300
Skupaj	2.955.362	651.041	3.606.403

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2011	Zapadlo bo v roku:		Skupaj
	do 3 mesecev	nad 3 mesece	
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.859.672	621	1.860.293
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine	81.160	366.748	447.908
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	844.267	0	844.267
Kratkoročne obveznosti za davek od dobička	158.274		158.274
Kratkoročne obveznosti do državnih institucij	125.220	0	125.220
Kratkoročne obveznosti za neizplačane dividende	0	61.046	61.046
Druge kratkoročne obveznosti	83.035	0	83.035
Skupaj	3.151.628	428.415	3.580.043

5.1.12 POTENCIALNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI

V zunajbilančni evidenci so izkazane potencialne terjatve za obračunane zamudne obresti kupcem v višini 24.742 evrov in potencialne obveznosti iz naslova danih bančnih garancij v znesku 61.060 evrov (nanašajo se na dobro izvedbo pogodbeno dogovorjenih obveznosti in na zavarovanje plačila carinskih obveznosti).

5.2 POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

5.2.1 PRIHODKI OD PRODAJE

v evrih

Prihodki od prodaje	2012	2011
Prihodki od prodaje storitev v državi	21.516.968	24.275.933
Prihodki od prodaje storitev v tujini	9.157.108	8.953.002
Prihodki od prodaje materiala v državi	1.683	680
Skupaj	30.675.759	33.229.615

5.2.2 DRUGI POSLOVNI PRIHODKI

Med drugimi poslovnimi prihodki v skupni višini 170.301 evrov družba izkazuje:

- prihodke v višini 113.212 evrov iz naslova zmanjšanja dolgoročno odloženih prihodkov (pojasnilo v točki 5.1.9 Računovodskega poročila),
- prihodke v višini 16.881 evrov, ki se nanašajo na prejeta plačila terjatev, za katere smo v preteklih letih oblikovali popravke vrednosti,
- prihodke v višini 15.982 evrov iz naslova projektov, ki jih sofinancira Evropska unija,
- ostale izredne prihodke v višini 24.226 evrov.

5.2.3 STROŠKI MATERIALA

v evrih

Stroški materiala	2012	2011
Električna energija	542.700	568.646
Kurivo za ogrevanje	307.970	259.215
Pogonsko gorivo	211.379	182.513
Potrošni material	208.855	200.202
Drobni inventar (predvsem delovna obleka in zaščitna sredstva)	179.227	50.256
Material za tekoče vzdrževanje	155.728	140.161
Drugi stroški materiala	142.768	163.707
Skupaj	1.748.627	1.564.700

5.2.4 STROŠKI STORITEV

v evrih		
Stroški storitev	2012	2011
Storitve varovanja	1.609.659	1.620.538
Storitve vzdrževanja	911.178	885.346
Storitve, povezane z izvajanjem osnovne dejavnosti	738.389	496.825
Storitve reklame	450.193	535.922
Intelektualne storitve	361.782	271.527
Delo prek študentskega servisa	331.619	420.017
Zdravstvene storitve	213.072	217.932
Najemnine	205.840	221.102
Povračila stroškov v zvezi z delom	167.662	134.976
Vzdrževanje programske opreme	154.230	162.869
Zavarovalne premije	136.354	113.357
Stroški gostinske oskrbe v poslovnem salonu	132.630	125.171
Stroški nadzornega sveta	121.778	63.287
Druge storitve	526.180	487.177
Skupaj	6.060.566	5.756.046

5.2.5 STROŠKI DELA

v evrih		
Stroški dela	2012	2011
Stroški plač	8.263.606	8.307.766
Stroški socialnih zavarovanj	1.360.044	1.341.710
Dodatno pokojninsko zavarovanje	311.755	306.719
Vnaprej vračunani stroški neizkoriščenega dopusta na dan 31. 12.	74.286	115.860
Drugi stroški zaposlenih	1.524.171	1.488.508
Skupaj	11.533.862	11.560.563

v evrih		
Stroški plač	2012	2011
Plače zaposlenih	7.053.038	7.171.790
Nadomestila plač	1.210.568	1.135.976
Skupaj	8.263.606	8.307.766

v evrih		
Stroški socialnih zavarovanj	2012	2011
Obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje	733.652	737.525
Druge dajatve za zagotavljanje socialne varnosti	626.392	604.185
Skupaj	1.360.044	1.341.710

	v evrih	
Drugi stroški zaposlenih	2012	2011
Prevoz na delo	445.038	447.325
Prehrana zaposlenih	530.354	523.345
Regres za letni dopust	448.251	448.681
Drugi stroški dela	100.528	69.157
Skupaj	1.524.171	1.488.508

5.2.6 AMORTIZACIJA

	v evrih	
Amortizacija	2012	2011
Amortizacija neopredmetenih sredstev	172.761	432.613
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	5.137.468	6.275.101
Skupaj	5.310.229	6.707.714

5.2.7 DRUGI POSLOVNI ODHODKI

	v evrih	
Drugi poslovni odhodki	2012	2011
Oblikovanje popravkov vrednosti terjatev	453.224	193.205
Oblikovanje rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade	60.858	91.583
Oblikovanje drugih rezervacij	0	350.000
Izguba pri izločitvi osnovnih sredstev	261.699	8.988
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	103.257	101.142
Donacije	33.050	30.840
Drugi stroški	55.545	48.330
Skupaj	967.633	824.088

5.2.8 FINANČNI PRIHODKI IN ODHODKI

	v evrih	
Finančni prihodki	2012	2011
Dividende	64.904	364.843
Kapitalski dobički	102.195	66.018
Obresti od finančnih naložb	1.230.917	878.747
Druge obresti	84.804	38.136
Tečajne razlike	18.600	20.937
Skupaj	1.501.420	1.368.681

	v evrih	
Finančni odhodki	2012	2011
Slabitev naložbe v pridruženo družbo	0	2.193.040
Slabitev drugih finančnih naložb	7.766	172.628
Obresti iz poslovnih obveznosti	25.544	34.000
Provizija bankam za sredstva v upravljanju	18.587	20.145
Kapitalska izguba	18.209	3.801
Tečajne razlike	38.172	48.320
Skupaj	108.278	2.471.934

5.2.9 DAVEK IZ DOBIČKA IN ODLOŽENI DAVKI

	v evrih	
Davek iz dobička in odloženi davki	2012	2011
Odmerjeni davek iz dobička	992.238	1.611.985
Odloženi davki	432.998	-385.039
Skupaj	1.425.236	1.226.946

	v evrih	
Vpliv odloženih davkov na dobiček	2012	2011
Sprememba odloženih terjatev za davek od slabitev poslovnih terjatev	164.412	88.740
Sprememba odloženih terjatev za davek od rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine zaposlenim	2.530	-646
Sprememba odloženih terjatev za davek od slabitev finančnih naložb	1.632	-473.133
Učinek znižanja davčne stopnje (pojasnilo 5.1.5)	264.424	0
Skupaj	432.998	-385.039

	v evrih	
Prikaz efektivne stopnje davka od dobička	2012	2011
Dobiček pred obdavčitvijo	6.618.285	6.484.186
Pričakovani davek od dobička po 18-odstotni stopnji (2011 po 20- odstotni stopnji)	1.191.291	1.296.837
Znižanje prihodkov	-7.802	-194.287
Znižanje odhodkov	-35.318	600.091
Uveljavljanje davčnih olajšav	-149.787	-85.792
Prehod na MSRP	-6.385	-8.513
Druge prilagoditve	238	3.648
Odloženi davki	432.998	-385.039
Davek od dobička	1.425.236	1.226.946
Efektivna davčna stopnja	21,5 %	18,9 %

5.2.10 DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS V OBDOBJU

v evrih		
Drugi vseobsegajoči donos	2012	2011
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	-1.224.336	-2.415.466
Odtujitev finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	-70.001	-62.217
Vpliv odloženih davkov - sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	245.453	483.093
Vpliv odloženih davkov - odtujitev finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	13.994	12.443
Vpliv odloženih davkov - učinek zmanjšanja davčne stopnje (pojasnilo 5.1.5)	175.070	0
Skupaj	-859.820	-1.982.147

Podrobneje so spremembe finančnih naložb, ki rezultirajo v drugem vseobsegajočem donosu, pojasnjene v okviru dolgoročnih finančnih naložb (pojasnilo 5.1.4).

5.2.11 POROČANJE PO DEJAVNOSTIH

Družba poroča po naslednjih dejavnostih: letališke dejavnosti, dejavnost zemeljske oskrbe in komercialne dejavnosti. V kategoriji ostalo so zajeti prihodki in odhodki tistih dejavnosti, ki imajo v strukturi celotnih prihodkov manj kot 10-odstotni delež.

V okviru posamezne dejavnosti so evidentirani neposredni poslovni prihodki in odhodki ter tudi posredni poslovni odhodki. Ti se nanašajo na stroške podpornih dejavnosti in režije, ki jih je mogoče utemeljeno pripisati posamezni dejavnosti.

Podporne dejavnosti obsegajo tehnično gasilsko službo, vzdrževanje, energetiko, zimsko in komunalno službo, aeroinženiring in še nekatere druge manj pomembne podporne dejavnosti. Med njimi so največji stroški tehnično-gasilske službe in njeni stroški pretežno bremenijo letališke dejavnosti.

Postavka drugi stroški zajema stroške dela, ki so na letališke dejavnosti preneseni posredno (z dejavnosti zemeljske oskrbe in komercialnih dejavnosti).

Stroški režije vključujejo stroške vodenja in upravljanja družbe, komercialnega sektorja, režije prometno-tehničnega sektorja, finančno-računovodskega in splošnega sektorja.

Sredstva in obveznosti se ne spremljajo po dejavnostih. Za potrebe razkritij so razporejena po dejavnostih v sorazmerju z ustvarjenimi poslovnimi prihodki.

v evrih

	2012					2011				
	SKUPAJ DRUŽBA	Letališke dejavnosti	Zemeljska oskrba	Komercialne dejavnosti	Ostalo	SKUPAJ DRUŽBA	Letališke dejavnosti	Zemeljska oskrba	Komercialne dejavnosti	Ostalo
Poslovni prihodki	30.846.060	15.646.057	5.830.414	8.835.425	534.164	34.000.550	17.439.925	6.397.119	9.030.923	1.132.583
Poslovni odhodki	25.620.917	6.048.315	7.605.238	2.826.742	9.140.622	26.413.111	6.561.011	7.884.108	2.742.279	9.225.713
Stroški materiala	1.748.627	254.032	520.385	298.839	675.371	1.564.700	275.106	364.684	318.901	606.009
Stroški storitev	6.060.566	2.506.364	974.597	665.150	1.914.455	5.756.046	2.408.391	1.085.535	630.278	1.631.842
Stroški dela	11.533.862	323.689	5.169.213	772.025	5.268.935	11.560.563	338.353	5.236.640	785.594	5.199.976
Amortizacija	5.310.229	2.742.748	824.444	919.982	823.055	6.707.714	3.536.581	1.153.125	992.343	1.025.665
Popravek vrednosti terjatev	453.224	218.723	54.422	163.612	16.467	193.205	0	0	0	193.205
Drugi poslovni odhodki	514.409	2.759	62.177	7.134	442.339	630.883	2.580	44.124	15.163	569.016
Poslovni izid iz poslovanja I.	5.225.143	9.597.742	-1.774.824	6.008.683	-8.606.458	7.587.439	10.878.914	-1.486.989	6.288.644	-8.093.130
Prenos stroškov	0	-6.335.177	-472.747	-1.242.058	8.049.982	0	-6.584.862	-392.401	-1.097.698	8.074.961
Podpome dejavnosti	0	-2.797.150	-400.856	-501.324	3.699.330	0	-3.038.499	-407.832	-515.470	3.961.801
Drugi stroški	0	-1.419.724	1.283.626	136.098	0	0	-1.472.532	1.336.404	136.128	0
Stroški režije	0	-2.118.303	-1.355.517	-876.832	4.350.652	0	-2.073.831	-1.320.973	-718.356	4.113.160
Poslovni izid iz poslovanja II.	5.225.143	3.262.565	-2.247.571	4.766.625	-556.476	7.587.439	4.294.052	-1.879.390	5.190.946	-18.169
Prihodek pomembnega partnerja	12.149.737	9.068.156	2.781.288	183.671	116.622	14.240.749	10.673.488	3.311.349	187.322	68.590
Dolgoročna sredstva na dan 31. 12.*	91.746.477	46.536.595	17.341.597	26.279.503	1.588.782	97.567.737	50.045.485	18.357.127	25.915.073	3.250.052
Kratkoročna sredstva na dan 31. 12.*	38.537.220	19.547.247	7.284.170	11.038.451	667.352	31.229.646	16.018.643	5.875.780	8.294.940	1.040.283
Dolgoročne obveznosti na dan 31. 12.*	2.137.913	1.084.414	404.101	612.376	37.022	2.326.419	1.193.292	437.710	617.923	77.494
Kratkoročne obveznosti na dan 31. 12.*	3.712.708	1.883.198	701.763	1.063.454	64.293	3.744.702	1.920.773	704.556	994.634	124.739

* V skladu s sprejetimi usmeritvami (točka 4.3 Računovodskega poročila - Poročanje po dejavnostih) so sredstva in obveznosti na dan 31. 12. na poslovne odseke razporejene sorazmerno z ustrevarjenimi poslovnimi prihodki.

5.3 POJASNILA K IZKAZU DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi na osnovi postavk bilance stanja na dan 31. decembra 2012 in 31. decembra 2011, izkaza poslovnega izida za leto 2012 in dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev prihodkov in odhodkov. Čisti dobiček pred obdavčitvijo in davki iz dobička so prilagojeni za zneske tistih obračunskih postavk prihodkov in odhodkov, ki sicer vplivajo na dobiček, vendar niso denarni tok (amortizacija, prevrednotenja, oblikovanja in odprava rezervacij).

Iz izkaza denarnih tokov je razvidno, da je družba ustvarila 9.729.704 evrov denarnega toka pri poslovanju, ki ga je skupaj s prejemki pri naložbenju v višini 62.666.065 evrov porabila za pokrivanje izdatkov pri naložbenju (69.707.198 evrov) in izdatkov za dividende (2.626.416 evrov).

Pomembna povečanja ali zmanjšanja posameznih postavk, ki so vplivala na denarni tok družbe, so razvidna iz razkritij v izkazu poslovnega izida, bilance stanja in gibanja kapitala.

Med denarnimi sredstvi družba izkazuje denar v blagajni in denarna sredstva na transakcijskih računih.

5.4 FINANČNA TVEGANJA

Obvladovanje finančnih tveganj je obrazloženo v sklopu upravljanja tveganj v točki 5.3 Poslovnega poročila.

Kreditno tveganje

Izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju	v evrih	
	2012	2011
Dolgoročne finančne naložbe	10.106.448	12.062.839
Kratkoročne finančne naložbe	32.642.852	25.798.994
Kratkoročne terjatve iz poslovanja	5.229.711	4.946.101
Denarna sredstva	225.290	163.135
SKUPAJ	48.204.301	42.971.069

Največja skupna izpostavljenost finančnih sredstev družbe kreditnemu tveganju je na dan 31. 12. 2012 znašala 48.204.301 evrov. Med temi sredstvi so po vrednosti najvišje finančne naložbe, ki skupaj znašajo 42.749.300 evrov, od tega dolgoročne 10.106.448 evrov in kratkoročne 32.642.852 evrov.

Podrobneje so finančna sredstva (vključno s starostno strukturo in oblikovanjem popravkov vrednosti) obrazložena v točkah 5.1.4, 5.1.6 in 5.1.7 Računovodskega poročila.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje obvladujemo s sprotnim načrtovanjem denarnih tokov, usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti ter premišljeno naložbeno politiko. Družba ni zadolžena in ustvarja stabilen denarni tok iz poslovanja, zato ocenjujemo, da je likvidnostno tveganje nizko.

Skupni znesek dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti, izkazanih na dan 31. 12. 2012, znaša 5.541.088 evrov (podrobneje so pojasnjene v točkah 5.1.9 do 5.1.11 Računovodskega poročila).

Obrestno tveganje

Izpostavljenost družbe, vezana na spremembe tržnih obrestnih mer, je majhna. Družba namreč nima obrestovanih obveznosti, finančne naložbe pa so ustrezno razpršene. Le pri manjšem delu finančnih naložb je donos vezan na spremenljive obrestne mere.

Za kvantificiranje obrestnega tveganja je bila izdelana analiza občutljivosti, pri kateri je upoštevan interval spremembe euriborja za 2,57 odstotne točke navzgor oziroma navzdol. Ta interval je določen na podlagi gibanja euriborja v obdobju 2008–2012, zajete pa so bile le naložbe v obveznice. Na druge naložbe namreč sprememba euriborja ne vpliva na način, da bi se spremenili finančni prihodki oziroma prevrednotovalni presežek kapitala.

Iz analize izhaja, da sprememba euriborja v navedenem intervalu ne bi pomembno vplivala na stanje kapitala družbe (kapital bi se spremenil za največ 0,04 odstotka), prav tako pa ne bi pomembno vplivala na izkazani dobiček (sprememba poslovnega izida pred davki bi bila največ 0,84-odstotna).

Poštena vrednost

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, vrednotena po pošteni vrednosti, uvrščamo po hierarhiji poštenih vrednosti v tri ravni:

- raven 1: finančna sredstva, vrednotena po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja,
- raven 2: finančna sredstva, ki se ne uvrščajo v raven 1, njihova poštena vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi tržnih podatkov (delnice Gorenjske banke),
- raven 3: finančna sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov (delnice Skupne pokojninske družbe in delež v družbi IEDC Poslovna šola Bled, d. o. o.; vrednoteni po nabavni vrednosti).

v evrih

Razvrstitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31. 12. 2012	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Obveznice	3.382.284	0	0	3.382.284
Delnice, ki kotirajo na borzi	196.318	0	0	196.318
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	1.852.884	0	0	1.852.884
Vzajemni skladi	1.650.801	0	0	1.650.801
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	2.867.761	116.105	2.983.866
Skupaj	7.082.287	2.867.761	116.105	10.066.153

v evrih

Razvrstitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31. 12. 2011	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Obveznice	3.856.577	0	0	3.856.577
Delnice, ki kotirajo na borzi	127.957	0	0	127.957
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	2.053.928	0	0	2.053.928
Vzajemni skladi	1.632.538	0	0	1.632.538
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	4.275.216	116.105	4.391.321
Skupaj	7.671.000	4.275.216	116.105	12.062.321

5.5 DRUGA POJASNILA

5.5.1 POMEMBNI DOGODKI PO KONCU LETA 2012

21. januarja 2013 je bila z Ministrstvom za infrastrukturo in prostor podpisana pogodba o sofinanciranju gradnje novega potniškega terminala iz sredstev Evropske unije.

5.5.2 POVEZANE STRANKE

Povezane stranke so poleg Republike Slovenije kot večinske lastnice družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., še pridružene družbe, člani nadzornega sveta in člana uprave družbe.

Posli s povezanimi osebami so sklenjeni pod tržnimi pogoji.

Posli s pridruženimi družbami

Pridruženi družbi sta Adria Airways Tehnika, d. d., in Aerodrom Portorož, d. o. o.

Naložbi v pridruženi družbi sta podrobneje pojasnjeni v točkah 4.3 in 5.1.3 Računovodskega poročila.

- Terjatve in obveznosti iz poslovanja, poslovni prihodki in odhodki

Posli s pridruženimi družbami	v evrih			
	Obveznosti 31. 12. 2012	Terjatve 31. 12. 2012	Stroški 1-12.2012	Prihodki 1-12.2012
Aerodrom Portorož, d. o. o.	0	100	70.577	2.724
Adria Airways Tehnika, d. d.	0	8.034	0	44.627
Skupaj	0	8.134	70.577	47.351

- Terjatve za dana posojila

Na dan 31. 12. 2012 so med finančnimi naložbami izkazane terjatve iz naslova posojila do družbe Aerodrom Portorož, d. o. o., v višini 34.497 evrov in do družbe Adria Airways Tehnika, d. d., v višini 1.640.837 evrov. Posojilo do Adrie Airways Tehnika, d. d., je zavarovano z zastavno pravico na premoženju (zaloge materiala za vzdrževanje letal).

Posli z vlado Republike Slovenije, državnimi organi in podjetji, ki jih vlada obvladuje ali ima pomemben vpliv

Posli z vlado Republike Slovenije, državnimi organi in podjetji v lasti države	v evrih			
	Obveznosti 31. 12. 2012	Terjatve 31. 12. 2012	Stroški 1-12.2012	Prihodki 1-12.2012
Vlada RS in državni organi	0	45.076	2.424	229.298
Adria Airways, d. d.	44.874	2.290.874	167.630	12.016.903
Skupaj	44.874	2.335.950	170.054	12.246.201

Terjatve do Adrie Airways, d. d., so zavarovane s Sporazumom o fiduciarnem odstopu terjatev v zavarovanje (z dne 4. 2. 2013).

Družba posluje tudi z drugimi družbami, organi in agencijami, kjer je Republika Slovenija večinski ali manjšinski lastnik. Vsi posli z navedenimi osebami so sklenjeni pod normalnimi tržnimi pogoji, pod katerimi so sklenjeni posli z drugimi strankami. Družba ne spremlja podatkov o poslovanju s temi poslovnimi partnerji na način, ki bi bil drugačen od spremljanja poslov z drugimi partnerji, zato ti podatki niso razkriti.

Lastništvo povezanih fizičnih oseb na dan 31. decembra 2012

To razkritje je navedeno v točki 4 Poslovnega poročila.

Odnosi s člani uprave in nadzornega sveta

v evrih

Bruto prejemki uprave za leto 2012	Fiksni del prejemkov	Giblivi del prejemkov*	Bonitete**	Povračilo stroškov prehrane	Regres za letni dopust	Skupaj
Zmago Skobir	104.326	14.166	2.005	1.212	1.082	122.791
Bernarda Trebušak	96.357	13.120	1.855	1.193	1.082	113.607
Skupaj	200.683	27.286	3.860	2.405	2.164	236.398

* Vključeno je 50 odstotkov gibljivega dela prejemka za leto 2011, ki je bil izplačan v letu 2012. Izplačilo druge polovice pa je po Zakonu o prejemkih poslovnih oseb odloženo za obdobje dveh let.

** Vključujejo uporabo službenih vozil za zasebne namene (3.774 evrov), nezgodno zavarovanje (85 evrov) in zavarovanje odgovornosti (1 evro).

v evrih

Bruto prejemki nadzornega sveta za leto 2012**	Sejnine	Plačilo za opravljanje funkcije	Povračilo potnih stroškov	Drugi prejemki*	Skupaj
Anja Stojin Štampar	5.307	16.907	279	0,65	22.494
Miran Kunst	0	0	0	0	0
Marko Mulej	6.551	15.760	710	0,65	23.022
Stanislav Boštjančič	3.520	13.253	162	0,65	16.936
Igor Domevščik	4.620	14.506	16	0	19.142
Drago Čotar	5.665	13.253	1	0	18.919
Skupaj	25.663	73.679	1.168	2	100.512

* Boniteta za zavarovanje odgovornosti

** Vključeni so tudi prejemki za delo v komisijah nadzornega sveta.

5.5.3 RAZKRITJE PO 12. IN 13. TOČKI 69. ČLENA ZGD-1

Družba ni imela in tudi nima poslovnih operacij, ki ne bi bile izkazane v bilanci stanja in bi bila iz njih izhajajoča tveganja in koristi pomembna za oceno finančnega stanja družbe.

Družba tudi ni imela in nima transakcij s povezanimi strankami, ki bi bile pomembne in ne bi bile opravljene pod tržnimi pogoji.

5.5.4 PREJEMKI ZAPOSLENIH NA PODLAGI POGODBE, ZA KATERO NE VELJA TARIFNI DEL KOLEKTIVNE POGODBE ZA LETO 2012

	v evrih 2012
Plače	838.370
Bonitete*	4.603
Odpravnine ob upokojitvi	9.189
Regres za letni dopust	16.234
Skupaj	868.396

* Vključujejo uporabo službenih vozil za zasebne namene (4.053 evrov), nezgodno zavarovanje (511 evrov), zavarovanje odgovornosti (10 evrov) in boniteto za prevoz na delo in z dela (29 evrov).

Prejemki, navedeni v zgornji tabeli, ne vključujejo prejemkov uprave družbe.

5.5.5 SKUPNI ZNESKI PLAČIL REVIZIJSKI DRUŽBI

Leta 2012 smo za storitve revidiranja letnega poročila plačali 20.200 evrov, za storitve svetovanja 24.580 evrov, za storitve izobraževanja pa 1.600 evrov.